

MAGNETOFONSKI SNIMAK
24. SJEDNICE ZASTUPNIČKOG DOMA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE
BOSNE I HERCEGOVINE,
održane 27.7.2000. godine sa početkom u 12.00 sati

PREDsjedavajući
PERO SKOPLJAK

Štovani zastupnici, štovani gosti, otvaram 24. sjednicu Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i predlažem da najprije saslušamo bosanskohercegovačku himnu.

/INTONIRANJE HIMNE/

Na sjendicu su, pored zastupnika, pozvani: predsjedatelji i članovi Predsjedništva BiH, predsjedatelji i članovi Vijeća ministara BiH, predstavnici OHR-a, predstavnici OSCE-a, predstavnik Phare, pozvani su i predstavnici sredstava javnog priopćavanja. Sve nazočne srdačno pozdravljam i zahvaljujem što sudjeluju na Zastupničkom domu.

Prema izvješću naše službe, sjednici je nazočno 24 zastupnika.

Izostanak sa sjednice su najavili zastupnici: Ivo Mijačević, Branislava Jovanović i Ibrahim Spahić.

Gospodo zastupnici, vi ste, kao i naši gosti, uz poziv za sjednicu dobili i prijedloge dnevnog reda.

Kod točke 4. potkrala se tehnička greška da je gospodin Ivo Divković, predlagач Nacrtu zakona o slobodi informiranja umjesto gospodina Ive Lozančića, pa vas molim da ovo uvažite kao službenu ispriku. Ujedno se ja ispričavam zbog kašnjenja ove sjednice, to je bio, smatram, objektivan razlog.

Prije prelaska na raspravu povodom prijedloga dnevnog reda, dužan sam vas upoznati da sam u međuvremenu, poslije zakazivanja ove sjednice, dobio dopis od predsjedatelja Predsjedništva BiH, gospodina Alije Izetbegovića, koji traži da na dnevni red sjednice stavimo Prijedlog zakona o popunjavanju upražnjenog mesta člana Predsjedništva BiH. Predsjedništvo BiH je i dostavilo i novi tekst tog zakona, sa zahtjevom da se razmatra po hitnom postupku. Vi taj tekst imate. Također, u međuvremenu smo dobili i Prijedlog zakona o finansiranju političkih partija. Jutros je održana sjednica Kolegija Zastupničkog odma. Usuglasili smo se da se, pored točaka koje ste dobili u prijedlogu dnevnog reda, danas razmatraju i sljedeće točke, kao dodatak dnevnom redu: Prijedlog zakona o popunjavanju upražnjenog mesta člana Predsjedništva BiH, predlagач Predsjedništvo BiH i Prijedlog zakona o finansiranju političkih partija, predlagači zastupnici Nikola Špirić i Ibrahim Đedović. To su, gospodo, novine u odnosu na prijedlog dnevnog reda koji ste već dobili uz materijale.

Imam, gospodo zastupnici, za vas još jedno važno priopćenje. Naime, na adresu članova Kolegija stiglo je pismo iz Ureda visokog predstavnika, koji, pored ostalog, apelira na Vijeće ministara BiH i na Parlamentarnu skupštinu BiH da se intenzivira aktivnost na usvajanju niza zakonskih akata koji su upućeni Vijeću ministara BiH na davanje mišljenja, kao i nacrtu zakona koje Vijeće ministara treba prihvati.

Kolegij je jutros, tim povodom, zaključio da 25. sjednica ovog doma se sazove 29. kolovoza 2000. godine u 11 sati. Na dnevni red te sjednice stavit će se svi materijali koji budu dostavljeni od Vijeća ministara BiH i koji budu ispunili propisanu proceduru za razmatranje na ovom domu.

Otvaram raspravu o prijedlogu dnevnog reda, uz dopune koje mi imamo.

RASIM KADIĆ

Poštovana gospodo predsjedavajući, dame i gospodo, poštovani gosti, na sjednici Predsjedništva BiH koja je održana 14. jula ove godine, prilikom rasprave o realizaciji Memoranduma o razumijevanju u vezi sa rekonstrukcijom sistema javnog informiranja u BiH. Predsjedništvo BiH je izrazilo nezadovoljstvo dosadašnjim načinom transformacije sistema javnog emitiranja u BiH, uz konstataciju da je prespor tempo rekonstrukcije Radiotelevizije BiH.

Prema mojim informacijama, svi poslovi u vezi sa rekonstrukcijom sistema javnog emitiranja u BiH, u poslednjih 14 mjeseci, od kako je odlukom visokog predstavnika ustanovljeno tijelo koje će pratiti ovu aktivnost, nisu ispoštovani. Dakle, nikada nijedan rok koji je tijelo za transformaciju sistema javnog emitiranja postavilo pred sebe nije ispoštovan i to je konstatovalo Predsjedništvo BiH na ovoj sjednici. U međuvremenu, na Televiziji BiH došlo je do, u najmanju ruku, čudnih kadrovsko-političkih dešavanja i s tim u vezi, kao poslanik u ovom državnom domu, tražim i predlažem da se na sjednicu Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH uvrsti tačka dnevnog reda koja bi glasila Informacija u vezi sa rekonstrukcijom sistema javnog emitiranja u BiH, sa prijedlogom zaključaka ovog doma.

Smatram da ovaj posao moramo raditi transparentno, uključujući i državni parlament, odnosno Parlamentarnu skupštinu BiH i smatram da transformacija RTV BiH, sa uspostavom svih neophodnih pravnih subjekata, koji će preuzeti ovu oblast, ne može biti ekskluzivno pravo prijelazne uprave, odnosno organa u transformaciji, tim više što oni, po konstataciji, Predsjedništva BiH, ne rade svoj posao u adekvatnim rokovima, a Predsjedništvo BiH je konstatovalo da je sistem transformacije u krizi.

Na toj sjednici Predsjedništva, također, Predsjedništvo je konstatiralo da je potrebno uključiti Vijeće ministara u proces transformacije i mislim da bi bila zgodna prilika da na ovoj raspravi, koja bi bila na Predstavničkom domu, imamo odgovore na pitanja u vezi sa dinamikom transformacije, suštinom transformacije, kao državni parlament, to bismo trebali da znamo, stepenom uključivanja Vijeća ministara BiH u proces transformacije RTV BiH i da, kao najodgovorniji poslanici, najodgovorniji ljudi u ovoj zemlji, imamo informaciju u vezi s tim i da možemo dati prijedloge mogućih rješenja na opšte dobro u BiH. Zahvalujem.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici/poslanici, zadovoljstvo mi je da današnjoj sjednici prisustvuje i određen broj ministara iz Vijeća ministara BiH, pogotovo ministar iz resora ljudskih prava i pitanja izbjeglica, i u tom kontekstu, imajući u vidu dramatične situacije, vezano za otvorena sprečavanja povratka izbjeglih i prognanih, koji se dešavaju u nizu mjesta u BiH, a koja su eskalirala u Janji, do tih mjera da ozbiljno dovode u pitanje dalju provedbu Aneksa 7, tražim da se u toku sjednice, od strane ovog ministra, nadležnog ministarstva, podnese informacija o dešavanjima u Janji, te aktivnostima nadležnog ministarstva na prevazilaženju blokada u povratku koje imaju vrlo izražen karakter u posljednje vrijeme. Očekujem, svakako, da će i gospodin Špirić, zamjenik ministra, imati puno informacija o tome, jer vjerujem da je dobrom dijelom uključen u ove događaje, a samim tim i mogućnost razrješavanja tih događaja. Hvala.

PERO SKOPLJAK

Hvala lijepa. Je li se još netko javlja? Hoćemo li dati dami prednost? Gospođa Mara Perkanović, pa onda gospodin Divković.

MARA PERKANOVIĆ

Poštovani predsjedavajući, dame i gospodo poslanici, uvaženi gosti, da se nadovežem na Tokićevu želju za postavljanje na dnevni red tačke dnevnog reda situacija u Janji. Paralelno s tim bih ja dodala da se isto to raspravlja o Bočnjama i na dijelu Sarajeva na Vracama.

IVO DIVKOVIĆ

Poštovano predsjedništvo, cijenjene kolege, na 23., odnosno prošloj sjednici ovog doma, mi smo po drugi ili treći put, koliko se sjećam, sa dnevnog reda skinuli ratifikaciju Ugovora o državnoj granici između BiH i Republike Hrvatske. Na ovoj posljednjoj sjednici je zaključak bio da se na ovoj sjednici obavezno stavi na dnevni red rasprava o tom sporazumu, pri čemu je zatraženo od Predsjedništva BiH mišljenje u svezi sa Sporazumom, ali smo se mi tad dogovorili, ako se sjećate, ovo u zapisniku ne piše da, ako to mišljenje i ne dođe, da će se taj sporazum staviti na dnevni red današnje sjednice. Ja molim prvo Kolegij da objasni zašto nije stavljen na današnji dnevni red iako to stoji u zaključku, a predlažem, bez obzira na mišljenje Kolegija, ipak da se stavi na dnevni red. Hvala.

PERO SKOPLJAK

Hvala lijepo. Tko se još javlja? Objašnjenje, ne znam koliko će vas zadovoljiti, u svezi sa raspravom gospodina Divkovića, mi se držimo striktno principa da sve stavljamo na dnevni red što prođe u redovitoj proceduri. Da li je i ovaj dio posla odrađen korektno, ja bih volio da moje tajništvo o tome da podrobniju informaciju, ako je vi tražite. Dakle, stavili smo sve što nam je od Tajništva došlo kao točke dnevnog reda koje su u proceduri, pa vas zato molim, pod broj jedan će biti dnevni red onakav kakav smo mi na Kolegiju, to je već ustaljena praksa, kakav smo mi na

Kolegiju dali, odnosno usvojili, bit će stavljeni vama na raspolaganje, normalno, i vaši prijedlozi koje ste vi sad dali.

Ima li još netko? Gospodine Tokiću? Uz ovaj dopunjeni dnevni red, uz ove dvije točke koje smo mi na Kolegiju isto tako usvojili, a Vi ćete ga dobiti, ako ga usvojimo jasno na stol za vrijeme...

SEJFUDIN TOKIĆ

Obzirom da u vašem promijenjenom redu koji ste nam dostavili, kao Kolegij, neposredno pred ovo zasjedanje, imate tačku dnevnog reda koja se odnosi na Zakon o izmjeni člana Predsjedništva, ja sam tako razumio i s obzirom da se takav zakon predlaže da uđe u parlamentarnu proceduru po hitnom postupku, upozoravam vas samo, kao Kolegij, odnosno kao predsjedavajućeg, da je neophodno da se predlagач izjasni o razlozima zašto ide po hitnom postupku, te da se Predstavnički dom treba izjasniti da li prihvata ta obrazloženja, pa tek onda da se eventualno uvrštava u dnevni red, samo govorim poslovnički.

PERO SKOPLJAK

Hvala lijepa, gospodine Tokiću. Imo li netko iz Predsjedništva BiH da nam može dati ovakva objašnjenja? Dakle, nažalost, mi nemamo nikog ispred Predsjedništva BiH, a jasno je da ćemo se izjasniti o dnevnom redu kakav je ovdje. Molim vas, budući da se niko ne javlja za raspravu oko dnevnog reda, ja vas molim da se mi izjasnimo, tko je još, Čaršimamović. Izvolite, gospodine Čaršimamoviću.

TARIK ČARŠIMAMOVIĆ

Kolege poslanici, poštovano predsjedništvo, ja se izvinjavam što kasnim, pa evo, prije samog glasanja sam se javio za riječ, ja bih htio da izvršim neke dopune i prijedloge dopuna dnevnog reda. Prvo, mislim da je pohvalno što smo danas na sjednicu ovog doma dobili nekoliko usaglašenih prijedloga Vijeća ministara BiH i to je dokaz da je bilo dobro izabrati Vijeće ministara BiH, jer imamo već neke zakonske akte. Međutim, smatram da Vijeće ministra BiH treba da izvršava svoje poslove i zadatke koje mu je ovaj dom dao i da se s tim u vezi treba proširiti dnevni red. Naime, na 23. sjednici ovog Predstavničkog doma bilo je nekoliko predviđenih zakona, vraćeni su na izjašnjavanje Vijeću ministara BiH za sedam dana. Mi još nismo dobili, bar u pisanom obliku, nikakve odgovore, međutim, ja tražim da se danas Vijeće ministara BiH izjasni o tome, odnosno, ukoliko se ne izjasni, da se to stavi na dnevni red. Pa ću pobrojati koji su to zakoni, pogledajte u Zapisniku sa 23. sjednice ovog doma. To je:

1. Nacrt zakona o ombudsmenima;
2. Nacrt zakona o međudržavnim i međuentitetskim komunikacijama;
3. Nacrt zakona o međudržavnom i međuentitetskom željezničkom transportu;
4. Nacrt zakona o finansiranju željezničke infrastrukture;
5. Nacrt zakona o prevozu željezničkim transportima;
6. Nacrt zakona o unutrašnjoj, pomorskoj plovidbi.

Osim toga, na prošloj sjednici mi smo imali ratifikaciju ugovora o državnoj granici između BiH i Republike Hrvatske. Tu ratifikaciju nismo izvršili zbog mišljenja Predsjedništva BiH. Tražili smo da se Predsjedništvo BiH izjasni za pet dana. S tim u vezi, tražim da se i ta tačka stavi na dnevni red. Ja znam da se ne bih javljao poslije, ja znam da ovo može biti obiman dnevni red i zbog toga predlažem, ako Vijeće ministara BiH i Predsjedništvo BiH nije dalo ove odgovore, da se ovo uvrsti u dnevni red, a da se ova sjednica održava u dva nastavka, s tim da drugi nastavak ove sjednice bude najkasnije do 31. jula ove godine.

PERO SKOPLJAK

Hvala lijepa.

HALID GENJAC

Poštovane kolegice i kolege, cijenjeni gosti, mi smo, također, dobili usaglašen Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o putnim ispravama BiH. To je zakon koji je već odavno u opticaju u parlamentarnoj proceduri i koji je u ovoj formi stigao od Vijeća ministara BiH i činjenica je da je stigao danas od Vijeća ministara BiH.

Uvažavajući tu činjenicu, a imajući u vidu značaj ovog zakona, ja predlažem i ujedno pozivam poslanike, obzirom da se ne radi o obimnoj materiji, da uložimo napor da u toku dana upoznamo se sa nekim novinama u ovom zakonu i da ovaj prijedlog uvrstimo u današnju sjednicu. Predlažem da ovaj prijedlog bude na dnevnom redu današnje sjednice.

PERO SKOPLJAK

Hvala lijepa. Ima li još netko za raspravu? Gospodine Tokiću?

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo poslanici, gospodine Genjac, gospodin Ivo Divković i ja kao zastupnici/poslanici Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, već više od dvije godine imamo zakon o izmjenama i dopunama Zakona o putnim ispravama u parlamentarnoj proceduri, koji permanentno odbija ovaj Predstavnički dom i Vijeće ministara. Ako se poštuje procedura, onda bi danas, eventualno, s tim što ja mislim da ne treba proširivati dnevni red, nego zakazati novu sjednicu za par dana, uključujući i ove tačke koje smo imali, da to podrazumijeva elementarnu obavezu, da Vijeće ministara BiH kaže je li to smislilo neku novu pamet, u smislu tog zakona, ili prihvatio ovu dugogodišnju inicijativu poslanika SDP-a. U tom kontekstu, ne postoje uslovi da se na prečac tako donosi tekst zakona koji naprosto mi nismo ni dobili, a nismo dobili ni izjašnjenje o Zakonu koji je već u proceduri. Hvala najljepša.

PERO SKOPLJAK

Je li se još netko javlja, ali, molim vas, nemojte mi se javljati pet puta ili tri-četiri puta. Točka je dnevni red, toga se pridržavamo prilično do sada, ali, evo, molim vas, smislite šta imate reći, pa jednom kažite, nemojte tri puta izlaziti. Ima li

još netko? Možemo li zaključiti? OK. Zaključujemo raspravu o dnevnom redu. Ja ću pokušati parafrasirati, dakle, prvi prijedlog će biti uobičajeno prijedlog Kolegija, koji imate onako kako smo nabrojali, mogu vam pročitati.

1. Usvajanje Zapisnika sa 23. sjednice Predstavničkog doma
2. Izvještaj Komisije Kolegija o nastojanju za postizanje saglasnosti
3. Nacrt izbornog zakona BiH, predlagač Klub poslanika SDP-a BiH
4. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o carinskoj politici BiH
5. Prijedlog zakona o popunjavanju upražnjenog mesta člana Predsjedništva BiH
6. Prijedlog zakona o finansiranju političkih partija
7. Nacrt zakona o slobodi informiranja u BiH, predlagači poslanici Sejfudin Tokić i Ivo Lozančić
8. Davanje suglasnosti za ratifikaciju Sporazuma između BiH i Narodne Republike Kine o trgovini i ekonomskoj suradnji i
9. Odgovori na poslanička pitanja i pitanja poslanika

Ovo će biti vam jedan prijedlog, a onda imamo prijedloge, ja ću parafrasirati, a molim predlagače da me korigiraju. Gospodin Kadić je dao prijedlog, rekonstrukcija, informacija u vezi sa rekonstrukcijom rada Televizije BiH. Gospodin Tokić je tražio informaciju o događanjima u Janji, od gospode Raguža i Špirića, ako se ne varam. Gospođa Perkanović je istu informaciju tražila za Sarajevo i još neka druga mjesta. Gospodin Čaršimamović traži da se stave na dnevni red zakoni sa 23. sjednice, pa ih je taksativno nabrojao. Gospodin Genjac je tražio zakon o dokumentima BiH da se stavi na dnevni red i gospodin Tokić, isto tako je tražio da se isti taj prijedlog zakona stavi na dnevni red, ali na sljedeću sjednicu. Gospodine Divkoviću, oprostite, molim vas, ovo je moja omaška, BiH i Republike Hrvatske, dakle, granica između BiH i Republike Hrvatske.

Ja ću sve ove prijedloge dati na izglasavanje, a vi ćete ih potvrditi, kako mislite da je najbolje.

1. Prijedlog Kolegija sa ovim dnevnim redom, kako sam ga sad pročitao

Tko je za? Pitam sve.

Tko je protiv?

Po entitetima. Iz Federacije BiH, tko je za ovaj predloženi dnevni red?

Iz RS, tko je za?

Od 35 nazočnih – 27 je glasovalo za – protiv je glasovalo 5. Iz Federacije BiH 15 je glasovalo za. Iz RS 11 za. Dakle, ovaj dnevni red je usvojen.

Sad ćemo stavljati pojedinačno vaše prijedloge. Dopuna dnevnog reda. Pokušat ću poredati vaše prijedloge kako sam ih zabilježio, a vi me dopunite, molim vas.

Gospodin Kadić je predložio: Informacija u vezi sa rekonstrukcijom rada RTV BIH.

Gospodine Kadiću, je li se slažete? Izvolite.

RASIM KADIĆ

Predlažem da tačka dnevnog reda glasi. Informacija u vezi sa rekonstrukcijom sistema javnog informiranja u BiH, sa prijedlogom zaključaka Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH.

Smatram da, čuo sam primjedbe, je li za ovu sjednicu? Da za ovu sjednicu, s tim da, naravno, očekujem da se odgovori na pitanja koja sam postavio, uz obavezno prisustvo predstavnika Predsjedništva BiH, te Vijeća ministara BiH koje je Predsjedništvo BiH zadužilo da se uključi u, kako je Predsjedništvo izkazalo, usporeni proces u krizi transformacije sistema javnog informiranja u BiH, odnosno transformacije RTV BiH.

Ja insistiram na ovoj sjednici, uz jednu ocjenu da, čini mi se, kad je Televizija BiH u pitanju, svi rokovi se probijaju, izuzev ekspresnih i jedva dočekanih kadrovskih smjena na televiziji. Svi rokovi, u zadnjih 14 mjeseci, kada je u pitanju transformacija sistema javnog informiranja i RTV BiH su probijeni, izuzev jedva dočekanih kadrovskih smjena uglednih ljudi sa televizije. Mislim da je situacija takva da Parlament BiH se mora uključiti u raspravu i pomoći, zajedno sa Vijećem ministara, Predsjedništvu, u ovom vrlo ozbiljnog poslu, koji je jedan od najzanimljivijih poslova za ovaj parlament.

PERO SKOPLJAK

Hvala lijepa, gospodine Kadiću. O konstataciji osobno se slažem. Da li možemo ovu točku danas apsolvirati kvalitetno, o tome vi imate pravo razmisliti kao i ja.

Gospodine Dokiću, izvolite.

BRANKO DOKIĆ

/govori s mjesta i ne čuje se/

PERO SKOPLJAK

Hvala lijepa. Imamo i ovo. Molim vas, ja stavljam ovu točku dnevnog reda, kako vam je gospodin Kadić sad pročitao, stavljam je na glasanje.

Tko je za to da se ona uvrsti u točku dnevnog reda, uz ovaj dnevni red koji smo mi već usvojili?

Tko je za? Pitam sve.

Iz Federacije BiH, tko je za?

Iz RS, tko je za?

Ovaj prijedlog, od 35 nazočnih, za njega je glasalo 11 – protiv je glasovalo 9 ljudi.

Iz Federacije BiH 8 glasovalo za, iz RS 1 za, ovaj prijedlog nije prošao kao točka dnevnog reda.

Drugi prijedlog je bio gospodina Tokića. Informacija o događanjima u Janji, a dozvolite mi samo malo, gospođa Perkanović je tražila informacije u Sarajevu i nekim drugim mjestima, pa ako hoćete, ja smatram da se ovo može kao jedna točka izglasavati, ako podržavate. OK. Slažete li se tako, gospodo Perkanović? Dakle, informacije o događanjima u Janji i u Sarajevu i u drugim mjestima, točka dnevnog reda, u cijeloj BiH. Napravi prijedlog, gospodine Spahiću. Je li se slažete, gospođo Perkanović, ili čemo prijedloge posebno staviti? Ja vas molim, ova točka, ovakva kakva jeste, konfuzna jeste.

Tko je za to da se ova točka, Mirko, izvoli. Gospodin Banjac.

MIRKO BANJAC

Poštovana gospodo poslanici, cijenjeni gosti. Ja mislim da je ovo totalno konfuzno, niti je to definisano, niti se zna šta se hoće, a šta neće. Jedni viču o stanju u BiH, drugi viču o ovome, treći viču o onome. Dajte da formulšemo kako glasi tačka dnevnog reda. Postoji li izvjestilac? I ima li materijal? Niko ne spori da svaki poslanik ima pravo, dajte to precizno definišite da vidimo šta hoćemo u stvari.

PERO SKOPLJAK

Hvala lijepa. Gospodine Tokiću, Vi ste se javili. Ali, ja Vas molim da sad ne otvaramo raspravu koju smo završili. Ja Vas molim.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici, zaista, da ne uvodimo nikakvu konfuziju, pitanje povratka izbjeglih i raseljenih lica, pitanje ljudskih prava je pitanje koje je u nadležnosti Vijeća ministara BiH. Imamo u Vijeću ministara BiH i nadležno ministarstvo. Imamo dramatična dešavanja o kojima svi mediji pišu i ja podržavam ovdje, ja sam naveo Janju kao primjer, ali, svakako, dešavanja u Janji i Bočinji i drugim mjestima i plan aktivnosti nadležnog ministarstva na prevazilaženju situacije, jer imamo očito organizovane otpore povratku izbjeglih i prognanih. Mislim da o tome treba porazgovarati u ovom visokom domu. Smatram da ne treba posebna priprema, jer sam ubijeden, to sam rekao, da su gospoda Špirić i Raguž dobrim dijelom upoznati, uključeni u tu problematiku i rješavanje tog problema i smatram da bi bilo zaista oportuno da pređemo preko tog problema, baveći se nekim pitanjima koja su navodno hitnija od ovog pitanja.

U tom kontekstu, nemam ništa protiv da uz ovo obrazloženje koje sam već rekao i, evo, dodatne ove informacije koje sam rekao, da ta tačka dnevnog reda nosi naziv Janje, evo, i Bočinje i svih drugih mesta, Srebrenice, ili bilo kojih drugih mesta gdje imamo eklatantne primjere sprečavanja povratka izbjeglih i prognanih. Smatram da mi trebamo o tome govoriti ovdje, ne na press konferencijama, ne na drugim mjestima. Ovdje trebamo progovoriti, sve stranke ovdje trebaju reći, pogotovo stranke koje su učestvovale u izboru ministra i zamjenika ministra. Ovdje one trebaju pitati svog ministra šta se dešava. Ja hoću da pitam, kao legalista, ministarstvo šta se dešava i šta misle učiniti da se prevaziđu te okolnosti i, molim vas, nemojte jedan ozbiljan prijedlog i jedan od najdramatičnijih problema u ovoj zemlji svoditi na

relativiziranje i ne zna se šta hoće. Možda neki znaju šta hoće. Ja hoću da se daju informacije ovdje, a oni što sprečavaju povratak izbjeglih i prognanih, oni što učestvuju u organizaciji, također znaju šta hoće.

PERO SKOPLJAK

Hvala lijepa. Gospodin Spahić, pa gospođa Perkanović, ali vas ja molim, nemojte da opet otvaramo već prekinutu raspravu.

IBRAHIM SPAHIĆ

S obzirom da smo mi izglasali dnevni red, sad glasamo o dopuni dnevnog reda. Gospodine predsjedavajući, ja sam, kad Vam se otela ova cijela BiH, shvatio da će se Ministarstvo za ljudska pitanja i Ministarstvo za izbjeglice i raseljena lica, oglasiti u vezi sa tim, zato su oni i formirani. Nisu formirani da budu dodatak Ministarskom vijeću, nego formirani da izvještavaju o stanju na području svoje odgovornosti i ja bih zato zamolio da mi ne pravimo nikakvu veliku politiku i uvod od toga. Mi jednostavno tražimo i ja želim da se sasvim jasno oko toga odredim, da ministar za izbjeglice i raseljena lica i ministar za ljudska prava iznesu informacije sa kojim raspolažu direktno pred Parlamentom BiH. Ako ustanovimo da naši ministri ne raspolažu ni sa kakvim informacijama, nemaju zvanične informacije, i ustanovimo da entitetski ministri pravosuđa ili ministri unutrašnjih poslova i lokalne vlasti ne sarađuju sa našim ministrima za ljudska prava i za izbjeglice, onda ćemo postaviti pitanje ili kredibiliteta ljudi u entitetima i lokalnoj zajednici ili kredibiliteta naših ministara. Ovdje je vrlo precizno pitanje. Nema nikakvog uvoda u to. Ne vidim razloga da bilo ko bude protiv. Mi smo to trebali dobiti i bez zahtjeva poslanika. Normalno bi bilo da u ovakvoj situaciji, u zemlji koja računa na podijeljenu ulogu Vijeća ministara BiH i zakonodavne vlasti, dobije na početku sjednice interventni, urgentni zahtjev, a ne ovo o čemu sad smo počeli da mudrujemo u ime Vijeća ministara BiH, nakon svega o pasošima, svaka čast tom prijedlogu i urgentnom prijedlogu za hitno biranje člana Predsjedništva BiH. U preventivnom smislu, ovo je najurgentnije, jer se tiče građana, u službi smo građana, nismo u službi ni Predsjedništva BiH, ni činovnika na carini, ni MUP-a, nego smo obrnuto, ni onih od kojih treba da tražimo informacije. I treba da ministri sad ustanu i da kažu, imam informaciju, nemam informaciju. O tome nešto znam ili ne znam. A ne da čekaju hoćemo li mi izglasati ili nećemo izglasati, ima li odgovor na to ili nema.

MARA PERKANOVIĆ

Kad su u pitanju događanja u Janji, kad su događanja u Bočinjama, kad su događanja u Dobrinji, nisu to samo događanja u tim mjestima. Događana su, maltene, u svim gradovima BiH. Ovdje nije problem u organizovanom otporu, nego u neorganizovanom rješavanju izbjegličkih pitanja, koja se ne rješavaju sistematski i ne rješavaju se normalno u zakonskoj proceduri. Događaju se mnoge nepravilnosti u radu tih komisija, koje mi još uvijek ne znamo kome odgovaraju i za koga rade.

PERO SKOPLJAK

Hvala lijepa. Molim vas, javila se gospođa Balta, pa gospodin Raguž, pa gospodin Čaršimamović.

TARIK ČARŠIMAMOVIĆ

Gospodine predsjedavajući, ja, normalno, sad moram reći da podržavam da se otvori ovakva diskusija o ovim događanjima, međutim, Vi ste zaključili diskusiju o dopunama dnevnog reda. Krenuli smo s glasanjem i Vi konstantno otvarate diskusiju, i na prošloj sjednici i na ovoj sjednici, o dnevnom redu kad je zaključeno. Molim vas da se glasa o prijedlogu koji je iznio poslanik Tokić. Iznio je prijedlog, isto kao što sam i ja, i dozvolit ćete da se glasa o ovome. Ovako ćemo čitav dnevni red proći dok izglasamo dnevni red.

PERO SKOPLJAK

Hvala lijepa. Prekidamo raspravu, jer smo je već zaključili.

Tko je za prijedlog gospodina Tokića i gospođe Perkanović da se raspravlja o ovoj problematiki koja se dogodila u Janji, Sarajevu i još nekim drugim mjestima?

Tko je za?

Oprostite, gospođo Balta, nažalost, jednom moram prekinuti, ja sam vas upozorio da ne otvaramo opet raspravu, ali ja vam ne mogu zabraniti izlazak. Žao mi je. Na nekome moram prekinuti.

RADENKA BALTA

/govori sa mjesta i ne čuje se izlaganje/

PERO SKOPLJAK

Molim vas, Kolegij se usaglasio da damo ministru riječ, prije usuglašavanja ove točke dnevnog reda.

MARTIN RAGUŽ

Ja se zahvaljujem predsjedavajućem i predsjedništvu, pozdravljam uvaženi dom, sve zastupnike, i u prilog određivanja ovog doma, oko ove intervencije u smislu dopune dnevnog reda, dozvolite mi, pošto je moje ime već spomenuto nekoliko puta, sljedeće.

Ako vi mislite da ćete sa ministrom razgovarati na taj način kao što je to učinio gospodin Spahić, a da ja nemam mogućnost da kažem, onda mislim da to nije ravnopravna pozicija u ovom parlamentu, onda neka mi se omogući poslije glasanja.

PERO SKOPLJAK

OK. Molim vas, tko je za to da se, gospodine Tokiću, ja Vas molim, budući da je ova točka dnevnog reda onakva kakvu ste je Vi ovdje predlagali, dakle, problemi u Janji, pominjali ste Sarajevo i još neka druga mjesta.

Tko je za taj Vaš prijedlog? Pitam vas tko je za, da se ova točka dnevnog reda stavi?

Tko je protiv?

Po entitetima, tko je za, pitam iz Federacije BiH?

Iz RS, tko je za?

Od 35 nazočnih – 27 je bilo za, jedan je bio protiv. Iz Federacije BiH 18 je bilo za – iz Republike Srpske 10 je bilo za. Prema tome, ovaj prijedlog, kao točka dnevnog reda, je prošao. Hvala vam lijepo.

Imamo prijedlog gospodina Divkovića. Ratifikacija ugovora o granicama BiH i RS. Tko je za ovaj prijedlog? Ne, oprostite, joj, oprostite, molim vas. Ratifikacija ugovora BiH i Republike Hrvatske.

Tko je za?

Tko je protiv?

Iz Federacije BiH, tko je za?

Iz RS, tko je za?

Od 34 nazočna – 23 je bilo za. Iz Federacije BiH 20 za, iz RS 3 za. Ovaj prijedlog nije prošao kao točka dnevnog reda.

Imamo prijedlog gospodina Čaršimamovića. Zakoni koji su bili na 23. sjednici, ja ih taksativno ovdje ne mogu nabrojati niti imam potrebe. Pitam vas, tko je za taj prijedlog da ti zakoni budu kao tačka dnevnog reda? Formulacija prijedloga. Ne otvaram raspravu. Neće biti rasprave.

TARIK ČARŠIMAMOVIĆ

Nije rasprava, samo je formulacija prijedloga. Dakle, tačan je dio koji ste rekli, da su to zakoni koji su skinuti sa 23. sjednice, predлагаči su poslanik Bičakčić i poslanik Silajdžić. Međutim, ja sam tražio uz to da se Vijeće ministara BiH izjasni zašto u roku od sedam dana nije dalo svoje mišljenje na predložene zakone i ako ne da danas, da se ovo obavezno uvrsti u sjednicu dnevnog reda ove sjednice, koja će se održati najkasnije do 31., nastavak do 31. jula ove godine, to je bio moj prijedlog.

PERO SKOPLJAK

Tko je za ovaj prijedlog, sad ste ga čuli autentično? Tko je za prijedlog, pitam sve?

Iz Federacije BiH, tko je za?

Prema rezultatima glasanja, od 34 nazočna, 11 je bilo za – 12 je bilo protiv. Prema tome, u prvom glasanju, u prvom krugu nije prošao ovaj prijedlog dnevnog reda.

Ovaj put nismo ni glasali po entitetima.

Molim vas, imamo ustaljen način glasanja. Imamo rezultate tek kad obavimo oba glasanja, molim vas, u tehniku ne ulazimo sad.

Imamo prijedlog gospodina Genjca, Zakon o dokumentima BiH.

Tko je za ovaj prijedlog?

Tko je protiv?

Iz Federacije BiH, tko je za?

Iz Republike Srpske, tko je za?

Od 33 nazočna, 14 je glasovalo za – protiv je glasovalo 11. Iz Federacije BiH 14 za – iz RS 3 za. Prema tome, ni ova točka dnevnog reda nije usvojena.

Gospodine Spahiću, ne otvaramo raspravu.

IBRAHIM SPAHIĆ

Prije glasanja imam pravo.

PERO SKOPLJAK

Gospodine Spahiću, zauzmite svoje mjesto. Kasnije ćete imati šansu. Sad rasprava se ne otvara. Kasnije ćete mi reći da sam ... i gospodin Tokić je dao sličan prijedlog, a za sljedeću sjednicu, je li tako?

Tko je za prijedlog gospodina Tokića, ovaj isti prijedlog o izmjenama i dopunama Zakona. Molim vas, gospodine Tokiću, ovdje ima prigovor Kolegija, da zaista mi ne možemo glasati za dnevni red iduće sjednice. To ćete dobiti. Ne otvaram raspravu. OK, to je informacija. Hvala vam lijepo.

Prema tome, konačan dnevni red ćete dobiti vi pismeno na klupama, a mi prelazimo na prvu točku dnevnog reda koju smo usvojili.

1. Usvajanje Zapisnika sa 23. sjednice Predstavničkog doma.

Otvaram raspravu za prvu točku. Ko se javlja?

IBRAHIM SPAHIĆ

Poštovani predsjedavajući, pošto mi niste dali priliku da postavim jedno principijelno pitanje, to mi zapisnik omogućava, naravno, kao i delegatska i poslanička pitanja, da Vas pitam nešto vrlo precizno. Vi ste, kao predsjedavajući ovog doma, prilikom rasprave o programu rada Parlamentarne skupštine BiH, obavezali se da će svi prijedlozi koji dodu usaglašeni ispred Vijeća ministara BiH, kad je riječ o zakonima, biti stavljeni u proceduru, u program rada ovog parlamenta. Zato ja ne razumijem, samo želim da tim povodom kažem, povodom Vašeg stava. Zašto ste Vi stavljali na glasanje prijedlog koji je iznio gospodin Genjac, koji, očito, nije prošao ni Kolegij, jer ste Vi glasali, bili ste suzdržani. Niste se ni odredili prema onome na šta ste se obavezali, kao Kolegij, prema Vijeću ministara BiH i prema Parlamentu BiH. Interesuje me zašto nešto što je usaglašeno na Vijeću ministara BiH, kao zakon, kao prijedlog o izmjenama, pri tome naglašeno kao urgentno, kao što je to bilo riječi o ovim pasošima, nije prvo obrazložilo samo Vijeće ministara BiH i zašto ste Vi, kao predsjedavajući, u ovom slučaju pobili vlastitu obavezu i riječ koju ste dali povodom usvajanja rada ovog parlamenta. Ja vas samo molim da ubuduće vodimo računa da smo se dogovorili da će Vijeće ministara BiH, kad izade sa jednim prijedlogom, dobiti šansu da taj prijedlog bude na dnevnom redu, urgentno ili kasnije. Ne vidim razloga da stalno vrtimo jednu proceduru koja ne vodi nigdje. Vi ste Kolegij. Dobili ste od Vijeća ministara BiH, u najmanju ruku, morali ste imati jedan stav oko toga, a, inače, zapisnik vam jako dobro podržavam.

PERO SKOPLJAK

Pravo svakog čovjeka je biti suzdržan ili glasati za ili protiv, prema svojoj savjesti. Prema tome, to je odgovor. Mi smo na prvoj točki dnevnog reda ovdje na sjednici.

Molim vas, što se tiče Zapisnika 23. sjednice. Ima li još neko da se javlja. Gospodine Tokiću, izvolite.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici/poslanici, na strani 4., u zapisniku, molim da se formulacija u kojoj stoji da je Sejfudin Tokić predložio da se Predstavnički dom izjasni o povjerenju gospodinu Mirku Banjcu, jer je on kao i onda ide pod navodnicima "jedan od predsjedavajućih Doma naroda, osporava Odluku Ustavnog suda" da ide formulacija, zbog izrečenih stavova u svojoj diskusiji, da ne nabrajamo, jer ja nisam samo na ovom, imamo stenogram, jer ja nisam samo, možete pogledati stenogram, imamo stenogram, samo govorio o Odluci Ustavnog suda BiH, nego ukupno o stavovima izrečenim u diskusiji. I u tom kontekstu, ako se citira, da ta formulacija stoji na strani 4. u ovom zapisniku.

PERO SKOPLJAK

Mislim da se ova primjedba može usvojiti, da se doslovno citira ono što je rečeno, prema stenogramu. Jeste li Vi zadovoljni, gospodine Tokiću? Hvala lijepa. Prema stenogramu, bit će doslovno citirane njegove riječi, gospodina Tokića.

Hvala lijepa. Tko je za ovaj zapisnik uz ovu napomenu. Tko je za?

Dakle, od 34 nazočna, 31 je za. Prema tome, prvu točku smo apsolvirali. Hvala lijepa.

Ad. 2. Izvještaj Komisije Kolegija o nastojanju za postizanje suglasnosti o Nacrtu izbornog zakona BiH, predlagač Klub poslanika SDP-a BiH

Imate pismeno na svojim stolovima o suglasnosti, odnosno, suglasnost nije postignuta na Kolegiju. Glasovalo se onako kako je vama u izvješću. Mi ovdje, budući da još radimo po privremenom poslovniku, usput da informaciju dam, da smo Poslovnik kojeg smo mi usvojili dali na tiskanje i on će, nadamo se već na idućoj sjednici, i formalno pravo proklamiran, odnosno, mi ćemo raditi po njemu.

Idemo ovdje u drugi krug glasanja. Vama je jasno šta znači ovaj drugi krug glasanja. Prema tome, stavljam pitanje.

Tko je za Nacrt izbornog zakona, pitam sve? Tko je za?

Tko je protiv, sve pitam?

Po entitetima, pitam iz Federacije BiH, tko je protiv, jer drugi je krug glasanja, tko je protiv pitam, iz Federacije BiH? Ovo je drugi krug.

Iz RS, tko je protiv?

Ovo je drugi krug glasovanja, da se neko ne zbuni. Ukupno 34 nazočna – 19 je glasovalo za – protiv je glasovalo 15 – iz Federacije BiH 5 je glasovalo protiv, a iz RS – 10 je glasovalo protiv. Prema tome, ovaj prijedlog nije prošao. Hvala vam lijepa. Time smo zaključili drugu točku dnevnog reda. Idemo na treću točku.

Ad.3. Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o carinskoj politici BiH

Vijeće ministara BiH je podnositelj. Mi smo dobili već amandmane. Ne otvaramo raspravu ponovno, to smo već obavili. Prema tome, imamo amandmane koje vi imate pred sobom, je li tako? Imate pred sobom. Prema tome, mi se trebamo izjasniti o amandmanima. Ima li komisija izvještaj. Izvolite, gospođo Alagić.

RAIFA ALAGIĆ

Gospodo predsjedavajući, gospodo poslanici, gosti, mi smo danas održali sastanak Radne komisije za vanjsku trgovinu i carine i imali smo pet prisutnih, četiri opravdano odsutna. Komisija je u potpunosti prihvatile prijedlog kakav nam je dostavljen, uz raspravu i razjašnjenja koja su zadovoljila članove radne komisije. Mi smatramo da je ovaj Prijedlog o izmjenama i dopunama Zakona o carinskoj politici BiH jedna dogradnja u ovoj oblasti i dobili smo informaciju da će zadužena komisija i dalje raditi da se ova oblast što bolje zakonski uredi, a znamo koliko je ta oblast značajna za državu BiH.

Ja ču samo ovdje da izvijestim da smo i konstituisali našu komisiju i izabrali predsjedavajuću, obzirom da smo ranije radili sa zamjenicima, odnosno dopredsjednicima, i sad imamo izabrane tri članice za predsjednicu, dopredsjednicu, prvu i drugu. Hvala lijepa.

PERO SKOPLJAK

Hvala lijepa. Molim vas, ovdje se predлагаč mora izjasniti, treba izjasniti o amandmanima koji su ovdje prispjeli. Prije gospodin Mirko Banjac.

MIRKO BANJAC

Poštovani poslanici, dame i gospodo, cijenjeni gosti, ja ponovo ne razumijem ovakav pristup. Ovdje se radi o prijedlogu zakona i otvara se rasprava o prijedlogu zakona jer je sasvim logično da se raspravlja o prijedlogu zakona. Ja sam očekivao da će predstavnik predлагаča reći šta je mislio da on kao neophodno treba da kaže u vezi ovog prijedloga, a poslije toga treba da čujemo, prije svega, mišljenje predлагаča, da li je predлагаč prihvatio amandmane ili nije i je li uopšte raspravljaо o amandmanima. Ako predлагаč nije, kao tijelo, raspravljaо o amandmanima, a predлагаč je ovdje Vijeće ministara BiH, mi ne možemo ovdje vršiti raspravu, jer se predлагаč mora izjasniti. Ja ču zadržati pravo da poslije diskutujem o sadržaju zakona, a ovo je sad samo primjedba da usmjerimo raspravu o onom pravcu kako je to poslovnikom regulisano.

PERO SKOPLJAK

Molim vas, ispred Vijeća ministara BiH, izvolite.

MIRSAD KURTOVIĆ

Gospodo predsjedavajući, dame i gospodo, slažem se sasvim sa metodologijom koju je gospodin Banjac rekao, uz još jednu konstataciju da, nažalost, amandmane na izmjene i dopune Zakona o carinskoj politici smo dobili juče popodne, odnosno danas u toku zasjedanja Predstavničkog doma. Obzirom na tu činjenicu, Vijeće ministara BiH nije bilo upoznato sa sadržajem svih amandmana, odnosno, nije imalo sve amandmane koje su poslanici, kao poslaničko pravo iskoristili da doprinesu da se doneše što kvalitetniji zakon, odnosno da se adekvatno izvrši promjena koja će odražavati interes svih građana BiH.

Imajući u vidu, također, da je u toku dana, danas u posjeti BiH premijer Vlade Republike Hrvatske i da je predsjedavajući Vijeće ministara BiH zauzet protokolarnim aktivnostima i Vijeće ne može sada da se sastane u pauzi, ja prihvatom i soluciju da se prvo dostave svi amandmani, zamolio bih, kako bi Vijeće ministara BiH moglo da zauzme svoj stav, jer i da smo jutros i mogli da se izjasnimo na amandmane gospodina Banjca, nisam siguran da bi bilo to dovoljno, obzirom da smo dobili još neke amandmane sada za vrijeme zasjedanja Predstavničkog doma. Ako želite, možemo i širu elaboraciju. Mogu dati i određene stavove Ministarstva vanjske trgovine, ali nisam siguran da će to zadovoljiti poslovnik i proceduru koju vi želite obavezno. Tako da ja, kao soluciju, predlažem da se svi amandmani zbilja dostave kako bi se Vijeće ministara BiH moglo izjasniti o svakoj od tačaka i amandmana.

PERO SKOPLJAK

Hvala lijepo, gospodine ministre. Prema tome, jedina mogućnost je da ovu točku odložimo za sljedeću sjednicu dok ne budemo imali sav materijal i čitavu proceduru, pa prema tome, do izjašnjenja Vijeća ministara BiH.

SUADA MUMINAGIĆ

Prihvatom da se ne izjašnjavamo o zakonu dok ne dobijem izjašnjenje Vijeća ministara BiH o amandmanima, ali bih ja, u prilog amandmanu koji sam dala, rekla nekoliko riječi kako bi se Vijeće ministara BiH moglo bolje opredijeliti u korist amandmana. Ja sam samo tražila brisanje jedne riječi, ispustiće ovako da nije velika promjena, ali, molim vas, ako ovu riječ ostavimo u članu 18. koji mijenja član 162. u tački 3. onda neće biti oslobođeni plaćanja carina svi projekti rekonstrukcije i obnove koji se finansiraju iz IDA kredita i grantova, u kojima se traži učešće BiH ili entiteta u finansiranju, jer ako stoji da je u potpunosti, onda samo projekti koji se 100% finansiraju iz sredstava IDA kredita ili grantova bi bili oslobođeni plaćanja carina, a svi drugi ne bi. Ja se sjećam, ne znam prije koliko je vremena bilo, ima više od pola godine, gdje smo mi ovdje dali saglasnost na jedno pet sporazuma o korištenju ovakvih kredita. Nijedan od tih sporazuma nije imao 100% finansiranje iz kredita. Svaki je imao ili 10% ili negdje 30%, sad napamet ne znam, negdje do 30-ak % učešća u finansiranju i drugih investitora. Pod tim drugim podrazumijevaju se domaći. Da ne bismo došli u situaciju da zbog propisa koje donešemo ne možemo koristiti te

povlastice, ja bih zamolila Vijeće ministara BiH da ima razumijevanja da ovaj amandman prihvati.

PERO SKOPLJAK

Hvala Vam lijepa.

TARIK ČARŠIMAMOVIĆ

Gospodine predsjedavajući, poštovane kolege, ja bih htio da izrazim svoj lični protest na način rada Predstavničkog doma. Stalno nam se ponavlja ista praksa, da ovako važne zakone za BiH skidamo s dnevnog reda zbog toga što poslanici ne poštuju poslovnik. Amandmane upućuju na samoj sjednici, doduše, i to je u izuzetnim situacijama moguće i što istovremeno nemamo Vijeće ministara koje nam može dati odgovor na samoj sjednici. Ovako mi važne zakone odgađamo iz sjednice u sjednicu i poslije toga se dešava da taj isti zakon nam na sledećoj sjednici Parlamenta ne dođe na dnevni red i mi, dakle, odgađamo, ne izvršavamo svoju funkciju, jednim svjesnim, rekao bih, pristupom. Zato izlažem svoj lični protest na ovakav način rada i pozivam poslanike da amandmane i svoje prijedloge rade u skladu sa poslovnikom, doduše, ima i mogućnost da se to da na samoj sjednici, ali zato pozivam Vijeće ministara BiH, ono je odgovorno ovom parlamentu, da bude prisutno i da nam daje na samim sjednicama odgovore, da bismo mi mogli donositi ove zakone.

PERO SKOPLJAK

Hvala lijepa, gospodine Čaršimamoviću, mislim da se svi namjerno pridružuju ovoj kritici, na naš je račun i na račun Vijeća ministara BiH.

VITO RAKIĆ

Dame i gospodo poslanici, mi smo, ja sam se javio, pošto sam član ove komisije, jer mi na komisiji nismo imali amandmane, raspravljali smo samo o tekstu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o carinskoj politici. Međutim, gledajući ove amandmane, mislim da ipak bi bio besmisленo da mi skidamo danas ovo s dnevnog reda, ostavljamo za narednu sjednicu i da bi se moglo to ovdje usaglasiti i sa predlagачima zakona ... amandmana i sa predstavnikom ministarstva trgovine, odnosno Ministarstva za vanjsku trgovinu. Ja to više gledam da su ovi amandmani, izuzev da kažem nekih, dali određena pojašnjenja i preciznije definicije i da ovi amandmani, ako gledamo na amandmane gospodina Banjca, mislim da amandman 1. član 2. ne treba prihvatiti, jer imamo mnogo povlastica stranim investitorima i mnogim drugim, a prihodi države neka budu bar taj 1%. Prema tome, smatram da taj amandman ne treba prihvatiti i da ga treba odbaciti.

Što se tiče amandmana 2., mislim da se on može prihvatiti. Može se prihvatiti. Ja znam da u zapadnoj Evropi, na putničkim prelazima, nema prodavnica tog tipa, ali nema zato što je to bescarinska zona i nema smisla imati. Smisao ima tamo gdje putnici izlaze van carinske zone, a to su uglavnom aerodrom ili ako izlazi sa područja Evropske Unije. Prema tome, u ovom amandmanu je jasno definisano, znači, može biti prodavnica na međunarodnom aerodromu i može biti prodavnica na izlazu iz BiH, koja je pod nadzorom carine. Mislim da se i taj amandman može prihvatiti.

Amandman 19. i 19.b. pojašnjavaju isto određena pitanja koja su vezana i za Krivični zakon, itd. mislim da ih lako možemo prihvati i da možemo završiti ovu raspravu.

Što se tiče prijedloga gospođe Muminagić, ja mislim da smo mi dali mnogo popusta i da nam se to mnogo sveti, jer, ipak, ovaj zakon definiše i nekakvu ekonomsku politiku u zemlji. Nama se u projektima obnove i rekonstrukcije uglavnom javljaju inostrane firme, jer su praktično oslobođene od carine, a domaće firme nemaju šanse da se pojave na tim tenderima, iz više razloga, i sad trebamo ovako definisati da se briše i to u potpunosti, a šta ako se desi da svega 10-ak % je donacija ili neka povoljna sredstva, a 90% domaće učešće, a imamo tamo da smo vojsku, policiju i sve druge opteretili carinskim zakonima. Prema tome, ja mislim da ovaj amandman ne treba prihvati i da mi ovu raspravu trebamo završiti sa tim i prihvati ovaj zakon ovako kako ja predlažem. Hvala.

MIRKO BANJAC

Ja nisam mislio govoriti, ja i dalje mislim da pojedinac ne može da predstavlja Vijeće ministara BiH i vjerovatno čovjek neće sebi uzeti za pravo da se nađe u toj ulozi, ali hoću, obzirom da je ovdje bilo riječi i oko amandmana koje sam ja podnio, nemojte me prisiliti da otvorim raspravu zašto je unesen član 5. jer će morati da kažem neke istine. Ta istina glasi, kad već prisiljava gospodin Tokić, da je ovo sa ukidanjem prodavnica, umjesto da, gospodo, istjeramo miša koji je ušao u kuću, mi rušimo kuću. Ako ima zloupotreba, onda ih treba sankcionisati i ja sam amandmanom sasvim precizno rekao kako se to radi. Upoređivati nas sa zapadnom Evropom, kao bescarinskom zonom, je besmislica, a ja hoću da se ovdje doneše izvještaj CAFAO-a o kontroli nadzora ovih prodavnica. Zna se zašto se one smještaju samo na međunarodne arerodrome, ja znam zašto i znam koji je stranac već ušao na međunarodni aerodrom, kao povlašteno lice, da radi te poslove. Nemojte to raditi ovdje građanima. Jedan milion KM, a tražim da se ovdje doneše izvještaj, dolazi prihoda u budžete entiteta od rada tih prodavnica. Nama, kao Kolegijumu, ja ne znam zašto ostala dvojica čute, ali je došla pritužba od privatnih i službenih lica, predstavnika firmi, da se vidi zašto se to radi. Ja hoću, gospodo, detaljan izvještaj i nalaz CAFAO-a i hoću da se vidi, kako to da se BiH danas u ovoj krizi, u ovoj bijedi, u ovom jadu našem zajedničkom, u jednoj teškoj situaciji odriče vlastitih prihoda u budžet. Zašto se to radi? Ko to može da objasni građanima BiH. U tim istim prodavnicama je zaposleno 10 ili 12 radnika u svakoj. Nema ih, jedna ima samo u RS, ostale su u Federaciji BiH.

Prema tome, nemojte misliti da govorim, ali zašto mogu biti u Sloveniji, kako Slovincima niko ne brani da grade svoju državu kako oni misle da treba da je urede, pa i oni su ovdje na Balkanu, u Evropi, ne znam, kako god hoćemo, smjestit ćemo ih gdje hoćemo. Ja mislim, što se tiče, ovo što je gospodin Rakić govorio o amandmanu 1. To jesu prihodi i carine, ja to ne sporim, ali ovdje se išlo, ja samo želim da kažem na olakšanje onome ko je oslobođen carine, jer taj ima razlog zašto je oslobođen, jer je već tretiran ili kao socijalni slučaj ili kao ugroženo lice, pa je oslobođen carine. Znači, molim vas, ja samo želim da kažem kako je tretiran, zašto se to dogodilo. Ako je i to odricanje budžeta, evo, ja sam spremjan odustati, nikakvih problema nema, ako je u našem interesu, a mislim da je Vito u pravu, ako je to namicanje sredstava u budžet, ja sam za da se namaknu sredstva u budžet, jer nama treba, mi imamo velike probleme. Ja molim Savjet ministara BiH da ipak zauzme sasvim konačne, sasvim

jasne stavove po mojim amandmanima. Ja želim da to bude Savjet ministara BiH. Ja hoću da poslije toga postavim još neka pitanja.

RIJAD RAŠČIĆ

Uvaženo predsjedništvo Parlamenta BiH, drage kolege poslanici, uvaženi predstavnici Ministarskog vijeća BiH, ja bih prvo pohvalio Ministarsko vijeće što je ovako u kratkom roku ovom domu podnijelo ovaj zakon, pogotovu iz razloga što je ovo kompleksna materija i podrazumijeva izradu još nekih dokumenata koji proizilaze iz ovog zakona, a vrlo su bitni za aktuelno poslovanje svih subjekata u našoj državi. Riječ je o tarifama, itd., da ne bih ulazio u stručno obrazloženje. Predložio bih da se nipošto ne skida s dnevnog reda ovaj zakon, zbog toga što je Međunarodni monetarni fond donio definitivne stavove i oni se neće, je li, puno libiti da posegnu i druge mjere, poslije čega ćemo mi vjerovatno morati, bez rasprave, odnosno bez rasprave o amandmanima, prihvati određene stvari, naravno da ovaj zakon nije konačan, ali sigurno je solidna osnova za donošenje konačnih akata iz sfere carinske politike. Mi smo na komisiji imali prijedloge vezane za izjednačavanje prava domaćih lica i stranih ulagača. Međutim, ovim zakonom ostavljen je rok od godinu dana za strane ulagače, ostaju isti režimi, a da će se u okviru te godine i za domaća lica naći rješenja kojim se oni neće diskriminirati u tim pravima. S tim u vezi, ja smatram da pitanja koja je pokrenuo i kolega Banjac treba razmatrati na ovom parlamentu i vidjeti šta je najoptimalnije za nas kao državu. Ne treba ništa podcijeniti, ali svakako predlažem da se ovo ne skida s dnevnog reda, da se o ovome Vijeće ministara BiH izjasni, šta može prihvati, odnosno, šta ne može prihvati u okviru rasprave na ovom zasjedanju.

Ja bih još jednom pohvalio prijedlog ovog zakona, naime, Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o carinskoj politici. Ja se zahvaljujem.

PERO SKOPLJAK

Gospodine ministre, molim Vas, dozvolite samo da gospodin Genjac kaže svoj prijedlog.

HALID GENJAC

Jedan mogući prijedlog da ipak izđemo iz ove situacije. Naravno, jasna je potreba da Vijeće ministara BiH kaže svoj sud o svim amandmanima i jasna je potreba da se ovaj zakon što je prije moguće usvoji. Zato predlažem da Vijeće ministara BiH, ipak, uvažavajući protokolarne obaveze predsjedavajućeg, u toku dana održi sjednicu i da svoje mišljenje o amandmanima, a da mi predemo na sljedeće tačke, dok se ne dobije to izjašnjenje.

PERO SKOPLJAK

Hvala lijepa.

MIRSAD KURTOVIĆ

Gospodo predsjedavajući, dame i gospodo, mi ovdje imamo određenih amandmana koje možemo razmatrati i koje možemo u jednoj ili u drugoj varijanti

prihvati. Međutim, ukidanje bescarinskih prodavnica, fri-šopova, na granici BiH, je bio ultimatum i jedan od uslova koje je Međunarodni monetarni fond postavio BiH. Stoga ne bih predložio da o tome raspravljamo, to je, znači, jedna od mjeru koju su oni tražili sa 1. januarom ove godine, međutim, mi smo dali Nacrt zakona, kojim smo to predvidjeli, zašto nismo do sada to usvojili, to je bila i stvar tolerancije MMF-a. Ali da vam kažem da se to isključivo traži i nema odstupanja od toga, to znači, to je jedna od mjeru koju je MMF vrlo čvrsto postavio, kao što je postavio entitetima harmonizaciju taksi, poreza itd. Zadatak Parlamentarne skupštine BiH je bio taj da se izvrši izmjena zakona, da se određene beneficije ukinu, kao i da se oduzme i diskreciono pravo Vijeću ministara BiH da može svojom odlukom, ad hoc oslobađati nekog od plaćanja carina. Ja bih vas zamolio da to imamo u vidu kad budemo dalju raspravu vodili. Hvala vam lijepa.

PERO SKOPLJAK

Repliku ima gospodin Banjac.

MIRKO BANJAC

Molim vas, ja želim da kao poslanik vidim to pismeno ultimativno traženje i obrazloženje tog traženja i da mi se objasni zašto to neultimativno ne postavlaju Sloveniji. I drugo pitanje, kako je to moguće da se ultimativno to radi i na sarajevski Aerodrom, već lice pod imenom Hajne Ma useli. Ne znate, e ja, vidite, znam. Hajne Maj. Zna se to. Dakle, gospodo, neko ultimativno kaže da nema prihoda u budžetu BiH. Nije to to, pa znamo mi šta je to. Pazite, druga stvar. Radnici koji su tamo zaposleni sad će na ulicu. Molim vas.

PERO SKOPLJAK

Hvala Vam lijepa. Ima li još neko za raspravu? Zaključujem ovu raspravu. Imamo dva prijedloga. Jedan je prijedlog koji će biti izglasavanje prijedloga gospodina Genca, molim vas da formuliram ovaj prijedlog. Da se u toku sjednice ova točka dnevnog reda uputi još jednom Vijeću ministara BiH, da čekamo izvješće, i ako ono stigne, mi se vraćamo na ovu točku dnevnog reda, a sada idemo na sljedeću točku, budući da nemamo ovdje potpun materijal.

Tko je za ovakav prijedlog?

Pa onda nema točke dnevnog reda. Amandmani su stigli, kao što smo rekli.

Tko je protiv ovog prijedloga?

Imam informaciju da dalje ne trebamo glasati.

Od 32 nazočna, 25 je bilo za – 1 glas je protiv. Prema tome, ovakav zaključak je prošao sa ovom točkom dnevnog reda. Hvala vam lijepa. Prelazimo na sljedeću točku dnevnog reda.

Ad.4. Prijedlog zakona o popunjavanju upražnjenog mesta člana Predsjedništva BiH

Predlagač je Predsjedništvo BiH. Situaciju oko te problematike dobro znate. Prema tome, ja stavljam na raspravu ovu točku dnevnog reda. Materijale vi svi imate. Ono što ste dobili, što ima, to ste vi dobili.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici/poslanici, dozvolite mi da u ime Kluba poslanika SDP-a iznesem stavove vezano za Prijedlog zakona o popunjavanju upražnjenog mesta člana Predsjedništva BiH, koje je Predsjedništvo BiH dostavilo po hitnom postupku.

Molio bih da se evidentiraju zapisnički tačno sljedeće stvari. U navodom obrazloženju zašto hitno treba ovaj zakon donijeti, stoji da je predsjedavajući Predsjedništva, podsjećam da sam 6. juna ove godine podnio ostavku na dužnost člana Predsjedništva BiH. Ova skupština nijednim aktom nije informisana da je predsjedavajući Predsjedništva BiH podnio ostavku. Istina, dame i gospodo, je sljedeća. Da je predsjedavajući Predsjedništva BiH Alija Izetbegović najavio ostavku. Moram u ovom trenutku, zaista, imati pamćenje i sjetiti se da je gospodin Izetbegović više puta najavljivao ostavku, a da do sada, do ovog trenutka, nemamo pravni akt, papir, na kome član Predsjedništva BiH, bilo koji od članova Predsjedništva BiH je podnio ostavku, tako da ova formulacija naprosto nije tačna ili se ovaj papir kreće u uskom krugu porodice navedenog člana Predsjedništva BiH i uskostranačkih krugova, što nije meritorno za ovaj visoki dom. Stoga tražim od predsjedavajućeg Predstavničkog doma da poslanicima i zastupnicima dostavi tekst ostavke gospodina Izetbegovića koja je ovdje navedena kao dokument. Mi taj dokument nismo dobili, ako eventualno neko ima taj dokument, ja sam ga spreman preuzeti od bilo koga, uključujući i gospodina Raščića.

Sljedeće, mislim da ne postoji osnova za hitnost donošenja ovog zakona. Zašto? Zato što je čitav izborni proces regulisan pravilima Privremene izborne komisije i ovo pitanje je regulisano pravilima Izborne komisije. Postoji hitnost donošenja izbornog zakona, cjelovitog izbornog zakona i to je uslov za prijem u Vijeće Evrope, a ne parcijalnog rješavanja dnevno-političkih interesa, bilo koje političke grupacije.

Podsjećam, ovo pitanje tretirano i riješeno po postojećim pravilima Privremene izborne komisije, a to što određene političke stranke nisu zadovoljne nekim rješenjima Privremene izborne komisije ne podrazumijeva pravo niti legitimnost da te stranke parcijalno mijenjaju ta pravila. U tom kontekstu, ako ustanovimo ovu praksu, možemo očekivati sijaset inicijativa na postojeća pravila Privremene izborne komisije, što, vjerujem, ni u ovom slučaju ni u drugim slučajevima, OSCE, kao zadužena institucija, neće dozvoliti, ali, ako se ovaj presedan napravi, svakako možemo podnijeti inicijative koje i za nas nisu prihvatljive, kao za SDP, vezano sa sadašnja privremena pravila u izbornom procesu. Hitnost je malo dramatična. Ja sam pokušao ubijediti ovaj visoki dom da je hitnije da vidimo što je bilo u Janji, hitnije da usvojimo čitav niz zakonskih projekata koji u ovom parlamentu čekaju više od godinu dana i da rješavanje statusa jednog člana Predsjedništva BiH,

koje je već riješeno u postojećem zakonodavstvu nije prioritet. Naravno, ostaje da oni koji smatraju da je ovo prioritet, bez dolaska na ovu sjednicu, bez objašnjenja zašto Predstavnički dom treba hitno raspravljati, objašnjavaju narednih dana, sedmica, sve do novembra, poslije novembra to ne moraju učiniti, zašto je ovo toliko hitno. Ustavnost prijedloga, postojeći zakon, drage dame i gospodo, znam da neki sjedite ovdje i kad sam vam slično govorio da je Zakon o Vijeću ministara BiH je neustavan. U svom prvom članu on govori o posebnim sjednicama Predstavničkog doma, a u narednim članovima dijeli Predstavnički dom, da, da, dijeli Predstavnički dom, pa govori da u Predstavničkom domu o ovom pitanju mogu glasati samo neki članovi Predstavničkog doma. Kojeg li paradoksa od stranke i člana Predsjedništva BiH, koji tako deklarativno zagovara cjelovitost i ustavnost funkcionisanja centralnih institucija BiH.

Ove odredbe su suprotstavljene članu 4. Ustava gdje piše: "Sve odluke Predstavnički dom donosi većinom glasova onih koji su prisutni i glasaju". Nema segregacije. Nema mogućnosti da u ovom Predstavničkom domu ijedna se odluka donese sa osporavanjem nekome da se izjašnjava o toj odluci. To je protivustavno. To je, i da ne nabrajam, protiv svih onih konvencija, itd., koje su ugrađene u ustavnopravni sistem BiH, dakle, protiv člana 4. Ustava BiH. No, naravno, da ne bismo stajali bez obrazloženja prema javnosti zašto se Predsjedništvo BiH, ovako dramatično, ovako hitno, pet minuta pred sjednicu opredjeljuje da doneše ovakav zakon koji nije ustavan i čija je hitnost u najmanju ruku upitna ili čije su odredbe suprotstavljene postojećim Pravilima o provedbi izbornog procesa u BiH.

Stvar je vrlo jednostavna. Slijede novi izbori. Slijedi novi sastav Parlamentarne skupštine BiH i postoje stranke i strukture koje se boje novog saziva Parlamentarne skupštine BiH. Nama, kao predstavnicima SDP-a, imponuje da insistiranje na donošenju ovog zakona naprsto znači unaprijed priznanje da oni koji su spremni, zarad dnevno političkih igara, napraviti ove presedane, unaprijed priznaju da ih neće biti poslije novembra u ovom sastavu koliko oni hoće. Mi smo spremni govoriti i o revidiranju protivustavnih odluka, poslije novembra, a vi izvolite ići preko Ustavnog suda BiH, vi izvolite glasačkom mašinerijom, koja je već usaglašena, da budemo sasvim jasni, ovaj posao ne radi se napamet. Nije sukladno da ovdje gospodin Banjac, za kojeg toliko, koliko maloprije, je SDA govorilo kako će pokrenuti danas pitanje njegove odgovornosti za prošlu diskusiju, pa su se posebno saopćenja slala pa toga sad nigdje nema, blagonaklono kaže nema nikakvih problema ni za hitnost ni zato što nema nekog člana Predsjedništva BiH. Sjećate li se izraza lica istog gospodina kada nije bilo člana Predsjedništva BiH, po nekim drugim zakonima koji su bili bitni za BiH. Bilo je to dramatično insistiranje da se skida s dnevnog reda, zbog javnosti ovo govorim, da se skida, da ne smije niko staviti na dnevni red zakon ako nema predлагаča. Odjekuju još uvijek riječi pojedinih poslanika ovdje. Ovdje sad to nije bitno. Zbog koalicione ljubavi SDA, HDZ-a i SDS-a, preći ćemo preko toga i izglasati ovaj prijedlog, izvolite, gospodo, ali mi ćemo biti protiv ovoga i učinit ćemo sve da u tim nečasnim, dnevopolitičkim, uskostranačkim igrarama, ne učestvujemo i da sprječimo realizaciju takvih igara.

HALID GENJAC

Ja vidim prijavljene i poštujem to, molim vas, poštujte činjenicu da je dnevni red usvojen, da su poslanici, prilikom izjašnjavanja o tačkama dnevnog reda, imali u

vidu sve okolnosti, uvažili sve činjenice i jednostavno činjenicu da je ovaj prijedlog zakona na dnevnom redu i, molim vas, da poštujući ovu činjenicu, raspravu vodimo o prijedlogu zakona.

TARIK ČARŠIMAMOVIĆ

Gospodo poslanici, ovo će možda biti više komentar, nego odgovor na prethodnu diskusiju o prijedlogu zakona, ja bih samo htio da postavim odgovore ili svoja razmišljanja na postavljena pitanja.

Prvo, da li nam treba taj zakon, a mislim da nam treba, jer zakonski treba biti regulisana zamjena Predsjedništva, odnosno člana Predsjedništva BiH. Mi takvu zakonsku regulativu nemamo i ne vidim nikakvog razloga zašto ne bi to bilo u odvojenim zakonima, uključujući, normalno, da je nama potreban izborni zakon i da to treba da bude.

Kad je u pitanju hitnost, to je pitanje ličnog poimanja života i opstanka na ovom svijetu, znate. Pitanje hitnosti je povezano sa sudbinom i životom ljudi. Ako vjerujemo da je sudbinom određeno da čovjek može u svakom trenutku umrijeti, onda hitnost ovakvog zakona, zbog važnosti funkcije koju obavlja član Predsjedništva BiH je neupitna, to je moje mišljenje. Ono što je najvažnije i što se djelimično mogu složiti sa poslanikom Tokićem je pitanje ustavnosti i ja bih predložio, prije nego što dam diskusiju, da se Ustavna komisija izjasni po pitanju ustavnosti, a evo zašto.

Rješenje na način biranja i segregacije doma je potpuno isto kao rješenje u pravilima Privremene izborne komisije, i ako je to u pitanju, onda ne možemo podržati ni pravilo Privremene izborne komisije, jer i ono podržava segregaciju, i ako je pitanje ustavnosti, onda treba postaviti pitanje ustavnosti i na ovaj zakon i na pravilo Privremene izborne komisije. Dakle, ja se djelimično slažem, to je ustavna materija, ja po vokaciji nisam pravnik i predlažem da Ustavnopravna komisija ovog doma zasjeda, donosi o tome zaključke, ali istovremeno i razmatra ustavnost donošenja, odnosno rješenja u pravilu Privremene izborne komisije, evo, to je moje.

MUSTAFA PAMUK

Poštovano predsjedništvo, uvažene kolege i kolegice, zastupnici/poslanici, ja ču ovom prilikom kazati nekoliko rečenica u ime Kluba poslanika Stranke za BiH, vezano za ovaj zakon. Naime, ne bih špekulirao o tome da li zakon treba, da li zakon ne treba, to je nešto o čemu se može raspravljati. Međutim, ovaj član 7. u ovom zakonu koji govori o ovoj posebnoj skupštini, na kojoj će se birati, poslije saziva nove skupštine, poslije izbora predsjednika, odnosno neko ko će zamijeniti predsjednika, meni je nejasno. Nejasno je, naime, šta je to posebna skupština, i druga stvar, nejasno mi je da na posebnoj skupštini ponovo treba birati nekoga ko će zamijeniti nekog ko je već bio izabran. Stranka za BiH stoji na pozicijama da se novi član Predsjedništva BiH bira direktno na izborima, kao što to predviđa i Ustav. Hvala lijepa.

MARA PERKANOVIĆ

Prilikom donošenja Privremenog izbornog zakona, predviđena je i ova mogućnost ostavke ili prevremenog, bilo zbog bolesti, bilo zbog smrti, bilo iz nekog, nije bitno kojeg razloga, dođe do ovakve situacije da neko napušta svoju funkciju.

Ako nije niko reagovao na ta pravila ponašanja PIK-a, u ono vrijeme kad je donesen, nema nikakvo pravo sada da donosi novi zakon na zakon Izborne komisije, Privremeni izborni zakon. Vi ne možete mijenjati Privremeni izborni zakon koji vrijedi dokle vrijedi. Prema tome, ne vidim zašto diskutujemo o tome i šta hoćemo s time postići. Hoćemo da mijenjamo PIK-ova pravila.

HALID GENJAC

Replika, gospodin Raščić.

RIJAD RAŠČIĆ

Gospodine predsjedavajući, uvažene kolege poslanici, ja bih iskoristio svoje pravo i zamolio ovaj dom da me zaštiti od deklamiranja gospodina Tokića. Sada i ubuduće, kako bih ljubazno zamolio gospodina Tokića da moje ime ne koristi izuzev u citatima, a ne svojim političkim diskvalifikacijama i ukoliko ne budem zaštićen od ovog doma i institucija države BiH, ja ću naći načina i gospodina Tokića zamoliti na drugi način.

Prema tome, Tokića bih isto tako zamolio da ne pominje ničiju porodicu ovdje i da ne otvara manire razgovora koji je imantan njemu i njegovim političkim idejama, a što se tiče straha, bez obzira kakvi budu izbori, gospodine Tokiću, neće biti do sudnjeg dana. Zahvaljujem.

HALID GENJAC

Gospodin Kadić prepušta gospodinu Deretiću jer je prvi evidentiran.

MIODRAG DERETIĆ

Uvaženi kolega predsjedavajući, uvažene kolege poslanici, ja ću ovdje vrlo decidno iznijeti stav po ovom prijedlogu zakona. Prvi, formalnopravno, istina, ja sam očekivao da će uvaženi kolega Kadić, kao predsjednik Ustavnopravne komisije, iznijeti stav koji smo zauzeli na Ustavnopravnoj komisiji. Ja još jednom ovdje ću biti slobodan da apelujem i na predsjedavajućeg da se materijali dobijaju pravovremeno. Konkretno, ja sam ovaj prijedlog zakona dobio prije početka ove sjednice, na Ustavnopravnoj komisiji, nisam imao vremena, čitao sam ga za vrijeme trajanja ove naše sjednice i u tom smislu, moram i ovdje, kao i na Ustavnopravnoj komisiji, dakle, negodovati.

Što se tiče samog prijedloga zakona, u svakom slučaju, ovdje je regulisano jedno pitanje koje nije regulisano Ustavom BiH, dakle, očito se radi o jednoj pravnoj praznini, za koju je neophodno bilo da se uredi, jer zato objektivno postoji potreba. Radi se o prijedlogu zakona o popunjavanju upražnjenog mjeseta člana Predsjedništva BiH. Ja ću ovdje samo apostrofirati član 2. I bez obzira na činjenicu na koji način je ovaj prijedlog zakona došao na dnevni red, ja ću lično glasati, kao poslanik, ispred Radikalne stranke RS, za ovaj prijedlog zakona, iz prostog razloga što se on bazira na odredbama Ustava BiH. Zašto ja ovo posebno apostrofiram. Iz prostog razloga što je u Izbornom zakonu, koji smo imali u prvoj verziji, koji je predložen od strane OHR-a, čiji je zvanični predlagatelj bio delegat Ljubičić u Vijeću naroda, doslovce, na isti

način je bio predložen način biranja članova Predsjedništva BiH i u toj varijanti veliki broj poslanika, iz Federacije BiH je bio protiv takvog načina izbora člana Predsjedništva BiH. Sada se očito ispostavilo da je takav način izbora i popune člana Predsjedništva BiH apsolutno na zakonu osnovan. Dakle, ovdje, prije svega, mislim na Ustav BiH i ja lično ću glasati za ovaj prijedlog zakona.

RASIM KADIĆ

Dame i gospodo, uvaženi gosti, Prijedlog zakona o popunjavanju upražnjenog mjesa člana Predsjedništva BiH, kao zastupnik u ovom domu i predsjedavajući Ustavne komisije, ja sam danas dobio uoči zasjedanja ovog doma i ja i zbog toga, ja kao predsjedavajući, nisam zakazao posebnu sjednicu Ustavne komisije i Ustavna komisija nije raspravljala o ovom pitanju. Mi, dakle, jesmo neformalno razgovarali o njemu, ali formalna sjednica Ustavne komisije nije održana. Predstavnički dom može zatražiti od svake, pa i Ustavne komisije, da se izjasni u vezi sa određenom tačkom dnevnog reda i to, gospodine predsjedavajući, ukoliko zatraži Predstavnički dom, Ustavna komisija će uraditi.

Nesumljivo je da postoji potreba za rješenjem, odnosno rješavanjem ovog pitanja, ali ako prihvatimo vjerodostojnost OSCE-a i prava na utvrđivanje izbora pravilima Izborne komisije, onda je ovo pitanje, doduše naknadno, i još uvijek neobjavljeno u Službenim novinama BiH, riješeno.

Naime, u Službenim novinama BiH, broj 18 od 11. jula 2000. godine, objavljena su pravila i propisi Privremene izborne komisije, a izborni pravilo u vezi sa zamjenom člana Predsjedništva od strane privremene izborne komisije doneseno je naknadno i još nije objavljeno u Službenim novinama i njega imamo samo kao izjavu u novinama, ni to pravilo nemamo još uvijek službeno objavljeno i nemamo ga u ruci. Činjenica je i, takođe, ono što je rekao gospodin Tokić i što može nešto značiti u cijelom ovom procesu, u političkoj raspravi je da nemamo ni ostavku gospodina Izetbegovića na koju se on u ovom pozivu, odnosno pismu, obrazloženju hitnosti ovog zakona, poziva.

Ono što je, međutim, ovdje možda najdelikatnije u ovom trenutku je sljedeće i što, naravno, svi mi vidimo i što će vjerovatno predstavljati izvor najvećeg problema i što sve nas ograničava u pogledu stava, a to je i prijedlog Predsjedništva BiH u vezi sa zamjenom i objavljeni u novinama prijedlog Privremene izborne komisije. Površnim čitanjem su sporni sa ustavnog stajališta, sa Ustava BiH. Zbog toga, kao predsjedavajući Ustavne komisije, ukoliko to Dom zatraži, ja ću staviti ovo na dnevni red, ali već sada vam mogu vrlo precizno reći, bez stava Ureda visokog predstavnika u vezi sa ustavnom osnovanošću ovog dijela koji se odnosi na način glasanja u Predstavničkom domu PSBiH, a OHR je vrhovni tumač Ustava BiH. Nisam siguran da možemo prihvati ovaj zakon. Posebno je, međutim, pitanje, ako ne prihvatimo ovaj zakon, koji je to organ koji koji može suspendovati odredbu Privremene izborne komisije, ukoliko ona nije u skladu sa Ustavom BiH, ali to je već drugo pitanje. Da zaključim, već barem po novinama imamo odluku Privremene izborne komisije o zamjeni člana Predsjedništva BiH. Imamo sad prijedlog jednog specifičnog zakona i mislim da je argumentacija gospodina Čaršimamovića, jer zakon, za slučaj smrti, ostavke ili nekog drugog načina, upućuje na izvjesnu hitnost u pogledu donošenja. Ustavnost će procjenjivati Ustavna komisija, ali, vrlo otvoreno i direktno da kažem,

tražim stav Predstavničkog doma u vezi sa ustavnošću ovog prijedloga, pa i odluke Privremene izborne komisije, od strane Ureda visokog predstavnika, odnosno visokog predstavnika lično. Zahvaljujem.

BRANKO DOKIĆ

Gospodo predsjedavajući, dame i gospodo, cijenjene kolegice i kolege, zaista bi dobro bilo kada bismo stalno bili principijelni, insistirajući na nekim stvarima, ali ne bih sada o tome, insistirajući na ustavnosti, prije svega, ne nekim stvarima, nego vrlo konkretnim stvarima. Istine radi, ja bih vas podsjetio da je ovo bilo na dnevnom redu prije jedno tri četiri mjeseca, kada smo tek počeli da raspravljamo o Nacrtu stalnog izbornog zakona i da smo zbog toga što je rečeno da će to pitanje biti obuhvaćeno stalnim izbornim zakonima, to skinuli sa dnevnog reda, ili bolje rečeno odgodili. Nismo došli do nacrta stalnog izbornog zakona i vjerovatno će još potrajati vremena da budemo imali taj stalni izborni zakon. Ne ulazeći puno u pozadinu onoga što može da dovede nekog člana Predsjedništva BiH da, ili podnese ostavku ili na bilo koji drugi način ne bude u stanju da obavlja funkciju, mislim da mi to pitanje trebamo urediti. Pustimo pozadinu, da li je u pitanju manipulacija ili nije u pitanju manipulacija i mislim da to pitanje treba da bude uređeno.

Sasvim je izvjesno da će ovaj zakon, ako ga i usvojimo, biti za jednokratnu upotrebu, a i za tu upotrebu treba da imamo. Ja samo poslanike pitam da li je bolje da one stvari koje su zakonskog karaktera, ne da li je bolje, nego da li oni uopšte prihvataju da neko izvan ovog doma, usvaja zakonske stvari. Ovo bi pitanje u drugim okolnostima, u drugim sredinama bilo absurdno, ali ovo pitanje je veoma aktuelno za Skupštinu BiH, pitanje koje ja postavljam dvije godine.

Sad da se vratim na ovaj prijedlog zakona. U članu 1. zaista smatram da treba izbrisati ovo „posebnim sjednicama“. Što to mora da bude posebna sjednica. To može da bude redovna sjednica. I imam dvije primjedbe, jedna na član 4. i na član 5. ali prije nego što kažem te primjedbe, htio bih da uputim jedan prekor službi kancelarije, kako se to zove, ne znam ni ja, članova Predsjedništva BiH. Nepismen akt iz te službe ne bi smio izići. Taj akt bi morao da ima i zapetu i tačku i sve ostalo na mjestu gdje treba da ima, a ne da ne govorimo o dvosmislenosti izraza i viška riječi.

Npr., u članu 4., pogledajte, za mene absurdne rečenice. Možda ja to nisam razumio, kaže: „Ukoliko je upražnjeno mjesto člana Predsjedništva, izabranog sa teritorije RS ili jednog člana Predsjedništva, izabranog sa teritorije Federacije BiH, svaki član Predstavničkog doma, izabran iz istog entiteta, kao član Predsjedništva. Svaki član Predstavničkog doma, izabran iz istog entiteta kao i član Predsjedništva“. Šta je to? Vjerovatno treba da stoji izabran iz istog entiteta, ovo kao se briše, stoji članu Predsjedništva, čije je mjesto upražnjeno, možda da da jedan glas. Dakle, članu Predsjedništva BiH, izabranog iz entiteta, može da da jedan narod. Dakle, suština je vjerovatno u tome da svaki član Predstavničkog doma, članu Predsjedništva, kandidatu za člana Predsjedništva, može dati jedan glas. Možda nisam u pravu, evo, možda sam ja nepismen.

U članu 5. stoji da, u slučaju da, ako se desi da oba člana Predsjedništva iz Federacije BiH podnesu ostavke, evo, to je jedna fikcija, ali postavljena je, onda se kaže da će se održati jedan krug glasanja. Vjerovatno treba da stoji po jedan krug

glasanja. Znači za svakog od kandidata iz konstitutivnih naroda po jedan krug glasanja i po jedan glas se može dati, a ovako ispada da se ne zna kako će se glasati dalje. Ne znam da li sam ovdje u pravu. Dakle, ovdje treba da stoji po jedan krug glasanja u članu 5.

ANA HAVEL

Cijenjeni zastupnici, gosti, činjenica je da smo mi ovaj materijal dobili danas. Činjenica je da smo mi o ovom materijalu, da će doći, danas čuli i činjenica da mi znamo šta ovaj materijal sadrži. Dakle, pravdanje da ovo danas ne stavimo na dnevni red, odnosno ne glasujemo o njemu, ne bi trebalo biti samo zbog toga što smo ga dobili tek danas. To je jedna moja načelna primjedba. Ja, dakle, mislim da bismo trebali ovaj zakon donijeti. Ja podržavam da se doneše, s obzirom na kompletну situaciju koja nam je svima poznata i o kojoj ne bismo trebali sad ovdje posebno razgovarati.

Osobno podržavam ovo što je maloprije rečeno da se određene tehničke greške trebaju popraviti ovdje, pa između ostalog, npr. ne postoji ustavni osnov. Ali, ustavni osnov postoji i svi oni koji su ovdje razmišljali da li postoji ili ne, ja bih htjela pročitati jedan član, dio člana, članak 5. iz Ustava. Svako upražnjeno mjesto u Predsjedništvu BiH popunjavat će se iz dotičnog entiteta sukladno zakonu kojeg će usvojiti Parlamentarna skupština BiH. Mislim da sam ovim sve rekla, ali na kraju moram jedno negodovanje uputiti i gospodinu Tokiću.

Naime, govoreći o ovom zakonu, izrekao je vrlo ružne riječi. Rekao je da: "U ovim nečasnim igramama neće sudjelovati". Spominjati termin „nečasne igre“ oko donošenja ovog zakona je u najmanju ruku neozbiljno i vrlo loše, vrlo ružno. Podsjećam da je ovaj zakon dalo Predsjedništvo BiH i ako govorimo o nečasnim igramama, onda se pitam na koga je mislio kad govorci o nečasnim igramama. Zaista, ovako ne bi trebalo, ove riječi da dolaze sa ove govornice. Hvala.

HALID GENJAC

Replika, gospodin Tokić.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici/poslanici, ja sam bio vrlo jasan u svojim pitanjima, pokušaju da se ispoštuje ovdje poslovnik, zahtjevu da predлагаč obrazloži zašto hitno trebamo ovo obrazlagati, donositi ovaj zakon i postavio niz konkretnih pitanja, umjesto odgovora na ta pitanja, dobijao sam, uz izuzetak kolege Tarika, dobijao sam neke kvalifikacije, koje naprosto ne stoje, znate, gospodo Havel, nečasno je da poslanici koji su do juče insistirali da članovi Predsjedništva BiH moraju sjediti tu, imati svog ovlaštenog predлагаča, ili taj koji dođe i kaže da je ovlašten predлагаč, imati to napisano, potpisano, jer ako nije potpisano, ne može mu se vjerovati, da danas, bez ikakvih problema, smatraju da je sve OK i da ne treba ispoštovati ovu uobičajenu parlamentarnu proceduru. Ali, evo, sasvim jasno, ali zaista mislim da je ovdje posrijedi jedan politički dogovor, koji svima u ovoj sali je jasan, a radi se o principu da se u sastavu Predstavničkog doma, prije parlamentarnih izbora, pokušava, mimo procedure koja je utvrđena pravilima Privremene izborne komisije,

mimo Ustava BiH, obezbijediti mjesto za nekog od ljudi koji su bliski tim uskostranačkim krugovima i to ne traje od sad, to traje otkako smo glasali, otkako ste glasali za Vijeće ministara BiH, otkako ste se dogovarali na prošloj sjednici, to će trajati do novembra mjeseca. Ja smatram da tu nema puno časti sa ovog aspekta poštivanja procedure koja je utvrđena poslovnikom i Ustavom. Zakleli smo se u ovom visokom domu da ćemo to poštovati. Nečasno je zakleti se i ne pridržavati se toga.

HALID GENJAC

Replika, Neimarlija, pa onda gospođa...

HILMO NEIMARLIJA

Cijenjeno predsjedništvo, kolege poslanici, očekivao sam da će neko reagirati na ovu prethodnu diskusiju kolege Tokića i zahvalan sam gospođi Havel što je upozorila na apsolutno neprihvatljiv jezik i kvalifikacije u Tokićevoj diskusiji. Sa svoje strane, ja bih upravo u formi replike na Tokićevu diskusiju, ne na ovo zadnje javljanje, nego na prethodnu diskusiju, postavio pitanje poslanicima iz SDP-a. Tokić je svoju diskusiju počeo sa time da govori da nastupa u ime Kluba poslanika SDP-a. Postavljam pitanje Klubu poslanika SDP-a, stoji li doista iza Tokićeve diskusije, odnosno, stoji li iza sljedećeg.

Prvo, iza Tokićeve kvalifikacije, uvodnog obrazloženja, uz prijedlog zakona koji smo dobili iz Predsjedništva BiH, da je to navodno obrazloženje. Naravno, ja prepuštam i taman posla, ne dovodim uopće u pitanje pravo SDP-a da ne prihvata to obrazloženje, da ga odbija, osporava itd., ali postavljam, dakle, pitanje, je li to navodno da se slažu sa kvalifikacijom, da je to navodno obrazloženje u aktu koji smo dobili iz Predsjedništva BiH?

Dalje, pitam poslanike SDP-a, pošto danas ovo nije prvi slučaj da kolega Tokić prije glasanja zna kako ćemo mi poslanici glasati. Prošli puta je presudio poslanicima SDA za glasanje koje još uopće nije bilo obavljeno i vrlo iz konkretno, jasno optužio danas. Danas je isto učinio, uspostavljujući, naravno, ovu svoju koaliciju SDA, HDZ i SDS, sve nas optužio za izjašnjavanje, odnosno za glasanje do kojeg još uopće nije došlo. I rezultat tog glasanja, do kojeg još nije došlo, okarakterizirao je rezultatom nečasne igre. Pitam Klub SDP-a, uvažavajući okolnosti u kojima ovaj dom radi, uvažavajući potrebu i kolege Tokića i poslanika SD.. da politički koriste ovu govornicu, je li njihov stav kluba da oni znaju budućnost, da oni znaju naše misli, ili oni, zapravo, degradiraju naše glasanje, rezultate našeg glasanja i onda to glasanje, koje još nismo obavili, karakteriziraju nečasnim. Apsolutno je neprihvatljiva karakterizacija izjašnjavanja ljudi u Parlamentarnoj skupštini kao časno ili nečasno. To je pravo i svako od nas koristi pravo da glasa za ili protiv. Ovakvo kvalificiranje, ovakvo Tokićovo propisivanje budućnosti, nama, ostalim poslanicima ponavlja se i ja vrlo ozbiljno pitam SDP, je li oni stoje iza toga da govori u ime njih Tokić, je li raspolaže u ime njih, dakle, njihovim poznavanjem budućnosti, apsolutnim poznavanjem i rezultata novembarskih izbora, kao i rezultata našeg glasanja do kojeg još nije došlo.

Ako znaju, ja bih zamolio da se izjasne kako bih ja mogao prema tome da se odredim i prema političkim praksama koje takvo ponašanje implicira a koje mi veoma dobro znamo.

HALID GENJAC

Da li je to odgovor u ime Kluba SDP-a ili replika? Replika.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo, ja sam zaista očekivao da će uvaženi kolega Hilmo, kad izade, odgovoriti na neko od pitanja, umjesto toga, dobili smo bujicu neprincipijelnih priča i postavljanja pitanja Klubu SDP-a. Odakle Vama, gospodine Hilmo, pravo da tražite izjašnjavanje kluba poslanika, mimo procedure, mimo opredjeljenja i stavova koje sam ja ovdje iznio u ime Kluba poslanika SDP-a i odakle Vama pravo, gospodine Hilmo, da izvrćete riječi i formulacije. Ja i dalje stojim na stanovištu, moja formulacija časti, časnosti, zasniva se na ustavnosti i proceduri poštivanja djelovanja ovog visokog doma, o tome sam govorio, a što se tiče mog predviđanja, nažalost, gospodine Hilmo, deset godina sam u ovom parlamentu, nažalost, po mojim predviđanjima ste glasali, izjašnjavali se, djelovali i radili, ne po predviđanju, nego po jasno prepoznatljivoj formuli i po mom predviđanju niste ni postavili pitanje kojima ste u javnosti mahali da ćete postaviti, pitanje odgovornosti gospodina Banjca, nego, naravno, moglo se očekivati da ćete to pitanje meni postaviti, predvidljivi ste previše u toku ovih deset godina i sasvim je jasno da ne možete izaći iz tog klišea. Ja bih volio, kamo sreće da nisam bio u pravu, '92. godine i '90. kad ste zagrljeni radili sve te rabote koje sada radite, ne tako zagrljeno, ali vrlo sinhronizovano, volio bih da bar do novembra napustite to. Ali, očito, Vi lično ili Vaša stranka, ja bih Vas želio isto to pitati, ne možete izaći iz tog klišea. Hvala.

HALID GENJAC

Gospođa Ana replika.

ANA HAVEL

Dame i gospodo, s obzirom na ovu vrlo neprijatnu situaciju, neprijatno izrečene riječi o nečasnim igrama, ja vas molim za pola sata pauze i u tom vremenu da nam sekretarijat, da nam tajništvo izvuče točno ono što je rekao gospodin Tokić i da imamo ovdje, da vidimo u kom kontekstu je govorio o nečasnim igrama. Hvala lijepa.

HALID GENJAC

Ne znači da je pauza nastupila. Samo ćemo dvije replike, koje su najavljenе, i nakon toga. Gospodin Baković, gospodin Neimarlija i gospodin Malkić, nakon toga ćemo se dogоворити.

MIRKO BAKOVIĆ

Diskusija, kolege i kolegice zastupnici, poštovani predsjedavajući, ja se zahvaljujem na riječi i onako malo mislim, mnogi govore, izlaze po dva, tri, četiri

puta, pa rekoh imam i ja pravo bar jednom da nešto kažem. Opet bih htio da se ponovi, već kako sam to često ovdje govorio, da ono što stavimo na dnevni red, da to odradimo i da idemo naprijed. Ima ovdje ljudi koji žive i koji vole živjeti u virtualnoj stvarnosti, nego u stvarnoj, aktualnoj stvarnosti, to je njihova tragedija. Ja mislim da je to jedan užas u bilo kakvom smislu i da ne bi trebali oni takve stavove nametati nama, a sebi pridržavati, to imaju pravo.

Ja mislim, zakon o popunjavanju upražnjenog mjesto člana Predsjedništva BiH, normalno je došao na dnevni red i mislim da ga u normalnom smislu trebamo tretirati i obraditi. Nije nas nitko prisilio, nije nas nitko prevario da ovaj zakon ovdje dođe. U Ustavu, u aktualnom Ustavu BiH, ovakav zakon i ovakvo razmišljanje o ovoj materiji ima uporište, bar sad za sad, do donošenja izbornog zakona koji bi bio pod okriljem OHR-a, i možda koji bi bio vrhovna neka pravna instanca ili tako nešto, vrhovna pravna materija, možda bi u tom slučaju pobijao se Ustav BiH, ali to je budućnost i mi ne trebamo mnogo time da se opterećujemo, ali sad za sad moramo poštovati ovo i mislim da bismo trebali ovu materiju da obradimo.

Drugo, nije uopće fer, nije časno ovdje spomenuti ili spominjati gospodina Izetbegovića. Da li je ovo u vezi sa nekom njegovom željom, eventualno ovim ili onim pomakom u službi, ostavkom itd.? Ono što on hoće ili neće, to je njegova osnovna diskreciona stvar i mi ne trebamo u to da ulazimo, nego da rješavamo ovo kako možemo i kako trebamo. Kakvo će ubuduće biti stanje kad se doneše novi zakon koji će, kako kažem, možda nakrnjavati, u pravnom smislu, sve, to je stvar budućnosti i ne trebamo mi mnogo da se opterećujemo i mislim da mnogi ljudi ovdje koji izlaze govoriti ne trebaju nas bombardirati uvijek nekim svojim političkim opsesijama, nekim opterećenjima, nekim vizijama, nekim najavljuvanjima nekog sudnjeg dana. Da li će taj sudnji dan u idućim izborima doći za nas u BiH, mi koji pripadamo HDZ-u ili oni SDS-u ili SDA, to ćemo tek vidjeti, ali to je stvar budućnosti i mislim da nije lijepo da nas opterećuju i da nas uvijek na neka strahovanja, itd. Ja se zahvaljujem.

HALID GENJAC

Svaki odgovor, kao repliku predstavljenu, tolerisao sam do kraja. Potpuno ravnopravno, svi poslanici koriste svoje pravo na repliku. Gospodin Malkić i gospodin Neimarlija. Gospodin Neimarlija, replika, gospoda Rađević replika i nakon toga dogovaramo dalji rad.

HILMO NEIMARLIJA

Kolege poslanici, ja sad se obraćam poslanicima iz SDP-a i tražim da se izjasne ili ne izjasne o tome. Imam li ja pravo da njima, kao članovima Kluba SDP-a, postavim pitanje. Pošto je ova predviđena pauza od pola sata, mislim da će imati dovoljno vremena da se izjasne o tome, jer kolega Tokić, koji je, od kako smo ovdje u Parlamentu, ja bar od kako sam ovdje, znam da je više nego i jedan drugi poslanik, u svojim diskusijama, prozivao stranke i obraćao se strankama i kada je to bilo umjesno i kada nije bilo umjesno. Dakle, on mi je oduzeo pravo da se obraćam poslanicima SDP-a. Ja od njih očekujem odgovor o tome, imam li ja pravo da im se obratim? Hvala lijepa.

DESANKA RAĐEVIĆ

Gospodo predsjedavajući, kolege poslanici, ako sam do sada i bila u dilemi, sad zaista više nisam. Ako se bilo kakvi izbori najave za nekad u budućnosti i ako se zakaže sjednica Predstavničkog doma i ako za govornicu izade Sejfudin Tokić, onda je jedno sasvim sigurno, zasjedanje, odnosno skupština će biti jalova i na granici ukupnog ponašanja među ljudima uopšte, bez obzira na to o kojim ljudima je riječ. A izašla sam da kažem da protestvujem, odnosno, imam dvije replike.

Gospodin Tokić je rekao za gospodina Mirka Banjca, koji tada nije bio ovdje prisutan, pa uz njegovu dozvolu uzimam za pravo da protestvujem, da je on vrlo licemjerno, itd., o ovom zakonu o kojem govorimo, blaženo se izjasnio da može i da ne ponavljam šta je sve rekao, ja samo protestvujem, ja, zaista, tokom današnjeg zasjedanja, a nisam nigdje, nijedne sekunde odsustvovala, nisam primijetila da je gospodin Banjac tražio riječi o ovom zakonu, i da je govorio. Ako je gospodin Banjac na nekom drugom mjestu nešto o tom zakonu rekao, to onda zaista ne treba ovdje, pogotovo u odsustvu toga čovjeka da se govorи, to je jedno, mi uopšte još ne znamo šta on misli o tom zakonу i da li će se javljati i da li će učestvovati. Druga replika jeste da je gospodin Tokić rekao da postoji koaliciona ljubav između SDS-a, HDZ-a i SDA. Ja, što se samog gospodina Tokića tiče, to ne bih ni toliko uvažavala da uopšte na to treba da reagujem, ali pošto se to neprekidno ovdje ponavlja za ovom govornicom, a narodna izreka "tri put izrečena laž, postaje istina", onda sam odlučila da, ipak, reagujem.

Gospodine Tokiću, ako SDS potpiše sa bilo kojom političkom strankom dogovor ili koaliciju, o tome će biti javnost obaviještena, onako kako se javnost obavještava u političkom radu jedne stranke, a ako Vi, gospodine Tokiću, predstavljate djelić te javnosti, valjda ćete onda i Vi biti obaviješteni.

Drugo, ako se ne okanite takvih kvalifikacija, ja ću zaista ozbiljno razmotriti da u pismenoј formi zatražim, a proučit ću kakvu mi mogućnost poslovnik daje za to, da se Vama izrekne javna opomena za Vaše ponašanje za ovom govornicom. Što se tiče Zakona, ostajem prijavljena za diskusiju kad budem na redu.

HALID GENJAC

U međuvremenu sam dobio samo dvojicu prijavljenih za repliku, gospodin Spahić iz GDS-a i još jedana replika i na taj način ćemo završiti ovaj dio.

IBRAHIM SPAHIĆ

Dame i gospodo, gospodo predsjedavajući i gosti, želio bih da kažem da, nažalost, nismo u mogućnosti učestvovati u raspravi koja će uslijediti nakon te pauze, jer neću tu biti, ali bih želio reći stav, da ne bi bilo kasnije različitih tumačenja oko toga.

Prvo, ukoliko ste pažljivo pogledali ovo pismo koje smo dobili od predsjedavajućeg Predsjedništva BiH i u vezi sa ovim zakonom, došlo je do različite izjave dva člana.

HALID GENJAC

Gospodine Spahiću, najavili ste repliku.

IBRAHIM SPAHIĆ

Jeste. Gospodin Deretić i gospodin Kadić, kao članovi Ustavne komisije, iznijeli su različite stavove o ustavnoj neosnovanosti ovog zakona. Ja zvanično, u ime GDS-a BiH, tražim da Ustavna komisija zasjeda na ovoj pauzi i da jasno, konzistentno tumačenje pozicije Ustavne komisije, jer se to očekuje od Parlamentarne skupštine BiH, kao normalna procedura u skladu sa našim poslovnikom. To je prva stvar. Druga stvar, pošto neću imati prilike da govorim, želim da sasvim jasno kažem što mislim o tome. Ustavne promjene, na osnovu Odluke Ustavnog suda su na snazi, kako su izjavili međunarodni predstavnici i kako postoji u našem Ustavu BiH. Jedina demokratska procedura jeste direktni izbor.

Druga stvar, koja se tiče ovog dokumenta, ukoliko ga usvojimo danas, uz izmjene i dopune itd., ovaj dokument, nažalost, neću učestvovati, član 7., pročitajte pažljivo i izjavu gospodina Izetbegovića koja je konzistentna i korektna. Gospodin Izetbegović najavljuje da novoizabrani član stupa na dužnost 12. oktobra kada ističe moj mandat predsjedavajućeg Predsjedništva BiH. U članu 7., prva rečenica, ako mjesto člana Predsjedništva BiH postane upražnjeno u periodu od 30 dana do datuma određenog za naredne izbore, za Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH, a to je 11. decembar, tačno 29 dana, mjesto popunjava predsjedavajući ili zamjenik predsjedavajućeg Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH. Dakle, želio sam samo skrenuti pažnju na tu činjenicu i reći da BiH ima uvijek, kao što znate, dovoljno mudrosti i solucija, ali zahtijevam da Ustavna komisija raščisti ovo i da izade pred parlament sa svojim stavom.

HALID GENJAC

Hvala. Gospodin Banjac i gospodin Kadić, dvije replike i gotovo.

MIRKO BANJAC

Neću ja replicirati, nemam namjeru da repliciram, ja samo želim da kažem, to je govorio o meni gospodin Tokić, tako da znate, a drugo, ima jedna narodna poslovica o takvim diskusijama, koju ja neću da izreknam, zbog kratkoće vremena, a vi uzmite onu za koju mislite da odgovara onoj priči. A da kažem još nešto, ta priča o koaliciji HDZ-a i SDS-a i SDA je u Banja Luci i Prijedoru, mogu vam reći na djelu. Tamo je gospodin Tokić u koaliciji sa onima sa kojima kaže da je SDS. Šta će mu to? On misli da je daleko do Banja Luke. Nije.

RASIM KADIĆ

Dame i gospodo, želim da u svojoj izjavi, prije nekoliko minuta, gospodin Ibrahim Spahić je rekao: "Da su članovi Ustavne komisije, Deretić i Kadić dali različite izjave u vezi sa ovim". Ne toliko zbog gospodina Ibrahima Spahića, pošto on ima najveći broj riječi po jedinici vremena, nego zbog javnosti i novinara koji će to prenijeti, želim da kažem ponovo. Nije održana sjednica Ustavne komisije u vezi sa ovim pitanjem, tako da su sve izjave članova parlamenta pojedinačne izjave, a ne

stavovi Ustavne komisije. I zbog toga, to je, dakle, istina, to je na izvjestan način odgovor na netačnu tvrdnju gospodina Spahića koji me nije uspio saslušati.

HALID GENJAC

Hvala, obzirom da imamo zahtjev Kluba HDZ-a za pauzu od pola sata, da je sad svakako vrijeme za ručak, u pola četiri nastavljamo, dakle, za sat, u međuvremenu sastanak Ustavnopravne komisije, da se ustanovi ustavni osnov za donošenje zakona.

/PAUZA/

Trenutno ima 26 prisutnih poslanika, prema tome, imamo kvorum za pravovaljano odlučivanje i kvalitetan rad. Prije svega ću pozvati člana, ili predsjednika Ustavnopravne komisije da u ime Ustavnopravne komisije iznese stav. Prijavila se gospođa Havel. Nakon toga nastavljamo sa diskusijom. Gospodin Divković se javio za diskusiju, pa gospodin Kadić itd.

ANA HAVEL

Cijenjeni zastupnici, u ovoj pauzi, Komisija za ustavna pitanja je održala sjednicu, vezano za zaključak, vezano za ocjenu ovog zakona, ustavnosti zakona o popunjavanju upražnjenog mesta člana Predsjedništva BiH.

Komisija je konstatirala da postoji ustavni osnov za donošenje zakona kojim bi se regulirala situacija kada je nepotpunjeno mjesto člana Predsjedništva BiH.

Komisija nije ulazila u sadržaj zakona. Prema tome, o ustavnosti članova ovog zakona, odnosno, ustavnosti zakona u cjelini, što se tiče sadržaja, to će odlučiti parlament. Dakle, postoji ustavni osnov za donošenje zakona. Taj ustavni osnov je sadržan u članku 5. Ustava BiH.

IVO DIVKOVIĆ

Poštovane kolege, ja ću i pored iznesenog stava SDP-a u, cjelini, vezano za ovaj zakon, iznijeti i neke, po meni, nelogičnosti u sadržaju zakona, evo, sad smo čuli stav Ustavnopravne komisije da postoji ustavni osnov, ali u sadržaj Komisija nije ulazila, a ja ću govoriti nešto oko sadržaja samog Prijedloga zakona koji smo dobili. Po meni, ovaj prijedlog zakona, u najmanju ruku derogira, rekao bih, pravni institut ovog doma, a evo zašto. U zakonu se kaže prvo, u članu 1. da na posebnim sjednicama će se to raditi, a onda u članu 4. gdje obrazlaže kako će se to raditi, otprilike pojašnjava, ja sad, rekao bih, ne citiram član, nego ga pojašnjavam, to znači ovo, ukoliko, u konkretnom slučaju se radi o zamjeni člana Predsjedništva BiH, odnosno predsjednika Predsjedništva BiH, gospodina Izetbegovića, onda gospoda, naše kolege, poslanici iz RS ne trebaju ni doći na tu sjednicu, iz tog razloga što oni niti glasaju niti sudjeluju u radu. Isto tako, ukoliko se bira član Predsjedništva iz RS, onda svi mi iz Federacije ne trebamo tu dolaziti, jer nema nikakve potrebe, nas se ništa ne pita i obratno.

Postavlja se sad pitanje, po kojem aktu mi od ovog doma pravimo, rekao bih, nelegalne grupacije u domu, koje odlučuju u ime doma? Ni privremeni poslovnik, ni

poslovnik koji smo donijeli, a još nije objavljen, tako nešto ne predviđa. Mi kršimo temeljna načela na kojima počiva rad ovog doma i zbog toga ja mislim da je ovaj zakon tako napravljen da je to jednostavno nešto što ni u kom slučaju ne bi smjelo ovako proći kroz ovaj dom. Ja se isto tako pridružujem onima koji tvrde da treba zakon donijeti o zamjeni članova Predsjedništva BiH, iz ovih razloga koji su nabrojani, to je nesporno. Ja sam isto veliki zagovornik da se to riješi jasno, generalno, izbornim zakonom. Ali način na koji je ovo predloženo, to je neodrživo, jer je to jednostavno kršenje svih postojećih akata po kojima radi ovaj dom i načina na koji smo konstituisani. Eto, toliko, hvala.

RASIM KADIĆ

Dame i gospodo, naravno da pažljivijim pratiocima ovog doma nije promaklo da je izvještaj sa sjednice Ustavne komisije podnijela gospođa Ana Havel, jer je bilo malo nelogično da zbumujemo javnost, kao zamjenik, naravno, predsjedavajućeg, jer sam ja bio jedan od članova Ustavne komisije koji smatra da je se Ustavna komisija ovaj puta, u vezi sa ovim zakonom, morala opredjeljivati o suštini samog zakona i odredbama, odnosno ustavnosti pojedinih odredaba ovog zakona. Nažalost, gospodin Tokić i ja smo ostali u manjini na sjednici Ustavne komisije, u vezi sa uloženjem u suštinu i držim da u članu 5. Ustava BiH izričito piše da bilo koje upražnjeno mjesto u Predsjedništvu BiH će biti popunjeno od strane odgovarajućeg entiteta, u skladu sa zakonom koji će donijeti Parlamentarna skupština BiH. Dakle, postoji izričiti ustavni osnov i oko toga nema dvojbe. Međutim, kada su u pitanju pojedine odredbe ovog zakona, posebno odredba člana 4. ovog zakona, ja smatram da je ona izričito u suprotnosti sa članom 4., pod d) Ustava BiH, koji kaže da se sve odluke, u oba doma, donose većinom glasova onih koji su prisutni i glasaju. Bilo kakva varijanta, pravne, političke ili bilo koje druge podjele Predstavničkog doma, na dijelove iz entiteta, za mene je neprincipijelna, protivustavna i ne može izdržati kritiku onoga što podrazumijeva poštivanje Ustava BiH.

Jedan sam jedan od potpisnika usklađivanja Ustava BiH sa Evropskom konvencijom o temeljnim pravima i ljudskim slobodama. I kao jedan od potpisnika te tačke, još od prije nekoliko mjeseci, ne mogu da prihvatom teritorijalizaciju jedinstvenog Predstavničkog doma PSBiH na samo entitetsko izjašnjavanje. Mi u Predstavničkom domu imamo i entitetsko izjašnjavanje, ali nemamo isključivo entitetsko izjašnjavanje o određenom pitanju. U članu 4. se uvodi kategorija ekskluzivnog i isključivo entitetskog glasanja, kako do sada nikada nismo imali i kako ne piše u članu 4. Ustava BiH. Da zaključim, odnosno, prije zaključenja. Ono što je olakšavajuće u neustavnosti ove odredbe je činjenica da je na isti takav način neustavna i odredba Privremene izborne komisije koja je donesena prije nekoliko dana i koja doduše još nije objavljena u Službenim novinama. Zbog toga, kao predsjedavajući Ustavne komisije i član ovog Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, predlažem Kolegiju Zastupničkog doma da na kraju ovog izjašnjavanja glasa o prijedlogu zaključka koji predlažem, a to je da Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH traži od visokog predstavnika, kao vrhovnog tumača Ustava BiH, da se izjasni u vezi sa ustavnošću člana 4. predloženog zakona, a da bismo bili potpuno korektni i sa odlukom Privremene izborne komisije koja se tiče ovog pitanja. Mislim da bi taj stav visokog predstavnika mogao da barem donekle smiri političke tenzije koje prouzrokuje član 4. ovog zakona, koji, ponavljam, po mom mišljenju je neustavan.

Ne bih želio govoriti o tome da je ovo korak nazad u odnosu na ono što smo mi imali u raspravi o prijedlogu izbornog zakona i zbog čega je Privremena izborna komisija povukla dio izbora za Predsjedništvo BiH, utvrđujući jednakost prava svih građana na prostoru BiH, kad je izbor Predsjedništva BiH u pitanju a da ne govorim o onima koji su podržali Odluku Ustavnog suda BiH, vrlo transparentno i onima koji su je prešutili, da je prijedlog člana 4. ovog zakona, nekoliko koraka nazad i za već donesene odluke Ustavnog suda BiH o konstitutivnosti naroda na prostoru BiH i o jednakopravnosti svih građana na prostoru cijele BiH. Zbog toga, zbog tih političkih i ustavnopravnih razloga, za mene je ova odredba neprihvatljiva, smatram da je neustavna i naravno neću glasati za ovaj zakon.

MIODRAG DERETIĆ

Uvažene kolege, ja će prvo krenuti sa replikom kolegi Kadiću, kad govorim o jednakopravnosti, pa mislim odluka Ustavnog suda BiH ne može biti jednakopravna ako se bazira na preglasavanju. Dakle, tu se već odstupa od onog osnovnog principa koji se pokušava zagovarati na svim nivoima pa čak i ovdje kada je u pitanju donošenje odluka u Predsjedništvu BiH, s jedne strane.

S druge strane, ja sam sada sve više i više ubijeden da ovakav prijedlog zakona čak ima, za razliku od prethodnika, odnosno člana Ustavnopravne komisije, gospodina Rakića, i gospodina Tokića, apsolutno ustavnu osnovu i to upravo u ovoj odredbi koju je gospodin Kadić sada citirao. Ja će biti sloboden pa pročitati upravo tačku d) člana 4., odnosno alineju d) člana 4. tačka 3. alineja d). sve odluke u oba doma donose se većinom glasova onih koji su prisutni i koji glasaju. Dozvolite, molim vas. Bojam se da ovdje najveću zabunu dovodi sledeća činjenica, a to je da jednostavno pojedinci, čak i ovdje poslanici, ne mogu nikako da se slože sa osnovnom činjenicom i da je prihvate kao realnu, koja je apostrofirana Dejtonskim sporazumom i Ustavom, da je BiH složena država od dva ravnopravna entiteta, da se članovi Predsjedništva BiH glasaju, dakle, da građani posebno u jednom entitetu glasaju, posebno glasaju u drugom entitetu za tri člana Predsjedništva BiH.

Dakle, idući tom logikom, već tu, dakle, postoji jedna podjela, jedan građanin iz RS ne može glasati za člana Predsjedništva BiH iz entiteta Federacije BiH, ali to je činjenica koja je rezultat svega onoga što se dešavalo '92. godine, pa do današnjeg dana. To je jedna realnost. Sa ovakvim odredbama nisu povrijedene povelje o ljudskim pravima i sve one odredbe na koje se mi volimo pozivati, Povelja UN, itd., Konvencija o ljudskim pravima, itd. Ja sam se ovdje javio upravo sa ciljem da dam jedno suprotno mišljenje od onog koje je bilo na Ustavnopravnoj komisiji, koje je, mislim sasvim logično, premda pravo i logika ne idu ispod ruke, ali mislim da se može kao takvo prihvati. Druga najlakša opcija je sledeća, dakle, u slučaju da dođe do toga da jedan član Predsjedništva BiH, iz bilo kojih razloga, od današnjeg dana ne bude u Predsjedništvu BiH, ja neću navoditi razlog, ali iz bilo kojih razloga koji su u ovom Prijedlogu zakona naznačeni, čvrsto tumačeći ustavne odredbe, bilo bi najnormalnije da se provede kompletna procedura izbora. Je li to moguće? Da li mi možemo, kao najviše zakonodavno tijelo u BiH, o tome uopšte odlučiti, ne možemo. Vi znate ko je vrhovni arbitar i da odlučuje neko mimo ovog zakonodavnog tijela. Prema tome, samo je stvar u tome šta mi želimo, da li mi sami zaista želimo na ovom prijedlogu zakona da sami sebi olakšamo posao i da riješimo jednu zaista objektivnu

prazninu koja postoji, ili želimo i dalje da komplikujemo stvari i da čekamo da se ta pitanja riješe od strane nekog, mimo ovog najvišeg zakonodavnog tijela. Evo, toliko.

HALID GENJAC

Poslovnička intervencija, gospodin Rakić.

VITO RAKIĆ

Gospodo predsjedavajući, dame i gospodo poslanici, mislim da moramo uvažiti jednu činjenicu. Mi smo u dnevnom redu usvojili ovu tačku i to je Predlog zakona i dajte da se ponašamo po poslovniku, da raspravljamo amandmanski o zakonu. Mi se sad vraćamo u proceduru i elaboriramo mnogo toga što bismo htjeli da elaboriramo na bazi određenih odluka, itd. Dajte da se svedemo i da raspravljamo o ovoj tački dnevnog reda, ovoliko koliko raspravljamo, trebali smo imati pauzu od sat vremena. Mi smo imali pauzu dva sata, prema tome, ja vas molim, dajte da pređemo na razmatranje amandmanski. Pošto je data po hitnom postupku, mislim da se mogu prihvati amandmani koji bi se sad definisali i da tako raspravljamo o ovoj tački dnevnog reda dalje. Ovo je besmisao raspravlјati ovako i elaborirati i utvrđivati da li je nešto u redu ili nije nešto u redu. Hvala.

MARA PERKANOVIĆ

Ja repliciram kolegi Kadiću. Njegova diskusija bi bila u redu da BiH nije država dva entiteta, RS i Federacije BiH i tri konstitutivna naroda. Prema tome, to je formula koja se mora u svakom slučaju poštivati. Njegova diskusija se svela da ne postoje entiteti i da ne postoje tri konstitutivna naroda. Hvala.

BRANKO DOKIĆ

Dame i gospodo, s obzirom na sve ono što je prethodilo i ovaj zakon, a kažem i okolnosti koje su bile, daju izvrsne šlagorte za ovakav ili onakav pristup. U kontekstu ovoga što je gospodin Divković govorio, o potrebi, ne potrebi prisustva poslanika iz jednog entiteta, ako bismo tu činjenicu prihvatili, onda bih ja odustao od onog mog početnog zahtjeva da ova sjednica Predstavničkog vijeća ne treba da bude posebna, već da bude redovna, ali ako će se tako gledati, onda ta sjednica zaista i treba da bude posebna, da ne pravimo dodatne troškove dolazeći iz Banja Luke, da učestvujemo samo u jednom dekoru. Ali ovdje je, iz ovoga je sve potpuno jasno. Ja vas molim da ozbiljno pogledamo ovaj zakon. Nama je zakon potreban i po Ustavu je potrebno da doneсemo zakon. Ali i ovaj zakon će biti zakon za jednokratnu upotrebu. Iz ovog zakona je unaprijed jasno ko je zamjenik, ja sad govorim direktno. Ovo nije uopšteni zakon. Ovo je zakon za zamjenu jednog člana Predsjedništva BiH. Iz ovog zakona se jasno vidi da je zamjenik gospodina Izetbegovića, u ovom trenutku predsjedavajući ovog doma, pošto nema gospodina Pere Skopljaka i dajte da napravimo takav zakon u kome ne moramo reći da je to gospodin Genjac, ali pogledajte, ja vas molim, možda nije pristup dobar, ali, molim vas, ja ću sad da tumačim ovaj zakon. Član 7. kaže da, ako se ne popuni upražnjeno mjesto 30 dana prije zakazanih sledećih izbora, a to je 11. novembar, onda je taj zamjenik predsjedavajući iz naroda iz koga je onaj član Predsjedništva BiH koji se povlači. A on u svom dopisu kaže da se on povlači 12. kada ističe njegov mandat. Tada ostaje

upražnjeno mjesto. Ako izbrojite precizno, između 12. oktobra i 11. novembra je 29 dana, znači, već se ušlo u ovu kvotu manje od 30 dana i dajte, ako je to tako, ja nemam ništa protiv, da ovaj zakon skratimo nepotrebnih članova, da definišemo jedan ovakav član, da to prihvatimo, da uskratimo sve one muke koje ćemo očigledno imati, vozajući se između Predstavničkog vijeća i Vijeća naroda, da sve bude jasno. Dakle, evo, za zakon sam, ali za jednu kratku verziju, jasnu verziju, jer ponavljam, ovo je zaista zakon za jednokratnu upotrebu, ja duboko vjerujem da ćemo mi za dva mjeseca imati stalni izborni zakon u kome će ovo pitanje biti definisano.

HALID GENJAC

Hvala, gospodine Dokiću. Gospodine Dokiću, ja ću iskoristiti pravo za diskusiju poslije, samo da napomenem da smisao zakona nije taj. Gospodin Banjac, pa gospodin Tokić.

MIRKO BANJAC

Dame i gospodo, mislim da je ovdje bilo govora oko veoma ozbiljnih pitanja, a to je da li je moguće da mi narušimo ustavnu proceduru glasanja, samo na jednom zakonskom aktu, zato što nam se tako hoće. Mislim da to nije u redu i postavlja se pitanje hoćemo li tako redom od slučaja do slučaja prilagođavati Ustav našim potrebama, iako to u Ustavu ne piše. Ja sam sklon drugom tumačenju. Mislim da nam zakon treba, da postoji ustavni osnov. Koliko će biti njegova upotrebnna valjanost, zavisit će od nas, ali sad za sad nam treba. Mislim da je sasvim jasno kako se donose odluke u Predstavničkom domu i ne bi trebalo sada naručiti donošenje odluka samo za jedan slučaj jer bi to ispalo naručivanje. Imam prijedlog. Ovdje je rečeno, u Ustavu je naveden minimalni zahtjev, kako se donose odluke. Svi pravnici znaju, ako hoće da znaju, da mi u okviru minimalno ... koga moramo zadovoljiti, možemo pojačati način glasanja. Pojačati, uvažavajući ono što piše u Ustavu kao minimalni osnov. Zbog toga ja predlažem da član 4. drugačije glasi, a da se član 4. briše, a da član 6. se skrati.

Ako je upražnjeno mjesto člana Predsjedništva BiH iz RS, za izbor je neophodno, pored provođenja redovne procedure glasanja, tu nemamo nikakvog spora, da za odluku glasa natpolovična većina poslanika iz RS. Natpolovična.

Drugo, ako je upražnjeno mjesto člana Predsjedništva BiH iz Federacije BiH, član Predsjedništva BiH iz hrvatskog naroda, pored provođenja redovne procedure, neophodno je da u strukturi glasanja imamo natpolovičnu većinu poslaničkih glasova iz reda hrvatskog naroda i isto se odnosi i na bošnjački narod. Time smo prevazišli. Mi imamo ustavnu proceduru glasanja i imamo zaštitu da niko ne može nametnuti, jer će blokirati poslanici i to je kraj priče.

U Domu naroda, nije dobro ovako kako piše. Svaki narod ima šansu da proglaši ovu odluku, odlukom od vitalnog nacionalnog interesa. I sasvim se zna koja je procedura kad se ta odluka proglaši odlukom od vitalnog nacionalnog interesa, onda je neophodno da za nju glasa većina delegata iz reda tog naroda i kraj priče. Šta tu ima sad sporno? Imamo mehanizam zaštite volje naroda. Kako ne bi mogao biti vitalni interes? Što ne bi moglo? Molim lijepo, i nije sporno. Dakle, ja mislim da smo ovim pojačavanjem došli do rješenja da niko nikom ne može ništa nametnuti, posebno se ovdje misli na hrvatski narod. Ja sam siguran da oni boje se nametanja odluke, evo

im sada šansa da se ne može nametnuti odluka. Niko ne može reći da ona nije ustavna.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici-poslanici, obzirom da se radi o Prijedlogu zakona od strane Predsjedništva BiH i obzirom da je Ustavnopravna komisija, većinom glasova, pustila, defakto, taj zakon u ovu proceduru, ukoliko je bilo nekih dilema u prethodnom dijelu rasprave, s aspekta načela i potrebe da se govori o pozadini ovog zakona, ja mislim da nakon svih ovih činjenica, mi trebamo zaista pristupiti vođenju sjednice na kojoj ćemo ići amandmanski, utoliko prije što je gospodin Deretić, pored brojnih izlazaka ljudi iz različitih stranaka, zagovornik ovog zakona, najbolje predstavio kroz svoju diskusiju i suštinu tog zakona. Mislim da imamo transparentno jasan zakon, mislim da imamo transparentno u skupštini jasne političke stavove vezano za taj zakon i da se dalje ne iscrpljujemo. Ako ima amandmana, da oni ovdje budu prezentirani i da skratimo proceduru u smislu da imamo, dakle, prijedlog zakona, zadovoljenu svu proceduru, izgubljeni su svi mogući argumenti da tražimo da Predsjedništvo BiH bude, da tražimo obrazloženje zašto je po hitnom postupku. Ušli smo u završnu fazu, i ako ima amandmana da o tome se izjašnjavamo. Gospodin Deretić je vrlo jasno predstavio zakon i diskusija i Hilme Neimarlije i drugih ljudi iz SDA, meni je postalo sasvim jasno, nakon ovog izlaganja. Hvala.

HALID GENJAC

Nije bitno da li se diskutiralo, gospodine poslaniče. Postoje poslanici, koji su čitači misli, koji propisuju šta će ko reći. Molim vas, prijavljujem se, u ovom slučaju, diskutiram kao poslanik.

Ja vas podsjećam da je jedno prije mjesec dana, Privremena izborna komisija u javnost dala prijedlog pravila koji regulira pitanje zamjene upražnjenog mjesta u Predsjedništvu BiH. Taj prijedlog teksta je bio mjesec i po dana u javnosti dostupan, cijelokupnoj javnosti, pa i ovim poslanicima. Taj tekst takvog prijedloga Privremena izborna komisija je prije dva dana konačno i usvojila kao pravilo i propis koji postaje sastavni dio pravila i propisa.

Mi smo jučer dobili u parlament jedan prijedlog zakona koji je utvrdilo Predsjedništvo BiH, u skladu sa svojim ustavnim ingerencijama i u skladu sa procedurom kako se usvaja dnevni red na Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, poslanici su se izjasnili da ta tačka bude danas na dnevnom redu. Mi smo na toj tački i mi razgovaramo o Prijedlogu zakona. U dosadašnjoj raspravi, izgovoreno je krupnih riječi o tenzijama, o strastima, govoreno je o katastrofalnom narušavanju ljudskih prava, govoreno je, itd. Ja skrećem vašu pažnju na to da je Prijedlog zakona koji je dostavilo Predstavničkom domu Predsjedništvo, od slova do slova prepisano pravilo i propis Privremene izborne komisije. Samo je jedna razlika. Razlika je u vremenu, što je PIK propisala da 120 dana prije izbora, ako ostane upražnjeno mjesto, i manje, ovaj dom nema pravo birati novog člana, nego će to činiti novi saziv. U prijedlogu Predsjedništva BiH je taj rok skraćen na 30 i manje dana, pa je rečeno, ako to mjesto ostane upražnjeno 30 dana, da

će tada birati novi saziv nakon izbora, a inače do 30 dana, do tada može ovaj dom birati.

Sve ove odredbe koje su iz ovog prijedloga zakona citirane kao katastrofalna povreda ljudskih prava itd. su identične u privremenim pravilima i propisima i mjesec dana, kad je to bilo objavljeno u javnosti, kao što rekoh, nisam primijetio ni strasti, ni tenzije niti bilo kakvu reakciju u javnosti. Reagovala je Stranka demokratske akcije na ta privremena pravila i propise, iz drugih razloga, doduše, ali to je bila jedina reakcija na takav prijedlog pravila i propisa. Neki su pominjali čast i nečast. Ja ostavljam svakom poslaniku, naravno, da prosudi da li je časno šest mjeseci, što znači, u slučaju da ovog trenutka ostane upražnjeno mjesto u Predsjedništvu BiH, ovaj dom nema pravo da bira zamjenika, mora čekati šest mjeseci, novi saziv, pa da bira. Prijedlog Predsjedništva BiH kaže da ovaj dom to može izabrati u ovom trenutku, ako ostane upražnjeno, da ovaj dom može izabrati zamjenu, itd. Šta je u tome, šta je od toga bitno, odnosno, šta je od toga više časno i manje časno, ja, naravno, ostavljam svakom poslaniku i to će suditi kao stav svakog poslanika i po tome neću suditi o ličnostima poslanika, nego o njegovom stavu, legitimnom pravu da ima svoje mišljenje.

Šta je suština ovog zakona? Suština ovog zakona je, teško je se ne složiti da postoji potreba za ovaj zakon i teško se ne složiti da pravila i propisi, koja će se primjenjivati u slučaju da se ovaj zakon ne usvoji, po mom mišljenju su veći korak unazad, nego ovaj zakon. Šta je svrha? Razlika između pravila i propisa i ovog zakona je samo, kao što rekoh, ovo što sam naveo u jednoj činjenici. U slučaju da ostane upražnjeno mjesto, po ovom prijedlogu zakona, biraju ga oni poslanici koji su iz istog entiteta kao što je član Predsjedništva BiH čije je mjesto upražnjeno, po propisanoj proceduri, biva nominiran na Predstavničkom domu, a potvrđuje ga Dom naroda, kako je to navedeno. Prijedlog zakona, to je rečeno, između ostalog još. Ako 30 dana prije izbora to ostane upražnjeno mjesto, tada će ga privremeno zamjenjivati član kolegija, iz naroda iz koga je član Predsjedništva BiH do sjednice novog saziva parlamenta, kada će izabrati taj parlament novog člana Predsjedništva BiH. U pravilima i propisima je rečeno. Sve isto, ali, ako upražnjeno mjesto ostane 120 dana prije izbora, tada član kolegija skupštine, iz istog naroda kao i član Predsjedništva BiH, čije je upražnjeno mjesto, privremeno zamjenjuje tog člana Predsjedništva BiH i nakon izbora, u novom sazivu Predstavničkog doma, raspisuje izbore i novi saziv Predstavničkog doma, bira zamjenu do kraja mandata, na način kako je to opisano.

E, sad, šta je pozadina svih ovih strasti koje su navedene, vi sami prosudite. Razlika je u broju dana.

Ovo sam iz potrebe da neke stvari iznesem i ni u kojoj varijanti, gospodine Dokiću, ovo nije prijedlog zakona koji imenično utvrđuje, nego je Prijedlog zakona koji kaže. Ako se 30 dana, prije izbora ne obavi zamjena upražnjenog mesta, zamjenjivat će privremeno član Kolegija, pa će novi saziv, i ako mi donesemo ovaj zakon, ovaj Predstavnički dom ima zakonito pravo da bira zamjenu člana Predsjedništva, po onome kako je predloženo, sve do 30 dana prije izbora, o tome se radi. I još vas molim, budući da je puno bilo priče, puno osporavanja, velike priče i malo amandmana. Par amandmana, kad je riječ o prijedlogu zakona, mislim da je bilo produktivnije usmjeriti energiju na amandmane.

Mislim da je član 7. u jednom dijelu neprecizan i nejasan. Ako mjesto člana Predsjedništva BiH postane upražnjeno u periodu od 30 dana od datuma određenog za naredne izbore, ovdje se može izvući smisao da je to striktno 30 dana. Smisao je u periodu manjem od 30 dana. I reagujem ovdje amandmanski, u smislu popravke teksta. Ako mjesto člana Predsjedništva BiH postane upražnjeno u periodu manjem od 30 dana do izbora, onda se primjenjuje ova privremena zamjena i novi saziv, a sve do tada Predstavnički dom ima pravo. Hvala.

RASIM KADIĆ

Dame i gospodo, iako gospodin Genjac nije izričito pomenuo imena, njegova kvalifikacija o tome da je navodno još prije mjesec dana objavljeno pravilo Privremene izborne komisije, pa kao svi oni koji danas govore protiv i tog, nisu za mjesec dana ništa progovorili, nije tačno. Pravilo Privremene izborne komisije je bilo strogo zabranjeno objavljivati u medijima i nijedan ga medij nije objavio, izuzev prije dva ili tri dana, bilo je obznanjeno pod brojem 801 i mnogi članovi su, oni koji su se zainteresirali za to, uspjeli da ga krišom dobiju, tek prije nekoliko dana, a nikako nije objavljeno u medijima mjesec dana prije ove sjednice. Time želim da odbranim politički dignitet, svoj lični, zbog činjenice da isto reagiram na neustavnost odredbi člana 4. zakona koji predlaže Predsjedništvo BiH i odredbe za koje ne znam precizno pod kojim je brojem, Privremene izborne komisije, koju imam ovdje, doduše na engleskom i da odbacim optužbu da, eto, k'o biva postoji neprincipijelost i šutnja koja se danas iskazuje povodom ovog zakona. To nije tačno. Mogao bih i grublje o ovome, ali čast mi nalaže da ne idem dalje.

Drugo, kao jedan od onih čija slika se nije izvisila u ovom zakonu, neutralno, mogu da kažem da nije, također, tačna konstatacija da je temeljna razlika između prijedloga Predsjedništva BiH i prijedloga PIK-a, sadržana u roku 120 i 30 dana. Postoji još jedna, možda važnija razlika, a koja se tiče člana 6., stava 2. ovog zakona, kojim Predsjedništvo BiH predlaže da, ako Dom naroda dva puta odbije nominiranje koje predloži Zastupnički dom, na osnovu ovog člana, tada trećeg nominiranog, bira većina poslanika Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH, koji su iz istog konstitutivnog naroda, kao i nominirani.

U Prijedlogu Privremene izborne komisije, koji će valjda biti objavljen, to ekskluzivno pravo ostaje Predstavničkom domu i bez saglasnosti Doma naroda, a Predsjedništvo BiH to pravo daje ekskluzivno Domu naroda, a ne Predstavničkom domu, to je možda jedna od najvećih razlika u prijedlozima Privremene izborne komisije i ovog Predstavničkog doma, a priča o 120 i 30 dana je ona priča koja je trebala da kao dimni signal uzme diskusiju na ovom Predstavničkom domu. I dalje stojim na stajalištu i tražim da se Predstavnički dom izjasni o tome da se od OHR-a traži tumačenje ustavnosti odredbe i člana 4. prijedloga Predsjedništva BiH, bez obzira kako će danas proći i adekvatne odredbe Privremene izborne komisije, koje je donijela, čini mi se, na svojoj posljednjoj sjednici i odbijam optužbu da smo znali za pravilo PIK-a, a šutili smo o njemu mjesec dana. Nisam znao za to pravilo, jer članovi Privremene izborne komisije nisu svojevremeno delegirani iz moje stranke. Zahvaljujem.

IVO DIVKOVIĆ

Poštovane dame i gospodo, kad sam poslije pauze, kao prvi diskutant, diskutovao o Prijedlogu ovog zakona, nimalo nisam bio ostrašćen, niti sam imao namjeru da govorim, rekao bih, ostrašćeno ili emotivno, čak vrlo racionalno. Cilj mi je bio da ukažem na neke suštinske stvari i poziciju u koju ovaj dom ovog parlamenta dovodi ovaj zakon, predviđenim načinom odlučivanja. U svim ostalim kasnijim diskusijama, ja nisam čuo nijednu jedinu diskusiju koja je ono što sam ja rekao negirala, a ja sam rekao, i stojim i sada iza toga, gospodo, da ovaj zakon, načinom kako on propisuje donošenje odluka o zamjeni člana Predsjedništva BiH, krši sva akta po kojima radi ovaj dom. Ponavljam, krši sva akta i sad se postavlja pitanje, kako iz toga izaći. Jasno, bilo je pokušaja, rekao bih, eskiviranja problema, pa onda kažemo, de da djelujemo amandmanski. Kako djelovati amandmanski na zakon koji u svojoj koncepciji, po meni, nije dobar, znači, treba ga promijeniti, teško je nešto amandmanski doraditi, kad nešto u osnovama svojim ne stoji na zdravim nogama.

Gospodin Banjac je, čini mi se, pokušao, čak na brzinu, ovako amandmanski da izmijeni neke članove zakona, ali nisam do kraja uspio, tako da ne mogu komentirati konkretne njegove prijedloge, koliko su dobri ili nisu, ali to pokazuje kako to nije lako amandmanski uraditi, rekao bih. Međutim, ovdje je očigledno da treba, gospodo, u poslovnik, ako hoćemo ovakav zakon, ili ovakva rješenja u pogledu glasanja, onda treba u poslovnik ovog doma ubaciti, prvo da postoje posebne sjednice, jer ovdje stoji da je posebna sjednica, pa onda u tom poslovniku treba donijeti poslovnik rada posebne sjednice, pa onda u tom poslovniku za posebne sjednice predvidjeti mogućnost, eventualno, za ovako glasanje. Možda se tako može izaći. Evo neka, ja isto nisam pravnik po struci, neka pravnici procijene je li to put. Ako misle da jeste, dajte da se držimo nekih pravila ponašanja. Jer, ako iskočimo iz tih pravila, onda pravila neće više ni biti. Hvala.

HALID GENJAC

Ja nemam više prijavljenih diskutanata i pristupit ćemo izjašnjavanju o prijedlozima amandmana.

Kako sam ja evidentirao, prvo je gospodin Dokić imao amandman u članu broj 1. da se umjesto na posebnim, stavi na redovnim sjednicama. Amandman je u tom smislu. Umjesto riječi posebnim sjednicama da se izmijeni i da stoji na redovnoj sjednici. Briše se posebnim, dakle, na sjednicama.

Molim vas, ko je za ovaj amandman?
Ko je protiv?

Jednoglasno, od prisutnih protiv nema, za je bilo 17. Morat ćemo po entitetima.

Iz Federacije BiH, ko je za? – 10
Iz RS, ko je za? 9
Iz Federacije BiH 10 – iz RS 9, većina prisutnih. Prema tome, amandman je prihvaćen i prostom i entitetskom većinom.

Sljedeći prijedlog, gospodin Kadić je imao prijedlog da se nakon izjašnjavanja izjasnimo i o prijedlogu zaključka, koji će, također, staviti na glasanje, prijedlog zaključka ustavnosti i pravila i propisa i ovog zakona, da se traži od OHR-a.

Gospodin Banjac je predložio amandman na član 4. gdje je propisano da kandidat koji dobije najveći broj glasova, on je predložio, ako je u slučaju kandidat iz RS, da glasa većina poslanika iz RS-a.

MIRKO BANJAC

Ja bih pročitao.

HALID GENJAC

Molim te, hajde svoj amandman pročitaj. Gospodin Banjac će formulisati svoje amandmane.

MIRKO BANJAC

Molim vas, ja sam predložio, ukoliko se predlagač amandmana slaže, da se direktno glasa o amandmanu, bez izjašnjavanja predlagača, nije to sporno. Ali, nemojte, Tokiću, tako. Ja znam da ponekad emocije idu ispred, ne valja. Ima se ta poslovnička mogućnost. Zašto? Pročitajte poslovnik pa ćete vidjeti. Ja sam predložio da se sadržaj člana 4. briše. Da se sadržaj člana 5. briše. Da član 4. glasi: "Ako je upražnjeno mjesto člana Predsjedništva BiH iz RS, za izbor je neophodno, pored provođenja redovne procedure glasanja, da za odluku glasa natpolovična većina poslanika – delegata, sa teritorije RS“.

HALID GENJAC

Molim vas, da odmah glasamo o tome.

MIRKO BANJAC

Nisam završio. Ako je upražnjeno mjesto člana Predsjedništva BiH iz reda hrvatskog naroda, s područja Federacije BiH, pored provođenja redovne procedure glasanja, neophodno je da za izbor glasa natpolovična većina poslanika – delegata, misli se na jedan i drugi dom iz reda hrvatskog naroda. Ako je upražnjeno mjesto člana Predsjedništva BiH iz reda bošnjačkog naroda iz Federacije BiH, pored provođenja redovne procedure glasanja, neophodno je da za izbor glasa natpolovična većina poslanika – delegata iz reda poslanika – delegata bošnjačkog naroda. To je smisao. Zadovoljili smo da se izvede procedura i imamo zaštitni mehanizam.

Kad je u pitanju član 6., ja ovdje ne razumijem, jer su doslovno dva ista stava. Stav 1. je prepisan u stav 2. pa ispada da imamo dva stava, a nemamo. Slušajte, molim vas, to je jako važno da vidimo. Stav 1. člana 6. Nakon nominacije u Predstavničkom domu, nominovanog potvrđuje većina članova Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH koji pripadaju istom konstitutivnom narodu kao i naimenovani. A sad, slušajte, stav 2. Ako Dom naroda odbije dva puta nominovanje koje je predloži Zastupnički dom, na osnovu ovog člana tada trećeg nominovanog bira većina poslanika Doma

naroda Parlamentarne skupštine BiH, koji su iz istog kontitutivnog naroda. U čemu je razlika? Oprostite, koja je to razlika? Ali, isti je broj ljudi koji glasa.

Pazite, ja bih brisao i član 6. Jer on nema više potrebe, kad imamo član 4. koji je totalno precizan. Molim vas, nije to u redu. Htio bih da kažem, neprihvatljivo je, gospodo, da delegati u Domu naroda, koji nisu neposredno birani, glasanjem donose konačnu odluku o izboru čovjeka koji je faktički trebao da bude biran neposrednim glasanjem. Valjda je prirodnije da to radi Predstavnički dom, na način kako je rečeno. Znači, sa zaštitnim mehanizmom. To je prirodnije.

HALID GENJAC

Idemo se izjašnjavati o prvom amandmanu, gospodina Banjca, čuli ste, na član 4. i član 5.

SEJFUDIN TOKIĆ

/Govori sa mjesta i ne čuje se/

SEJFUDIN TOKIĆ

Hvala, bolje Vas razumijem od gospodina Banjca, dobit ćete napismeno tekst. Molim vas, stručne službe napismeno tekst amandmana gospodina Banjca, sekretarijat, dakle.

Dok se pripremi tekst gospodina Banjca.

Imamo jedan amandman gospodina Tokića koji smo usvojili, koji se odnosi na brisanje jedne riječi. Ja se nadam da je gospodin Tokić to mogao razumjeti i svi prisutni poslanici.

Imamo amandmane gospodina Banjca, koji će sad napismeno pripremiti i imamo još jedan amandman koji glasi, koji sam ja podnio. Amandman koji sam podnio, koji se odnosi na član 7. Samo da se ubace riječi „najmanje 30 dana“. Ima li potrebe, pristupamo izjašnjavanju o amandmanu koji sam ja podnio u svojstvu poslanika, najmanje 30 dana, manje od 30 dana, a može i najviše. Pristupamo izjašnjavanju koje glasi: “U članu 7. se ispred riječi 30 dodaje riječ “manje od 30 dana”. Hvala.

Pristupamo glasanju. Molim vas, ko je za amandman?

Ko je protiv amandmana?

Pristupamo po entitetima. Iz Federacije BiH, ko je za?

Iz RS, ko je za?

Za ovaj amandman, od prisutnih 25 – za je glasalo 17 – 1 protiv. Po entitetima. Iz Federacije BiH 10 – iz RS 8. Prema tome, većinom, i entitetskom i potrebnim glasanjem, amandman je prihvaćen. Deset minuta pauza dok se dobije pismeni tekst amandmana gospodina Banjca.

/PAUZA/

Za pravovaljano odlučivanje i nastavljam sa radom. Nastavljam sa radom. Dobili ste tekst amandmana koji je predložio poslanik Banjac. Ostavit ćemo da se upoznate sa sadržajem amandmana.

MIRKO BANJAC

Poštovani poslanici, ja se nadam da vam je svima dostupan tekst amandmana koji sam predložio i želim još jednom samo da vam skrenem pažnju da je moj cilj bio da se procedura glasanja uvrsti u Ustavom propisanu proceduru glasanja u oba doma Parlamenta BiH i ja bih želio da se ovako čutke ne približavamo glasanju. Želio bih da vidimo koje su to manjkavosti. U raspravi, ovako prije ovog zasjedanja, ima jedna primjedba koja načelno stoji. Kaže, može da se dogodi, da se nikad ne izabere. Tačno. To je tačno. Ja sam svjestan te manjkavosti, evo, sad sam svjestan te manjkavosti. Ali, vjerujte mi da ne znam ovog momenta, obzirom da je to bilo kratko, da se ne može tako na brzinu razmišljati, šta bi trebalo staviti kao zaštitni mehanizam, da se to ne dogodi. Ja znam samo jedno. Ovdje je maksimalno zaštićena mogućnost da se bez saglasnosti poslanika i delegata iz reda pojedinog naroda ne može izabrati predstavnik, znači, bez pojedinog naroda ne može se izabrati predstavnik. Bez njihove saglasnosti, bez njihove većine, što ja mislim da je maksimalno, kolektivno pravo zaštićeno, ali ne znam kako je ovo drugo pravo zaštićeno. Ako vi mislite da je dobro povući ove amandmane, ja sam spreman da povučem amandmane, ali se neću izjašnjavati, ja ću ostati uzdržan. Ja ne mogu da glasam za nešto što je suprotno Ustavu.

Jeste, ja mislim da ste vi u pravu koji kažete da bi predlagač trebao da se izjasni o amandmanu. Ja ne znam kako. Ja bih volio da se vi izjasnite, ako je rješenje u povlačenju amandmana s moje strane, evo, ja ću povući amandmane. Mislite da jeste? Pa, evo, ja ću povući amandmane.

HALID GENJAC

Dobro, hvala. Pristupamo izjašnjavanju o tekstu Prijedloga zakona, kako smo ga dobili i uz dva usvojena amandmana.

Molim vas, tko je za to da se prihvati dostavljeni tekst Zakona?

Ko je protiv?

Iz Federacije BiH, ko je za?

Iz RS, ko je za?

Od prisutnih 29 – 17 je glasalo za – 8 protiv. Iz Federacije BiH 10 – iz Republike Srpske 8. Prema tome, potrebnom većinom i entitetskom, kvalificiranim većinom, prijedlog je usvojen. Molim vas, obzirom da su u tekstu zakona stručne službe Parlamentarne skupštine BiH uočile određene tehničke nedostatke, koje je potrebno korigirati, predlažem sljedeći zaključak. Ovlašćuje se služba Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH da izvrši pravno-tehničku doradu teksta Zakona, prije upućivanja na razmatranje Domu naroda. Posebno skrećem pažnju da će se u članu 9. izvršiti ispravka u smislu da zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Službenom glasniku BiH. Molim vas, ko je za to da ovaj zaključak u okviru ovog zakona usvojimo.

Ko je za? Samo tehničko-pravno.

Ko je protiv?
 Iz Federacije BiH, ko je za?
 Iz RS, ko je za?
 Od 29 prisutnih – 15 je glasalo za – 1 protiv. Iz Federacije BiH 11 i iz RS 5.
 Prema tome, prijedlog zaključka je usvojen.

Na kraju samo da dovršimo ovu tačku dnevnog reda. Gospodin Kadić je predložio sljedeći zaključak.

Predstavnički dom PSBiH traži od visokog predstavnika da se izjasni u vezi sa ustavnošću člana 4. ponuđenog zakona, a i članova pravila i propisa Privremene izborne komisije koji regulišu ovo pitanje.

Ko je za ovaj prijedlog zaključka. Ko je za?
 Ko je protiv?
 Iz Federacije BiH, ko je za?
 Iz RS, ko je za?
 Od prisutnih 29 – 9 je glasalo za – protiv 5. Prema tome, većina je bila za. Međutim, po entitetima. Iz Federacije BiH za je glasalo 9, međutim, nije dovoljno, iz RS 1, nije dovoljno. Prijedlog nije dobio potrebnu većinu po entitetima i ide na usaglašavanje. Hvala. Prelazimo na sljedeću tačku.

BRANKO DOKIĆ

Gospodine predsjedavajući ili gospodo predsjedavajući, ja vas molim da ubuduće vodite računa o autoritetu i dignitetu svakog poslanika i da u ono u što niste sigurni... Ovo je absurd kakav nismo imali za četiri godine postojanja ove skupštine. Nakon izglasavanja jednog zakona, vi pokazujete odmah nesigurnost, jesmo li ga trebali izglasavati? To je zaista poniženje svih nas i za što to dozvoljavate. Ja ћu ubuduće morati da napustim sjednicu kad nas dovedete u takvu situaciju.

PERO SKOPLJAK

Svaka odluka je naša i vaša. Prema tome, o njoj nema razloga se uzbudjivati i diskutirati. Kakva je, takva je, naša je. Molim vas, uvažavajući ovu primjedbu, prelazimo na 5. točku dnevnog reda.

Ad.5. Prijedlog zakona o finansiranju političkih stranaka – predлагаči gospodin Špirić i gospodin Đedović

Oni su, koliko vidim, ovdje među nama, ako ima potrebe za objašnjenjem, ja otvaram raspravu. Gospodine Špiriću, izvolite.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Gospodo predsjedavajući, cijenjene kolege i kolegice poslanici, uvaženi gosti, ja želim samo da dam nekoliko uvodnih napomena. Mislim da nema potrebe da vas posebno upoznajem da smo 18. maja 2000. godine, predstavnici, ponavljam, svih političkih stranaka koji participiraju u Predstavničkom vijeću Parlamentarne skupštine BiH, na jednom radno konsultativnom sastanku u Kancelariji visokog predstavnika,

došli do zaključka da radni materijal koji je bio pripremljen za, u smislu da se može pretočiti u Nacrt zakona za finansiranje političkih partija u BiH, treba prihvati i da smo gospodin Đedović i ja bili poslanici koji su u tjesnoj saradnji sa kancelarijom u OHR-u, ambasadorom Hofmanom i njegovim pravnim odjelom, sa gospodinom Taljićem, dogovarali, na koji način doći do forme predloga zakona.

Mi smo na prošlom zasjedanju Predstavničkog vijeća Parlamentarne skupštine BiH imali Nacrt zakona o finansiranju političkih partija. Bilo je raznih predloga i sugestija od strane poslanika koje smo mi zdušno razmatrali, konsultovali se u Kancelariji visokog predstavnika, u stvari, u OHR-u, sa pravnim odjelom OHR-a. Ja će danas ukratko da vas upoznam šta je bilo moguće prihvati, kako bismo ovaj zakonski projekat držali u formi, optimalno, jednostavno ne ulazeći u raspinjivanje, da ne bismo došli do jedne mukotrpne rasprave koja bi nas odvela dalje od usvajanja ovog zakonskog projekta, a želim jasno da vam kažem da smo svako izlaganje i primjedbu svakog poslanika najozbiljnije razmatrali, a ja će se ukratko pokušati osvrnuti na te primjedbe, ali želim ukratko da kažem šta smo mogli prihvati i ugraditi. Ugradili smo u predlog ovog zakonskog projekta, to je član 3.1. alineja 4. gdje piše državnog budžeta, piše Budžeta BiH, za finansiranje parlamentarnih grupa itd. Tekst ostaje isti, jer je to u skladu sa Ustavom BiH.

Zatim član 4.3. se briše, jer on govori rad koji član političke stranke obavlja u stranci, u principu, je neplaćen rad, itd. mislim da nema potrebe da se to definiše, da je to unutarnja stvar svake stranke i ne bi trebalo biti predmet ovog zakona.

Član 8. predlažemo da glasi, da državni i entitetski i kantonalni organi, organi opštinskih, mjesnih zajednica, javne institucije, humanitarne organizacije, preduzeća koja su po samoj svojoj djelatnosti isključivo neprofitna, vjerska, zajednička i privredna udruženja u koje je uložen javni kapital, iznosi najmanje 25%, ne mogu finansirati političke stranke. U Nacrtu zakona je bilo 50%, mi predlažemo da to bude 25%.

Član 15., ako je politička stranka dobila sredstva u iznosu koji premašuje najveći utvrđeni godišnji prihod iz člana 3.4. i premašuje najveći utvrđeni iznos priloga iz člana 5. i na način koji je zabranjen članom 8., Izborna komisija političkoj stranci izriče novčanu kaznu, te iznos ne prelazi trostruki iznos sume koja je dobijena na nezakonit način. Ovim članom se ovakva kazna dozvoljava i izriče, čak i ako ukupan iznos novčane kazne prekoračuje 10.000 KM.

Član 21. To je novi član koji je ubačen u ovaj predlog, koji nije bio u Nacrtu predloga zakona, dok se ne uspostavi stalna izborna komisija prema članu 5. Aneksa 3. Općeg okvirnog sporazuma za mir, privremena izborna komisija može preuzeti sve ili samo dio nadležnosti i poslova koji se ovim zakonom dodjeljuju Izbornoj komisiji BiH. Žalbe na odluke Privremene izborne komisije mogu se uložiti izbornoj potkomisiji za žalbe, na osnovu člana 16. ovog zakona i Pravilnika o radu Izborne potkomisije za žalbe. Nadležnost koja je u ovom stavu data Izbornoj potkomisiji zadržat će se dok odgovarajuće institucije BiH ne preuzmu tu nadležnost. Dakle, to su one primjedbe koje smo mogli usvojiti i koje smo ugradili u Predlog ovog zakona o finansiranju političkih partija u BiH.

Ja će vam samo reći u kojem dijapozonu su se kretale rasprave pojedinih poslanika, sa najboljom željom, naravno, da se dođe do ovog predloga, a mislim da je član 2., da je gospođa Suada Muminagić imala primjedbu na sam način definisanja političke stranke, moram da kažem da smo se mi u ovom definisanju vodili, pre svega, predlogom Nacrtu stalnog izbornog zakona, koji je radila grupa OHR-a i međunarodnih i domaćih eksperata i da je on najbliži ovom poimanju političkih stranaka na prostoru BiH i da je tumačenje koje je dala gospođa Muminagić blisko tumačenje političkih stranaka ili političke stranke na prostoru bivše Jugoslavije i BiH i da ne bismo ulazili u segment, u područja udruživanja, na slobodu udruživanja na nivou BiH, ostali smo pri ovoj definiciji koja je u Predlogu zakona. Zatim, gospodin Rasim Kadić je imao primjedbu na član 3.3., član 18., predlaže da se briše i mišljenja je da, mi mislimo da je ovo najadekvatnije rješenje, koje je u predlogu, a njegova primjedba se odnosila na onaj dio kazni koji se plaća i po osnovu participacije u parlamentu, koji se ponovo refundira stranci, poslaniku, ali mislim da je to manja opasnost od bilo kojeg drugog rješenja, jer je to sasvim mali iznos koji može doći po osnovu kazne, da se ponovo vrati u fond političke partije. Nismo jednostavno mogli pronaći adekvatnije rješenje koje bi zadovoljilo ovu primjedbu poslanika Kadića.

Zatim je bilo primjedbi od poslanika NHI, u smislu da političkim partijama bi trebalo dopustiti da se angažuju na poljoprivrednim djelatnostima, dakle, da svaka djelatnost, pa i privredna djelatnost, bude izvor prihoda političkih partija, mi smo se tu rukovodili principom da stranke koje su u opoziciji su često, ili najčešće, diskriminirane, da u principu nisu u situaciji da obavljaju takav dio aktivnosti i onda smo se jednostavno držali našeg predloga.

Što se tiče donacija iz inostranstva. Mislim da je to bila primjedba gospodina, također Kadića, ovo je ostavljeno parlamentu da se odluči da li da se ide na zabranu ili limitiranje stranih donacija, ali, u svakom slučaju, bilo kakvi prihodi da su u fondu političke stranke, oni moraju biti evidentirani, verifikovani i moraju biti sastavni dio finansijskog izvještaja koji su u obavezne političke partije da podnose.

Bilo je pitanje, također, može li se limitirati članarina za političke partije. Mislim da sa ovim zakonskim projektom ne bi bilo logično da se limitira, da je to unutrašnja stvar svake političke stranke, odnosno, svake političke partije. Zašto 8 prosječnih plata, vezano za ove kaznene odredbe. Također je, bilo pitanje, mislim da je ovakav način zakonskog uređenja kod nama sličnih zemalja, koje su u procesu tranzicije i političkog prilagođavanja, kao što su Makedonija i Slovenija, dakle, rukovodili smo se nekim iskustvima nama susjednih država. Bilo je i još, čini mi se, primjedbi, koje su dolazile od strane SDP-a, gospođe Muminagić, u smislu podnošenja finansijskog izvještaja Privremenoj i stalnoj izbornoj komisiji, ali takav način, dakle, to ostaje kao ... specijalne kontrole, ali to ne remeti obavezu političkih stranaka da svoje finansijske izvještaje dostavljaju, ili godišnje obračune, u skladu sa entitetskim zakonima, nadležnim službama u entitetima, dakle, ostaje ta obaveza, to je jedna vrsta specijalne kontrole za koju prepostavljam da bi trebala biti regulisana, ili za koju smo prepostavljali da bi trebalo biti regulisana ovim zakonom. Dakle, vodili smo računa, da sve ono što je logično i racionalno, po našem viđenju, viđenju Kancelarije OHR-a, ambasadora Hofmana i njegovih pravnih savjetnika, ja vjerujem da bi ovo mogao biti primjer da smo za jedno kratko vrijeme, uz tjesnu saradnju sa onima koji žele da nam pomognu, došli do jednog racionalnog predloga, naravno, ne idealnog, ali ja prepostavljam da je bolje da usvojimo ovaj zakon, da ga, ako se pokažu njegove anomalije, u hodu mijenjamo, nego da se nadmudrujemo hoćemo li ili

nećemo usvojiti ovaj zakon. Ja, također, želim da kažem da je gospodin Neimarlija imao jednu primjedbu vezanu za, koliko se sjećam, nasleđe imovine bivše Komunističke partije. Mi smo mislili da bi to usložilo, dodatno usložilo donošenje ovog zakona i mislim da taj problem treba posebnim zakonskim aktom regulistati, da bi to bilo racionalnije da nije u ovom prijedlogu zakona.

Na kraju, još jednom želim da se zahvalim svima onima koji su meni i gospodinu Đedoviću pomogli, kancelariji i pravnom savjetu gospodina Hofmana i ambasadoru Hofmanu lično, mislim da je moj lični stav da ovaj zakon treba usvojiti u formi predloga koji smo dostavili. Naravno, ako ima nekih ozbiljnih amandmana koji zaslužuju, a mislim da svaki poslanik podnosi ozbiljne amandmane, da smo spremni da to raspravimo, ali, vjerujte, da smo dugo razgovarali o svim idejama, koje su poslanici iznosili ovdje, da ni jednu nismo zaboravili i da bi ovo moglo biti najoptimalnije rješenje. Zato vas molim da ovaj zakonski projekat podržite, evo, u interesu BiH i njenih građana i njenih entiteta. Hvala vam lijepa.

PERO SKOPLJAK

Hvala lijepa. Nadam se da su iscrpne informacije bile i korisne. Otvaram raspravu.

NIKOLA ŠPIRIĆ

/govori sa mjesta i ne čuje se dovoljno/

Još jedna napomena. Ovaj zakonski projekat je podržao Savjet ministara BiH, ... izdvajanja posebnih sredstava za ove namjene ...

PERO SKOPLJAK

Hvala lijepa.

MIRKO BANJAC

Ja nemam amandmana na ovaj zakon, ali želim da kažem da je dobro da smo ovo neriješeno pitanje, koje je imalo uticaja na kvalitet političkog života u BiH, riješili, evo, uslovno riješili, jer se nadam da ćemo to danas riješiti.

Mislim da posebno treba da napomenemo da je ovaj zakon rađen u saradnji sa međunarodnim institucijama. Čini mi se da su tu OHR i OSCE dali značajan prilog, u smislu davanja sugestija, kako je to riješeno u drugim zemljama, i mislim da je to kvalitet više.

Dakle, ono što nije bilo dobro do sada, a to je da su političke stranke, faktički, morale da se snalaze i vrlo su često koristile i nedozvoljena sredstva u prikupljanju sredstava, materijalnih sredstava za svoj rad. Ovo će biti prilika da se to svede u zakonske okvire i da već konačno imamo takav zakon, to se normalno može raditi i funkcionisati.

Mislim da danas je sasvim jasno da niko nije imao posebnih primjedbi na ovaj zakon, ali na kraju, bolje je da imamo ovakav zakon, biće vremena da možda u praksi

vidimo koje su to nedorečenosti, pa ćemo ih ugrađivati. Vjerujem da ćemo tu lako postići saglasnost, jer je svima u interesu, da političke stranke dobiju takvu mogućnost za normalan rad.

SUADA MUMINAGIĆ

Na prošlom zasjedanju skupštine, kad smo raspravljali o Nacrtu ovog zakona, izjasnili smo se ispred Kluba SDP-a, znači, govorila sam ja u ime Kluba SDP-a, a ne kao moje mišljenje, da podržavamo donošenje ovog zakona, u namjeri da jednom regulišemo, na način na koji u ovoj situaciji možemo ova pitanja.

Međutim, dali smo dosta sugestija i primjedbi na rješenja koja su bila u zakonu. Ja mogu reći, osim nekoliko tih primjedbi i sugestija koje nisu suštinske, većina ih nije prihvaćena. Mislim da je zakon mogao biti i bolje pripremljen. Mi smo ga sad dobili, pred samo zasjedanje, jer teško je bilo praviti amandmane. Amandmani bi morali biti povezani. Ne može se samo na jedan, dva člana dati amandman, tako da smo odustali od podnošenja amandmana. Evo sad čujem da je Vijeće ministara BiH podržalo. Ja sam mislila da bi bilo dobro da se Vijeće ministara BiH izjasni o ovom zakonu. Voljela bih da sam dobila i pismeno. Ako je već gospodin Špirić imao stav Vijeća ministara BiH, mislim da nam se mogao uz zakon podijeliti, kad je danas već zakon dijeljen, i taj stav Vijeća ministara BiH.

Međutim, ja ovo sve što govorim, ne govorim zbog toga da osporim donošenje zakona. Mi iz Kluba SDP-a mislimo da su i neke sugestije mogle biti prihvaćene, ali kažem, nismo pravili amandmane, jer trebalo bi toga puno, povezano je, mijenjati, zbog toga mi nećemo biti smetnja donošenju zakona.

VITO RAKIĆ

Gospodo predsjedavajući, dame i gospodo poslanici, pridružujem se podršci ovom zakonu i mislim da je on obuhvatio osnovne stvari iz ove oblasti koja nije bila regulisana u BiH. Zato dajem podršku i glasat ću za usvajanje ovog zakona.

Međutim, imam jednu malu primjedbu. Mislim da nedostaje član 22. koji treba da glasi: "Ovaj zakon treba da stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Službenom glasniku BiH, a objavit će se i u službenim glasnicima entiteta".

PERO SKOPLJAK

Imate odmah odgovor predлагаča. Znači, prihvaća se ovaj prijedlog. Ima li još neko za raspravu? Gospodine Dokiću, izvolite.

BRANKO DOKIĆ

Gospodine predsjedavajući, ja bih na samom početku htio da se pohvalno izrazim o cijeloj inicijativi koja je dovela do ovog zakona, dakle, dva poslanika iz dva entiteta, uz podršku, stručnu podršku i pomoć Kancelarije visokog predstavnika, da se došlo do jednog prijedloga koji, po svoj prilici, će biti i usvojen. Ovo bi mogao da bude model za mnoge zakone koje ćemo donositi u ovoj skupštini. Još jednom naglašavam, dakle, inicijativa sa više strana i uz stručnu podršku Kancelarije visokog

predstavnika. Jedna mala replika kolegi Banjcu. Zakon nam je potreban, nadam se svima neophodan, ne zbog toga što će partije raditi normalno, već što će raditi regularno. Neke partije će dobro osjetiti kada se donese neki zakon. Po pravilu su to vladajuće. S obzirom na praksu, koja je, ali čini mi se da smo svi iskusili sudbinu, da vladajuće brzo postaju opozicione i obrnuto i da je svima stalo da imamo regulisane odnose oko finansiranja političkih stranaka i uz ove sve primjedbe, koje se odnose, mogu reći, na neke nedorađenosti i, evo, sugestija je i s moje strane, ovaj zakon prihvatimo, a, evo, moja partija, koja će od novembra, sasvim je izvjesno, biti vladajuća, će sigurno podržati te nove promjene koje će još u većoj mjeri dati mogućnost da se finansiranje političkih stranaka reguliše. Dakle, ja dižem dva prsta za ovaj zakon.

PERO SKOPLJAK

Mirko Banjac ima repliku, a ja se nadam da smo mi u visokom stupnju suglasnosti, da ćemo se moći izjasniti o ovom zakonu.

MIRKO BANJAC

Kako ovo sunce utiče na ljudе, to nije normalno. Ja sam isto mislio što je i kolega Dokić, evo, on ne zna da mi nije replicirao. Upravo se radio o regularnosti.

PERO SKOPLJAK

Hvala Vam lijepa. Ja smatram da mi imamo, je li se Vi, gospodine Malkiću, javljate? Ja bih htio da mi ovaj dnevni red iscrpimo. Zato vas molim za konciznost. Nemamo šanse kasnije se sastati. Molim vas da ovo dovršimo. Dnevni red da iscrpimo na ovoj sjednici.

ABDURAHMAN MALKIĆ

Uvaženo predsjedništvo, poštovani poslanici, ja bih, na temelju moje diskusije sa prošle sjednice, samo iz člana 3. stav 3., preduzeća iz tačke 5. prethodnog stava, može se baviti samo djelatnošću vezano za kulturu i djelatnost brisao, da ostanemo da stranke mogu formirati preduzeća koja će se baviti bilo kojom djelatnošću. U formi amandmana ja predlažem.

PERO SKOPLJAK

Molim vas, svaki amandman mora biti podnesen pismeno, gospodine Malkiću, odnosno u pismenoj formi, nemojte mi ovo pismeno krivo tumačiti. Da li je predlagач razumio prijedlog amandmana, odnosno, može li se o njemu izjasniti, gospodine Špiriću?

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ja sam mislio da smo priveli kraju, ne sporim prvo gospodina poslanika Malkića da insistira na amandmanu koji je imao i na Nacrt zakona, doduše, najozbiljnije smo to razmatrali. Dakle, nismo jednostavno to odbacili iz razloga što se nekom odbacuje. Mislimo da je ponuđeno rješenje u Prijedlogu zakona

najoptimalnije, jer ne pravi diskriminaciju između stranaka ovih ili onih. Dajte da pustimo da pustimo da vrijeme pokaže gdje zakonski projekat škripi. Nije problem da predstavničko vijeće u ovom ili u novom sazivu pokrene postupak izmjena i dopuna zakonskog projekta i zato bih molio poslanika Malkića da, ako je moguće, povuče amandman ili da se parlament izjasni o amandmanima, mi nismo spremni, kao predlagači, u dogовору са Кancelariјом високог представника, да овај амандман прихватимо. Moram da vam kažem da je bila tjesna saradnja da bi ona otvorila i druge amandmane i u tom smislu molim, ako je moguće, da se povuče.

PERO SKOPLJAK

Gospodine Malkiću, ostajete li pri amandmanu ili ćete povući amandman. Mislim da ovdje imamo visok stupanj suglasnosti, pa bih Vas zamolio, ako nije to baš esencijalni dio zakona.

Vi se izjasnite, je li ostajete pri amandmanu ili ga povlačite? Nije nikad kasno pokrenuti to pitanje u kasnijoj proceduri. Evo, gospodin Malkić odustaje od svog amandmana i ja mislim da možemo se izjasniti o ovom prijedlogu zakona.

Pitam tko je za ovaj prijedlog zakona koji imamo ovdje? Radi se o Prijedlogu zakona, molim vas.

Ima li netko protiv, tko je protiv, pitam sve?

Gospodo, od 25 nazočnih – 22 je za. Prema tome, ovaj prijedlog zakona je usvojen. Hvala vam lijepa. Ne treba entitetsko glasanje, imamo sve.

Prelazimo na 6. točku dnevnog reda.

Ad.6. Nacrt zakona o slobodi informiranja u BiH

Otvaram raspravu. Predlagači su gospodin Sejfudin Tokić i gospodin Ivo Lozančić. Gospodine Tokiću, izvolite.

Imamo jednu moju korekciju, uz dopunu člana 22., ovaj zakon je usvojen. Da znamo.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici – poslanici, dobili ste svi materijal, Nacrt zakona o slobodi informiranja. Mi smo ovaj zakon imali na razmatranju na Ustavnopravnoj komisiji, koja je dala pozitivno mišljenje, s aspekta ustavnog osnova za donošenje jednog ovakvog zakona. Istovremeno, Ustavnopravna komisija se usaglasila, a mi kao predlagači prihvatali da se u konačnoj izradi prijedloga, konačnoj izradi teksta zakona, povede računa da se naziv ovog zakona formulise kako ne bi dovodio u pitanje zabunu, odnosno nadležnosti od pojedinih državnih nivoa. O čemu se radi? Ovaj nacrt zakona o slobodi informiranja ne tretira medije, nego tretira pravo pojedinca na pristup informacijama koje imaju vlade, odnosno, vladini organi ili kako smo to u zakonu nazvali javni organi, koji se finansiraju iz poreza, odnosno, iz budžetskih sredstava. Usvajanje zakona o slobodi

informiranja smatramo da je od vitalnog interesa za izgradnju slobode i demokratskih procesa u BiH i da je jedan od glavnih problema sa kojima se susrećemo u praksi, ja mogu navesti nekoliko primjera, bez pretjeranog politiziranja, jeste nedostupnost građana određenim informacijama. Bilo da se radi o informacijama, evo, spomenut ē u medijima dosta prisutnu informaciju o navodnom prisluškivanju u RS ili pak o finansiranju budžetskim sredstvima određenih javnih preduzeća u Federaciji BiH, itd. Očito je da postoji potreba da se promoviše veća transparentnost i odgovornost tih organa u obavezi da tu informaciju daju svakom od zainteresovanih građana BiH.

Više zemalja u svijetu ima ovaj zakon. Grčka, SAD, Kanada, Danska, Francuska, Holandija, Švedska čak 20 godina, i svakako da usvajanje ovog zakona o slobodi informiranja pomoći će da BiH se približi onom cilju za koji smo se svi opredijelili, a to je evropskim integracijama. Naravno, u ovom zakonu su predviđeni izuzeci. Ne mogu sve informacije građanima biti dostupne, ali su tačno definisane procedure koji su to izuzeci, na što se odnose i ko može donijeti odluku o izuzeću tih informacija, da ne bih zamarao vas ovdje, to je u Zakonu navedeno vrlo decidno.

Zakon daje mogućnost i pojedincima da dođu u posjed informacije, svih informacija koje državni organi imaju o njemu, dakle, naprsto ovim razmje... bilo kakve mogućnosti da se stara praksa, koja je bila prisutna na ovim prostorima i na drugim prostorima zadrži, da postoje određeni dosjedi u državnim organima o pojedincima kojima on nema mogućnost pristupa. Do sada bar nije imao adekvatnu mogućnost pristupa.

Zakon je i obaveza iz Madritske deklaracije. 16.12.1998. godine, u Madridskoj deklaraciji, decidno je navedena obaveza donošenja jednog ovakvog zakona. Vi ste u okviru ove sjednice, pred sjednicu, dobili i pismo visokog predstavnika, gospodina Wolfganga Petrića, i šefa Misije OSCE-a, Roberta Berija, koji, takođe, navodi neke argumente vezane za ovaj zakon. Zakon je rađen na bazi iskustava razvijenih demokratskih zemalja, uz pomoć domaćih eksperata, na bazi više konsultacija, niza organizovanih rasprava, sa nevladinim organizacijama i danas je kod vas, u formi nacrta, što znači da danas, defakto, promovišemo jednu otvorenu debatu o ovom zakonu i da, kao što je to i najavio gospodin Deretić na Ustavnopravnoj komisiji, koji će dostaviti svoje, kao član Ustavnopravne komisije, posebno dostaviti svoje mišljenje, zahtjeve za poboljšanje teksta, odnosno, primjedbe na ovaj zakon, tako je on otvoren, bez obzira na izrečenu danas raspravu, za sve članove ovog visokog doma.

Ukoliko ima potrebe za širim objašnjenjem, elaboriranjem ovog zakona, ja stojim na raspaganju, ali, cijeneći danas dosta naporan i dugačak rad, mislim da je ovo dovoljno s aspekta osnovnih motiva i inicijativa vezanih za donošenje ovog zakona, uz završnu primjedbu – sugestiju, u budžetu za 2000. godinu nisu potrebna posebna finansijska sredstva za provedbu ovog zakona, ukoliko bi on bio usvojen u toku ove kalendarske godine. Hvala.

PERO SKOPLJAK

Smatram da su informacije iscrpne i potrebne bile. Prema tome, ja smatram da ovaj zakon nam isto tako treba i otvaram dalje raspravu, ako neko ima.

MIRKO BANJAC

Dame i gospodo, ja se izvinjavam ako je gospodin Tokić nešto rekao ili prihvatio sugestije koje će ja sada reći, jer nisam bio tu, ali ono što sam i na Ustavnopravnoj komisiji rekao, a želim da i sada kažem jeste da je Zakon o slobodi informisanja, možda neadekvatan naslov za ovaj tekst i zato sam predložio da se ovaj zakon zove zakon o zaštiti ljudskih prava u području informacija. Dakle, to je to.

Drugo što mislim da treba voditi računa predлагаč jeste da je nemoguće da se zakon povezuje sa zakonom kojeg nema, to je zakon o ombudsmenu BiH i želio bih da još jednu stvar naglasim i to vrlo kratko, a to je da je u Ustavu BiH, sasvim jasno određeno mjesto i uloga ombudsmana, tako da je uvođenje novog organa za informisanje nepotrebno. Možda je dobro da se samo podvede pod jednu od nadležnosti u postojećem Ustavu. Ništa drugo.

PERO SKOPLJAK

Hvala lijepa.

ADNAN JAHIĆ

Poštovano predsjedništvo, ja također dajem podršku prijedlogu, odnosno inicijativi koja стоји iza ovog zakona. Mislim da je Zakon jako dobro koncipiran i da on u svojoj osnovnoj intenciji približava BiH praksi koja je već u velikom broju zemalja EU, tako da je potpuno razumljivo što mi pred sobom imamo jedan ovakav zakonski projekat.

Međutim, na ovo što je gospodin Tokić, u smislu predлагаča naglasio da postoji, kako kaže, jasno definirana procedura koja utvrđuje metodologiju izuzetaka u otkrivanju određenih informacija, ja sam barem na osnovu svog nekog razumijevanja onog sadržaja, koji je naglašen u članu 6., ostao u jednoj svojevrsnoj dilemi. Naime, u članu 6. se govori o izuzecima funkcijama javnih tijela, pa se kaže da nadležno javno tijelo može utvrditi izuzetak u slučaju kada se otkrivanjem informacije može očekivati izazivanje značajne štete po legitimne ciljeve sljedećih kategorija u BiH, pa se zatim naznačava vanjska ... i vanjske politike i interesi odbrane i sigurnosti, zaštita javne sigurnosti, interesi monetarne politike, itd. Naime, bojim se da je ovako definiran ovaj član 6., na neki način, ove kategorije, koje su ovdje pobrojane, da su isuviše rastegljive, da su isuviše apstraktne, u smislu da nije baš pretjerano jasno na osnovu kojih kriterija bi nadležna javna tijela utvrđivala da bi otkrivanje neke informacije, iz ovih domena, moglo izazvati značajne štete po legitimne ciljeve u ovim pomenutim oblastima. Mogao bi se otvoriti jedan prostor, prilično limitirajuće restriktivnog tumačenja, i svojevrsne zloupotrebe jedne prilično rastegljive definicije, koja je ovdje prisutna u ovom članku 6. Zato bi možda bilo poželjno da se razmotri, obzirom da mi ovo razmatramo u formi nacrtta, da se u sklopu kompetencija ombudsmana za informiranje, čije uspostavljanje podržavam, naglasi, također, i njegova funkcija, da se funkcija razmatranja opravdanosti svih utvrđenih izuzetaka, koji se odnose na kategorije pobrojane po tačkama a.b.c.d. ovog zakona, kako bi na taj način i osobe iz nadležnih tijela osjećale veću odgovornost spram obaveze da otkrivaju određenu informaciju, odnosno, kako ne bi pristupile nekom restriktivnom tumačenju, šta je suština, odnosno, onoga što je naglašeno u ovom članu 6. Zakona.

Također, mislim da ono što se navodi u članu 9., pod tačkom 2., da je nedovoljno jasno i meni barem na neki način stvara konfuziju, gdje se govori, da u donošenju odluke, da li je objavljivanje informacija opravdano javnim interesom, nadležno javno tijelo će razmotriti okolnosti kao što su, ali nisu ograničene na svako nepoštivanje zakonske obveze, postojanje bilo kakvog pristupa, sudsku pogrešku, zloupotrebu vlasti, nemar u vršenju službene dužnosti, neovlašteno korištenje javnih fondova, opasnost po zdravlje ili sigurnost pojedinca, javnosti ili okoline. Mislim da ovako formuliran stav 2., u ovom članu 9., stvara pretpostavku za aluziju na što se odnosi, ali mislim da nije moguće imati jedan potpuni uvid u ono na što se predлагаč, odnosno onaj ko stoji iza ovog zakona, konkretno referira kad navodi sve ove momente ovdje o nepoštivanju zakonskih obaveza, do čak nemara u vršenju službene dužnosti. Mislim da bi tu trebalo izvršiti određenu konkretizaciju, kako bismo jasno znali o čemu se radi.

To su moje dvije konkretne primjedbe. Mislim da bi bilo vremena i svakako mogućnosti da u toku prerastanja zakona iz forme nacrtu u formu prijedloga se i ove moje sugestije, na neki način uvaže. Hvala.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, s obzirom da je ovo problematika, koja je usko vezana za Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice, ja želim da kažem da Ministarski savjet BiH nije razmatrao Nacrt ovog zakona, zbog toga što smo stvarno intenzivno radili ovaj mjesec dana i ostali zakonski projekti su ostali van našeg razmatranja. Želim da kažem da smo mi u okviru Ministarstva za ljudska prava, govorim za Ministarstvo za ljudska prava, a ne o stavu Ministarskog savjeta BiH, jednostavno pojedinačno razmatrali ovaj nacrt zakona i ja bih molio, i mislim da neće nikakvih problema biti poslije ove intervencije gospodina Tokića o samom nazivu zakona, pravo gradana na informaciju, da ne derogira pravo, s obzirom na Dejtonski sporazum, entiteta na informisanje, itd., ja vjerujem da će u prijedlogu ovaj zakon dobiti podršku i Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice i dobiti podršku Ministarskog savjeta BiH. Dakle, samo zarad prevelike zauzetosti i mnogo poslova koje ... Nismo u Ministarskom savjetu BiH razmatrali ovaj nacrt, ali, evo, ja molim da u predlogu nacrt dođe i u ministarstvo i pred Ministarsko vijeće, i vjerujte da smo mi pojedinačno, gospoda Raguž i Haverić i ja razgovarali, i mi smo bili vrlo blizu da to stavimo kao tačku dnevnog reda i na današnje zasjedanje Ministarskog savjeta, ali zarad zauzetosti i protokolarne aktivnosti nismo bili u prilici. Hvala lijepa i mislim da je ovo bitan zakonski projekat, o kojem vrijedi voditi raspravu i čim prije doći do adekvatnog zakonskog rješenja.

MIODRAG DERETIĆ

Ja sam i na Ustavnopravnoj komisiji izrazio svoje, po ne znam koji put, duboko negodovanje, iz prostog razloga što se ovakvi zakonski projekti dostavljaju doslovce na samoj sjednici Ustavnopravne komisije. Ja sam ga dobio na samoj sjednici i nisam uopšte bio spreman da diskutujem vezano za ovom nacrtu, međutim, u međuvremenu ja sam njega pažljivo pročitao i ja sam se obavezao da ću do sledeće sjednice Ustavnopravne komisije, u pismenoj formi dostaviti primjedbe ili, generalno, primjedbe na ovaj projekat.

Međutim, evo, vizuelno, bez obzira na predлагаče, ovdje se u preambuli navode samo članovi 2. i 3. Ustava BiH. Ni u članu 2., ni u članu 3., ja sam duboko ubijeden, nema uporišta za donošenje ovog zakona, ovako kao što nam se ovdje prezentira za mikrofonom.

Vi svi dobro znate da je informisanje u nadležnosti entiteta, bez obzira na predлагаče i bez obzira što iza predлагаča stoji OHR. Ja sam već sada duboko ubijeden u ovo što govorim, to je s jedne strane. S druge strane, postoje tu zaista određene nelogičnosti na koje je jednim dijelom ukazao i gospodin Banjac, da se spominju i određene institucije, koje još uvijek ne egzistiraju u BiH, ovdje mislim, prije svega, na ombudsmane na nivou BiH, što je, zaista, jedan nonsens, jedan absurd, preko kojega se ni u kom slučaju ne može preći.

S druge strane, ovdje se u članu 3. alineja 1. spominje pod navodnicima "informacija", definicija informacije, informacija je svaki materijal, itd. Informacije se uglavnom plasiraju građanima preko sredstava javnog informisanja. Prema tome, ovo je sada, o čemu ja pričam, apsolutno u suprotnosti sa samim ciljem i svrhom koja se želi postići ovim zakonskim projektom, dakle, prije svega adekvatan naziv. Sigurno nije u kontekstu onoga što je ovdje prezentirano, pa u tom smislu, mislim da je naziv apsolutno neadekvatan. Međutim, ja sam samo želio u načelu da ovdje ukažem na par nekih stvari koje na prvi pogled vizuelno, ako vidim da zaista po mom dubokom mišljenju ne stoje, ali kažem, do sljedećeg sastanka Ustavnopravne komisije, ja ću decidno se o tome izjasniti, ali u svakom slučaju predлагаča, ovdje mislim na gospodina Špirića i uvaženog kolegu, ne znam kako se zove, na njima je u svakom slučaju da nam dostave, nije dovoljno samo naznačiti član, koja je to alineja i koja je to tačka na koju se oni pozivaju u Ustavu. Nije dovoljno reći samo član 2. i ne znam 3. Ustava BiH.

ANA HAVEL

Cijenjeni zastupnici, ja bih iznijela samo konkretna svoja razmišljanja i prijedloge za eventualno poboljšanje ovog teksta, smatrajući, naravno, da je potrebno da se doneše ovaj zakon, jer on ne govori o informiranju, nego govori ovako kako je gospodin Banjac ispravio, od naziva pa dalje do teksta će se morati prilagoditi tome. Naziv se mora prilagoditi tekstu kakav je ovdje predviđen.

Predlažem da predлагаči pogledaju ovaj član 3., tačka 2.d., definicija javnog tijela u ovom dijelu je nejasna, mogla bi se, u stvari, zloupotrijebiti, pa predlažem da se pojasni.

U članu 16. gdje se govori o troškovima umnožavanja, predlažem da se preformulira u smislu da se ili ne naplaćuje nikako ili da se ovo briše zadnja rečenica, da se prvih 10 stranica ne naplaćuje.

Članak 19., smatram da se člankom 19. gomila administracija, da nije potrebno imenovati posebnog dužnosnika koji bi ovo radio, nego da se to može raditi u okviru službe onako kako je ona organizirana.

Pridružujem se ovim prijedlozima koje su ovdje izneseni, vezano za instituciju ombudsmena. Mislim, u tom smislu je već i razgovarano na Ustavnoj komisiji. Data je sugestija koju će predлагаči sigurno usvojiti i ovu instituciju prilagoditi situaciji kakva jeste, ove odredbe ovog člana prilagoditi situaciji kakva zaista jeste danas. Naime, mi još uvijek nemamo ombudsmena na nivou države. Ovim zakonom nisu predviđene odredbe, vezano za sankcije, ukoliko se ne postupa po odredbama ovog zakona. Međutim, ima jedna odredba u članu 23., stav 2. koja govori da se ni jednom odredbom ovog zakona ne onemoguće pravo fizičke ili pravne osobe da se žali u upravnom postupku ili osigura razmatranje od strane suda. Dosta je nejasno ovdje rečeno. Naravno, ako je pravo pojedinca povrijeđeno, on to pravo može ostvariti u upravnom postupku ili kod suda, ali je u pitanju kako treba, i da li uopće treba sankcije regulirati u ovom zakonu.

Najzad, ovo što sam govorila za troškove umnožavanja, vezano je za član 25. i to se treba vidjeti, a u članu 26. sam naziv ne odgovara, naime, govori se, odnosi sa drugim zakonima, ne mogu postojati odnosi sa drugim zakonima, nego odnosi u odnosu na druge zakone, u svakom slučaju, odnosi su između osoba, a ne između zakona.

PERO SKOPLJAK

Hvala vam lijepa. Mislim da smo zaokružili prilično ovu raspravu. Niko se nije više javio za raspravu. Možemo li se složiti da ove primjedbe koje smo čuli damo predlagачima i da ovaj nacrt prihvativimo kao kvalitetnu osnovu za donošenje prijedloga zakona, pa stavljam na izglasavanje.

Tko je za ovakav prijedlog, za nacrt koji ide?

Tko je protiv?

Dakle, od 26 nazočnih – 24 je glasovalo za, a 2 je glasovalo protiv. Nemamo potrebe za entitetskim izjašnjavanjem. U svakom slučaju, ovaj nacrt zakona je dobio potrebnu većinu.

Hvala vam lijepa.

Prelazimo na sljedeću točku dnevnog reda.

Ad.7. Davanje suglasnosti za ratificiranje Sporazuma između BiH i Narodne Republike Kine o trgovini i gospodarskoj suradnji

Ovo je suglasnost o ratificiranju. Otvaram raspravu, odnosno, izvolite se izjasniti o ovome. Ima li neko za raspravu? Nema. Možemo li prihvatiti ovo u smislu, dajemo li suglasnost ovom sporazumu?

Tko je za?

Tko je protiv?

Od 26 nazočnih. Svih 26 za. Prema tome, rezultat je jasan da je ovo usvojeno.

8. Informacija o dešavanjima u Janji, Bočinji i drugim mjestima u BiH, u svezi sprečavanja povratka izbjeglica i raseljenih osoba.

Kolegij ima jedan prijedlog koji, molim vas, poslušajte. Koliko god smo mi ovu točku usvojili na ovom parlamentu, činjenica je da gospodina ministra resornog ministra ovdje nemamo. Nismo dobili nikakve posebne informacije, prijedloge da se ova točka odgodi za iduću ili pak jednu od narednih sjednica, kada dobijemo kvalitetnu informaciju u svrhu što kvalitetnijeg raščlanjenja ove točke, uz zaduženje da ministar odradi svoj dio posla. Gospodin Raguž da dostavi informaciju ovom domu u roku od 15 dana.

ANA HAVEL

Vezano za ovu točku dnevnog reda, ja bih htjela iznijeti svoj stav. Odnosi se na to koga ćemo zadužiti za ovu informaciju. Mi smo danas ovdje govorili da je to potrebno da uradi ministar za ljudska prava. Niko ovdje nije spomenuo da bi to trebalo uraditi i Ministarstvo za unutarnje poslove. Ako bi oni htjeli neku informaciju dati, oni ne mogu dati sami informaciju, bez informacije koju će dobiti od Ministarstva unutarnjih poslova. Mislim da ne možemo zaduživati ovo ministarstvo, niti reći da o ovome ne možemo razgovarati, zato što gospodina ministra ovdje nema, mi to možemo i bez njega, ako imamo informaciju, ali uz njegovu informaciju moramo imati informaciju od MUP-a. Dakle, predlažem, odnosno podržavam ovaj prijedlog Kolegija da ovo raspravljamo na sljedećoj sjednici, s tim da se pripremi informacija, ali ne u tom smislu da kaže da je to ovaj ministar dužan uraditi, nego od nadležnih institucija da se pribavi informacija.

PERO SKOPLJAK

Hvala lijepa. Gospodine Tokiću, i ovaj prijedlog, što se mene tiče, možemo usvojiti ili izjasniti se o njemu.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici, poslanici, ja smatram krajnje neozbiljnim da Kolegij, nakon rasprave o svim mogućim pitanjima, nakon potrošenih sati i sati o tome da li će se za zamjenu člana Predsjedništva BiH ostaviti 30, 29 ili 31 dan i ne znam ni ja kojih pitanja i poziciranja ove tačke dnevnog reda na periferiju današnjeg rada Parlamentarne skupštine BiH, odnosno Predstavničkog doma, predloži da se to skine do naredne sjednice do kada ćemo, ako ovakav trend budemo imali, imati još nekoliko Janji, Bočinja i ne znam ni ja kojih aktivnosti. U tom kontekstu, ne želeći vam oduzimati dalje vrijeme, smatram da je to najdirektniji udar na odgovornost zastupnika u ovom visokom domu i najbolji pokazatelj odnosa Vijeća ministara BiH i Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice da podnesu dio odgovornosti za ono što se dešava u zemlji.

Što se tiče diskusije gospođe Havel, zaista, morate imati u vidu, da BiH, na nivou BiH nema i ne treba imati Ministarstvo unutrašnjih poslova, da je to decentralizirano, a na koji način funkcioniše Ministarstvo za izbjeglice, odnosno Ministarstvo za ljudska prava, to je stvar koju smo željeli vidjeti danas i provjeriti kako nam uopšte funkcioniše taj resor, koji je u nadležnosti centralnih institucija BiH.

Ponovit će, suočavam se sa organizovanim otporom, politički organizovanim otporom povratku izbjeglih i prognanih, sa ciljem zaustavljanjem provedbe Aneksa 7., sa ciljem nacionalne homogenizacije i pogoršanja ukupne političko-bezbjednosne situacije. Ja sam želio da ocjene o ovom dramatičnom stanju, ne samo u ova dva mjesta, da budemo sasvim jasni. Janja je najdramatičnije stanje i ne može se po intenzitetu nasilja, svemu što se desilo u tom mjestu, porebiti sa drugim mjestima, i u Bočinji je bilo sprečavanja i u mnogim drugim mjestima, ali, zaista, nedopustivo je da ovako pređem preko ove tačke dnevnog reda i ovo neka bude obrazloženje zašto ćemo glasati protiv prijedloga Kolegija, da izbjeglice, povratak izbjeglica, životna pitanja, ponovo stavimo na periferiju nekih daljih i daljih sjednica.

PERO SKOPLJAK

Ovo nije stavljanu na periferiju, nego čak davanje akcenta vrijednosti, odnosno važnosti ove. Gospođa Perkanović, gospodin Deretić pa gospodin Dokić, pa gospodin Raščić, pa gospodin Špirić. Ja vas molim da ne zaoštravamo situaciju. Nama je svima cilj isti, da se ova problematika do kraja odradi.

MARA PERKANOVIĆ

Nisu mi poznate nikakve činjenice da je gospoda iz SDP-a išta činila na terenu da se ne događaju takvi incidenti, osim što uporno vode hajku tipa povratak izbjeglica, ne vodeći računa o pravima svih izbjeglica. Pozivajući nasilje i upotrebu sile, za povratak jednog dijela izbjeglica, nisu se zalagali za rješavanje izbjegličkih pitanja i problema, to je duboka problematika. Gospodo, u Janji žive ljudi 80% koji su protjerani sa prostora Federacije BiH ... koja je do temelja popaljena. Nemojte diskutovati bez argumenata i bez šireg gledanja problema. Vi ste građanska opcija, kako ja znam. Ali, građanska opcija koja gleda samo jednu naciju i jedan pravac. Morali biste šire gledati.

PERO SKOPLJAK

Molim vas, nemojte se stranački prozivati. Molim Vas, gospođo Perkanović.

MARA PERKANOVIĆ

Pa, nažalost, on je maloprije prizvao. Ovo je replika. Da se radi o organizovanom otporu povratku. Gospodine Tokiću, ne radi se o otporu povratku, nego o nedosljednom radu Komisije za raseljena lica koja ne poštije dvosmerni povratak. Mora se nešto učiniti, u smislu da se omogući povratak lica i u Federaciju BiH. Šta je učinjeno na tom planu? Ništa. Je li osigurana sigurnost? Nije. Da li je omogućena egzistencija tih ljudi? Nije. Mnogo je zahtjeva za povratak stanova i stanarskih prava, koja ja ovdje često spominjem, a da su odgovori negativni. Izgorjelo je 30 kuća u Glamoču. Zašto srpskih? Je li to u svrhu povratka? I mnogo još tih pitanja. Znači, ne možemo mi ovdje kvalifikovati da se stvara otpor povratku, nego se ne rješavaju izbjeglička pitanja sistematski i u oba smjera, odnosno, nema saradnje u smislu rješavanja izbjegličkih pitanja. Još nijedan slučaj nije riješen ljudima kojima je uništena imovina. Kuda oni da idu, da bi neko došao tamo gdje oni jesu. Ja govorim o sva tri naroda, gospodine Tokiću. Ovdje nije u pitanju samo jedan narod. Podržavam gospodina Skopljaka i podržavam ovaj prijedlog da se dostavi tačno informacija o

svim događajima, da mi ne bismo ovdje pretendovali, diskutovali bez argumenata, neutemeljeno, pretedentno, nego da sačekamo informaciju i da diskutujemo zbilja o onome što se događalo na terenu i što se događa na terenu, a u međuvremenu predlažem da svi činimo maksimalno da se izbjeglička pitanja rješavaju sistematski, da nijedan čovjek, državljanin BiH ne bude u situaciji diskriminacije. Ljudi dobijaju rješenja za deložaciju, a njihova imovina je usurpirana i nije iseljena i nije omogućena za njihov povratak. Ljudi ne protestuju zbog deložacije, protestuju zbog bezzakonja u procesu provođenja deložacije.

PERO SKOPLJAK

Hvala Vam lijepa, gospodo Perkanović. Molim vas da ne ulazimo u duele. Gospodin Tokić ima repliku. Trebaju nam ovdje kvalitetne informacije, da bismo odmjerenu raspravu vodili.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo poslanici-zastupnici, da simuliramo, da sam ja bio za ovom govornicom, cijenjeni Kolegij bi me vjerovatno pet puta pokušavao prekinuti. Ja tražim da ova problematika o kojoj govorи ova zastupnica-poslanica dođe na dnevni red i ja zaista ni jednog trenutka nisam govorio ništa drugo, nego da to pitanje moramo razmotriti. Nakon jedne ovako salve optužbi, ne znam ni ja kakvih bacanja, dramatičnosti, kaže se, eto i zbog toga, jedino zaključak nije valjao i zbog toga kaže: sve što sam ovo rekla ne trebamo danas raspravljati o tome. Nešto tu nije u redu, kao što nije ni u redu u činjenici da ... u svojoj diskusiji uglavnom govorila o izuzetno velikim problemima. Ja sam potcrtao da stojim na stanovištu da postoje otpori povratku izbjeglih i prognanih, organizovani, ja nisam rekao na koga sam mislio, a Vi ste odmah ustali i rekli hoću da repliciram jer ste rekli da je organizovan otpor. Šta je tu uradila svijest, podsvijest, ja ne znam, ali i dalje insistiram da se ova tačka dnevnog reda stavi na razmatranje i da zamolimo predstavnika ministarstva da kaže, jer mi već raspravljamo o tom pitanju i ne možemo očekivati spektakularne podatke ovdje, ali možemo otvoriti jednu problematiku i uvesti tu problematiku u nadležnost centralnih institucija, odnosno Vijeća ministara BiH, što do sada nikada nismo imali priliku vidjeti gdje su problemi u funkcionisanju, u rješavanju ove problematike u ministarstvu. Jednostavno imamo potrebu da o tome ovdje razgovaramo, jer ne vjerujem da je ministarstvo novoformirano i da želi može odmah profunkcionisati na način da ta teška, vrlo komplikovana pitanja, kompleksna pitanja razrješava. Nisam raspoložen za replike, a što se tiče pozicije SDP-a, njegovog zalaganja za povratak izbjeglih i prognanih, za pripadnike sva tri naroda, sa Vama, gospodo, sam vazda spremam, pogotovo sa Vašom strankom, polemisati odavdje, pa ne znam do kojeg dijela. Ja nisam spominjao stranku, gospodine. Što se niste javili kad je gospoda spominjala stranku.

PERO SKOPLJAK

Molim Vas, gospodine Tokiću, reagirao jesam, ali, stvar je civilizacije koliko će neko prihvati reagiranje. Molim vas, za repliku se javila gospođa Balta, gospođa Perkanović pa gospodin Banjac. Molim vas lijepo, dajte da se ljudski ovdje dogovaramo.

MIRKO BANJAC

Ja vas molim, posebno ovog gospodina poslanika Tokića. Nemoj, molim te, dakle, nemoj to raditi, činiš sebi najveću medvjedu uslugu ako prozivaš stranku iza koje stoji većina, glasački većina jednog naroda. Vama ja to govorim. Ne valja to, ne vodi to nikud. Raspiruju se strasti koje nam ovog momenta ne trebaju. Rađaju se nove emocije koje, također, potiskuju svijest. Kad god se pojave emocije, potiskuju svijest. Ne radite to.

PERO SKOPLJAK

Ja moram priznati, u pokušaju da budem objektivan, da prozivamo jedni druge bez potrebe.

MARA PERKANOVIĆ

Ja se izvinjavam, ako me je gospodin Tokić krivo razumio. Ja nisam spomenula SDP u smislu, upravo zato što ste jednosmjerno nastupili, a cijelo vrijeme se zalažete ispred, iznad svega ? Zašto niste, kad ste kad ste pomenuli jedno pitanje, pomenuli sva pitanja na prostorima BiH, jer Vi se brinete o građanskoj opciji i o građanskoj BiH, onda mislim da treba da razmišljate o globalnoj situaciji. No, nećemo o tome replicirati. Nisam izašla zbog toga da repliciram. Rekli ste da ja ne želim da raspravljam, a učestvovala sam u predlogu rasprave ovdje. Ja hoću da raspravljam, daleko od toga da ne, ali prihvatom da sačekamo informaciju i da onda argumentovano raspravljamo, na temelju informacije.

PERO SKOPLJAK

Oprostite, molim vas, gospođa Balta ima repliku, pa gospodin Dokić ima repliku. Samo mi niste rekli da je replika, nego ste se javili u raspravi, tako sam ja bar razumio ovdje. Ja ne razumijem kako se ko javlja.

RADENKA BALTA

Poštovano predsedništvo, drage kolege, mislim da se ovako dešava kad stvari izmaknu kontroli. Gospodine Skopljak, smatram da se razvila diskusija kojoj nije mjesto trenutno da se vodi. Ako jeste, onda će trajati večeras do jedanaest, odnosno do 23 časa, jer svi mi imamo nešto da kažemo, naravno. Predlažem da date uslovno, ili kako god hoćete, ili ćemo dalje nastaviti sa diskusijama i replikama ili ćemo stati pa ćemo reći da se traži podrobna informacija ministarstava za izbjegla i raseljena lica, kako entiteta, tako i ovog ministarstva. Nadalje, ja ne znam zašto, gospodine, replika između Tokića i gospođe Perkanović, nema potrebe. Jedan jedini veliki centar, koji rješava mnoge probleme, stiće će, onako, centralno je Sarajevo. Znači, situacija od Sarajeva pa Janje, pa tako tih velikih centara, nije uopšte problem, definije to sada, da riješimo je li dalje diskutujemo ili ne diskutujemo ili možemo da se pripreme informacije i da se pripreme poslanici, molim vas. Hvala lijepa. Stvarno je previše, 7 sati je, stvarno je previše.

PERO SKOPLJAK

Pa mi smo kao Kolegij dali svoj prijedlog koji udara na ovakve. Gospodin Dokić je imao već davno repliku, kako saznamem.

BRANKO DOKIĆ

Ja bih zamolio Kolegijum, i ovo je moj odgovor na početni prijedlog. Mi smo danas usvojili tačku dnevnog reda, a Vi ste sad dali šlagort mnogima koji su već otvorili raspravu, koja nije na dnevnom redu. Ja hoću da vam pročitam, na dnevnom redu je informacija o dešavanjima, itd. Moglo je samo da bude pitanje, ima li ko ovdje dati informaciju. Ovo nije ni rasprava koju su neki započeli i prije informacije, pa zašto nemate toliko strpljenja da, ako je informacija, da vidimo da li ima ko dati informaciju, pa da na osnovu toga, eventualno, vidimo je li to dovoljna informacija ili nije dovoljna informacija, ali izašao sam da još jednom podvučem da mi danas ne vodimo raspravu o ovome, nego da čujemo informaciju, i onda ćemo ocijeniti je li nam to pruža, ta informacija, dovoljno za eventualno dalje nekakve aktivnosti. Ja vas molim da pozovete iz Ministarstva za izbjeglice nekoga, ako ima iko ovdje da nam podnese informaciju. Ako nema, onda možemo govoriti o nekim drugim elementima.

PERO SKOPLJAK

Nažalost, ja sam na početku rekao da nemamo ovdje resornog ministra, javio se gospodin Deretić, pa gospodin Raščić, pa gospodin Špirić, pa gospodin Malkić.

Ja se nadam za raspravu, ne znam za što drugo. Gospodine Špiriću, imate li Vi informaciju koju tražimo ovdje u navedenoj točki dnevnog reda? Imate.

MIODRAG DERETIĆ

Bilo bi poželjno da gospodin Špirić da informaciju, a ja ću nakon toga.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, naravno, ova tačka dnevnog reda je uvrštena na samom zasjedanju i nelogično je bilo očekivati pisani informaciju, ali pošto smo mi novouspostavljeno ministarstvo, pošto je ovo problematika kojom treba da se bavimo svakodnevno, ja ću pokušati da dam onaj nivo informacije koju ministarstvo i mogu u ovom trenutku da je dam. Žao mi je što moram da kažem da način rasprave koji je do sada vođen neće riješiti nijedan slučaj kršenja ljudskih prava u BiH. Ali, ja želim samo da vam skrenem pažnju da je ovo ministarstvo konstituisano prije nepunih 20 dana, da je dio poslova vezanih za izbjegla i raseljena lica u BiH bio lociran u Ministarstvu za civilne poslove i komunikacije, da smo mi po ocjeni Ministarskog savjeta BiH i dijela predstavnika međunarodne zajednice, sa kojima smo uspjeli obaviti dio razgovora i komunikacija, ocijenjeni kao ministarstvo koje bi moglo davati novi ton, ne samo Ministarskom savjetu, nego novi ton rješavanja gorućih problema, u smislu kršenja ljudskih prava i zaštite prava izbjeglih i raseljenih na nivou BiH.

Želim, također, da vam kažem da je u programu rada Ministarstva za ljudska prava, koji je u pripremi, to je platforma koja će biti verifikovana na Vijeću ministara

BiH, donesen zaključak, ja bih volio kada nas ne bi napadali, nego prvo tražili da se izjasnimo, pa eventualno davali svoje sugestije. Doživjeli smo malo i ružnih riječi, ali ja, cijeneći ovaj dom, Vašu brigu kao poslanika, jer sam i sam sjedio ovdje godinu i po dana i znam šta znači tražiti informaciju od Vijeća ministara BiH, pogotovu ako ljudi ne žele to da daju, ima informacija. Ja bih želio gospodinu Tokića da kažem da pravo borbe za ljudska prava neće biti iscrpljeno u BiH jednom skupštinskom raspravom, niti bilo kakvom pričom u ovom parlamentu, nego onim čime će se baviti Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice, sa čim želim da vas upoznam. Mi smo donijeli odluku da, vezano za Aneks 7. i Aneks 6. Dejtonskog mirovnog sporazuma, do konca avgusta imamo detaljnu informaciju na nivou BiH koju će razmatrati Ministarsko vijeće i koja će biti predmet rasprave, po prvi put u BiH na narednom zasjedanju ili zasjedanju u septembru mjesecu ovog predstavničkog vijeća. Dakle, to je bio naš zadatak. Mi prikupljamo te informacije, s obzirom da smo novo ministarstvo, da se ekipiramo svakog dana. Mi smo danas na zasjedanju Ministarskog savjeta BiH, donijeli odluku da, jednostavno, u rebalansu budžeta će nam trebati vaša podrška, da bi taj nivo problema na nivou BiH i sami ublažavali, da linearno smanjimo sredstva svim korisnicima i ubrizgamo u projekte vezane za povratak i konkretno rješavanje izbjegličke problematike. Znate, do sada je vladalo mišljenje da međunarodna zajednica, ako želi povratak, neka plati. Ako želi reformu pravnog sistema neka plati, ako želi reformu ekonomskog ... neka plati.

Ovo ministarsko vijeće, ovo ministarstvo njeguje sasvim drugi stil i dat će doprinos u smislu konkretnog rješavanja. Mi smo, vezano za ove slučajeve koje ste pomenuli i za Bočinju i za Janju i za Srebrenicu i za Drvar i za Glamoč i za Sarajevo i za sva mjesta, od nadležnih institucija entiteta, opština i kantona, zatražili pisane informacije, kako bismo mogli informisati Predstavničko vijeće Parlamentarne skupštine BiH, na bazi validnih podataka, a ne na bazi ličnih impresija, dešavanja na terenu, kojih će biti iz dana u dan sve više. Želim, također, da vam kažem da smo za kratko vrijeme obavili razgovor sa koordinacionim odborom izbjeglih i raseljenih na nivou BiH, sa Helsinškim odborom, dogovarali zajedničku strategiju rješavanja gorućih problema sa nevladinim institucijama i sa predstavnicima međunarodne zajednice. Moram da vam kažem da smo za kratko vrijeme uočili u ministarstvu da BiH, po nivou kršenja ljudskih prava, jednostavno spada u one države u kojima se ljudska prava krše na svakom koraku. U tom smislu je evidentirana, a radimo na prikupljanju podataka, diskriminacija po nacionalnoj osnovi, partijskoj, političkoj osnovi, polnoj, diskriminacija po pitanju povratka, primjene imovinskih zakona, trgovina ljudima, ženama i djecom na nivou BiH, nasilje u porodici, pravo manjina itd. Da bismo mogli pomoći tim ljudima, građanima BiH, to područje mora biti pravno uređeno.

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice, u sklopu Ministarskog savjeta će za septembar pripremiti niz zakonskih projekata kojima će se ova materija na jedan adekvatan način pokušati regulisati, i u tom smislu će nam trebati podrška ovog predstavničkog vijeća.

Moram da vam kažem da smo za kratko vrijeme primijetili da je BiH postala destinaciju za ilegalnu trgovinu ljudima, drogom, prostitucijom, pranja novca, itd. Nijedna skupštinska rasprava te probleme neće riješiti, izuzev validnih zakonskih projekata, pa vas molim, tražili ste šta radi ministarstvo. Kad dobijemo povratne informacije od nadležnih institucija, mi ćemo te informacije proslijediti

Predstavničkom vijeću Parlamentarne skupštine BiH. Zato vas molim, u interesu zaštite tih ljudi čije su sudbine u pitanju, koji su predstavljali dugo manipulativnu kategoriju u političkom, pravnom i ekonomskom smislu ove države, da se doslovno držimo da pomognemo tim ljudima da dodatno, ne zaoštravajući situaciju, nego trezveno, da pokušamo rješavati te probleme. To je ono što vam mogu saopštiti u ime Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice, u dogovoru sa ministrom, gospodinom Ragužom i gospodinom Haverićem, koji su spriječeni da prisustvuju do kraja ovom zasjedanju, i u tom smislu, molim za izvinjenje što nisu ovdje.

Ja želim jasno da vam kažem, da poručim da će ovo ministarstvo davati novi ton u smislu borbe za zaštitu ljudskih prava na području BiH. Ja znam da će biti dosta polemičnih tonova, ali ja bih volio da mi neko da sad formulu na koji način svaki slučaj, svako žarište može biti regulisano ili spriječeno ovom skupštinskom raspravom.

Ovo ministarstvo ne bježi da dnevno bude na terenu, tamo gdje su goruci problemi, ali mora imati zakonske mehanizme da može da se bori, da pomaže. Ja vas molim da ove probleme koji se tiču najvećeg dijela građana BiH ne pretvaramo u predizborne kampanje, zato molim da pomognete novoizabranom ministarstvu, da sačekate, da sagledamo te probleme, da ponudimo zakonske projekte i ponudimo po prvi put informaciju vezano za Aneks 7. i Aneks 6. Dejtonskog mirovnog sporazuma. U tom smislu, hvala vam na strpljenju i ove podatke koje čujemo, a koje nemam, ja nemam tačne podatke nadležnih institucija, ja ne mogu da ih komentarišem, jer to ne bi bilo primjereno funkciji koju obavljam.

PERO SKOPLJAK

Uz ispriku gospodinu Deretiću.

MIODRAG DERETIĆ

Nažalost, ja sam očekivao od uvaženog gospodina zamjenika ministra da će nam dati informaciju, jer je rekao da ima informaciju o događanjima u Janji i Bočinji, ali, nažalost, od toga nije bilo ništa, ali vjerovatno ćemo sljedeći put imati više sreće. No, međutim, ja bih htio ovdje reći neku drugu stvar. Ja normalno kao i poslanik i čovjek apsolutno osuđujem svaki vid nasilja, čak i verbalni vid nasilja, nažalost, koji smo u prilici čak i ovdje da trpimo u ovim skupštinskim klupama, ja i to osuđujem kao čovjek. Međutim, ovo što se dešava, nažalost, u Bočinji, u Janji, u drugim mjestima BiH, samo je rezultat onoga čemu za što smo pomalo i mi ovdje koji sjedimo, kao poslanici u ovim skupštinskim klupama, krivi. Zašto? Ja se dobro sjećam, u ove nepune dvije godine, kao poslanik sam čuo kako puno inicijativa ovdje od kolega poslanika koji sada nemaju čak ni strpljenje da me saslušaju za ono što ću sad reći, da se po svaku cijenu forsira povratak, bez obzira na činjenicu, povratak, ne i ostala dva prava koja su predviđena Dejtonskim sporazumom, a da za to uopšte na terenu nisu objektivno ostvareni uslovi, pa nam se dešavaju sljedeće stvari, da nadležne institucije i u jednom i u drugom entitetu ne provodi čak ni one zakonske propise koji su donijele entitetske skupštine, parlamenti. Ti isti organi, zajedno sa entitetskim vladama, nisu čak osigurali, zajedno sa međunarodnom zajednicom, jer ona, ipak, stoji upravo iza toga da se što prije sproveđe Aneks 7. Dejtonskog sporazuma, finansijska sredstva za osiguranje najminimalnijih uslova ili kako to se

naziva alternativni smještaj za one ljudi koji se objektivno nemaju gdje vratiti, jer im je sve porušeno.

Ovo kad kažem, ovdje mislim na povratnike i u jednom i u drugom entitetu. Nažalost, ovo što se dešava u Janji, dešava se, po mom dubokom ubjedjenju, jer jako puno krstarim BiH, poprijeko i uzduž, u sve jednom gradu, samo možda na puno blaži način. Sad smo došli u poziciju, da se iseljavaju ljudi, da im se ne osigurava alternativni smještaj. U Prijedoru ima 37.000 izbjeglica, ljudi se iseljavaju, nemaju se gdje iseliti, stvaramo socijalne slučajeve, stvaramo upravo od te kategorije ljudi koji će najlakše posebnuti za oružjem, za bombom itd. i dovesti do ovoga što se desilo. U tom kontekstu, apsolutno podržavam da o ovoj tačci otvorimo vrlo ozbiljnu diskusiju, a u tom kontekstu, ja ću biti slobodan i iskoristiti svoje poslaničko pravo da napomenem šta se u entitetima radi od onih institucija koje su ovlaštene da sprovode ove zakone, kako pojedine uprave za stambena pitanja ne provode zakonske propise, kako se krši zakon o izmjenama i dopunama zakona o prodaji stanova, konkretno ovdje mislim u Federaciji BiH, kako se ljudi ograničavaju da dođu u posjed svojih stanova, da ih otkupe, da ih zamijene, da ih prodaju, da raspolažu na bilo koji način, to je eklatantno kršenje ljudskih prava, nažalost, s čim se mi u BiH susrećemo na svakom koraku. To je ono što mi u svakom slučaju moramo ovdje na ovim sastancima potegnuti i meni je posebno draga moram primjetiti da u zadnje vrijeme se vrši pritisak na najodgovornije organe i u jednom i u drugom entitetu da se samo ne vrši pritisak za povratak, to je samo jedno od prava ljudi, nego, evo, sada će se vjerovatno vrlo brzo otvoriti mogućnost da građani raspolažu sa svojom imovinom, da je prodaju i da je zamjenjuju, pod najnormalnijim uslovima, koji vladaju u, zaista, normalnim demokratskim zemljama. U tom kontekstu, apsolutno podržavam inicijativu i ovu tačku, ali moramo proširiti, jer ovo što se desilo, ta informacija nije dovoljna za ovo najviše zakonodavno tijelo. Mi moramo reći koji su uslovi i šta je to dovelo do svega ovoga što se dešava na terenu.

PERO SKOPLJAK

Hvala lijepa, gospodine Deretiću. Ja se slažem da je preozbiljna diskusija. Gospodin Rašić, gospodin Malkić, pa gospodin Tokić. Mi smo duboko u raspravi, a prave informacije, zapravo, oprostite mi na izrazu, nema. Ja mislim da ovo baš nije nekakva ozbiljna rasprava. Ja mislim da nije.

RIJAD RAŠČIĆ

Gospodo predsjedavajući, uvažene kolege poslanici, ja pohvaljujem odluku ovog doma o uvođenju u dnevni red informacije sa stanjem u BiH, na ovim kriznim područjima. Mislim da je preambiciozno očekivati na ovom današnjem skupu da mi dobijemo informaciju o dešavanjima na raznim mjestima po pitanjima koja su posljedica, otprilike, osmogodišnje konfliktne situacije. Smatram da mi ne možemo opteretiti samo Ministarstvo za ljudska prava da se bavi ovom problematikom. Moj je prijedlog da ovom materijom treba da se bavi kompletno Ministarsko vijeće, u suradnji sa entitetskim vladama, da zamoli pomoći OHR-a, OSCE-a i UNHCR-a, institucija koje su nadležne za sproveđenje Dejtonskog sporazuma i da u okviru tih aktivnosti otkrivaju lica, organizacije i druge, da kažem, institucije, koje onemogućavaju implementaciju Dejtonskog sporazuma. Dejtonski sporazum je jasan. Prava ljudi na njihovo opredjeljenje je omogućeno Dejtonskim sporazumom, a bez

nas rješenja u BiH nema. Odugovlačenjem i nerješavanjem ovih problema, mislim da dovodimo kompletну zemlju u jednu radikalizaciju stanja i bojim se da, ukoliko mi ne potaknemo ovaku suradnju između Ministarskog vijeća i entitetskih vlada, da može doći do eskalacije stanja, koja su evidentna u sredstvima informisanja. Mislim da su čak umanjena, obično umanjena. Tragedija je žestoka. Podržavam ovu aktivnost, podržavam volju svih poslanika, da uvrste ovu tačku dnevnog reda, što govori da smo zainteresovani za rješavanje ovih problema. Mislim da nam je u interesu da to regulišemo na jedan korektan način. Sva otvorena pitanja kroz komisije, kroz institucije, mislim da se mogu otvoriti i mislim da je to pravi put za implementaciju Dejtonskog sporazuma i od ove države pravljenje jedne korektnе i civilizovane sredine. Mislim da nam nije u interesu, nikome, da ovoliko veliki broj mlađih ljudi napušta ovu zemlju, jer ne vide bližu perspektivu ekonomskog razvoja u ovoj zemlji. Mislim da i mi koji želimo ostati u ovoj zemlji, moramo napraviti ambijent, u kom će nam svima biti lijepo i kome ćemo moći da se borimo za našu sudbinu i našu sreću. Ministarsko vijeće sa vladama entiteta, OHR, OSCE, UNHCR, institucije koje su nadležne za to i da konkretno idemo u aktivnosti. Mislim da je nekorektno, da ponovim, da samo zadužimo Ministarstvo za ljudska prava, itd., da se bavi ovom problematikom i da nas, eventualno, informiše o zbivanju.

PERO SKOPLJAK

Mi otvaramo proces u koji ja uključujem i naš parlament uz vaše prijedloge. Gospodin Malkić, pa gospodin Tokić. Možemo raspravljati, ali ne možemo zaključivati.

ABDURAHMAN MALKIĆ

Gospodine predsjedavajući, kolege poslanici, ušli smo u fazu rasprave, a da je činjenica da nemamo informacije, zbog toga što nas je zamjenik ministra krivo informisao da imamo informaciju. Međutim, ja sam danas, ne želeći da prejudiciram stvar, poslao Kolegiju prijedlog tačke dnevnog reda za sljedeću sjednicu i to je informacija o realizaciji provođenja Aneksa 7. Općeg okvirnog sporazuma za mir u BiH, koja bi se, prije svega, odnosila na sljedeća pitanja, ko i kako radi na povratku, odnosno realizaciji Aneksa 7. Zatim, kakva je implementacija imovinskih zakona, koliko se osoba vratilo i koliko je riješeno zahtjeva o povratu imovine, te u kakvim uslovima žive povratnici.

Drugo, kakva je uloga i koliko su uradili na povratku sljedeće međunarodne organizacije, a i naše pojedine vlade. Prije svega, mislim na OHR, odnosno Odjel za rekonstrukciju i povratak, UNHCR i druge međunarodne organizacije u BiH, zatim Ministarsko vijeće BiH, vlade entiteta, kantona i općina, te nevladine organizacije, kako domaće tako i međunarodne i druge koje su radile na realizaciji Anekса 7., odnosno povratka.

Prije neka 3-4 mjeseca, preko Komisije za ljudska prava, imigracije, izbjeglice i azil, poslali smo dopis Ministarskom vijeću BiH sa sličnim sadržajem i još uvijek nismo dobili odgovor po ovom pitanju. Molim vas da na sljedećoj sjednici pribavite informaciju u pogledu realizacije Aneksa 7. i stavimo tačku dnevnog reda na raspravu.

PERO SKOPLJAK

Hvala, gospodine Malkiću. Ja se apsolutno slažem sa ovim pristupom, ali vidite koliko smo pitanja načeli, a nemamo odgovora ni na jedno od njih. Prema tome, smatram da ovaj proces trebamo temeljito odraditi.

Kvoruma nemamo, a imamo, oprostite.

SEJFUDIN TOKIĆ

Predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici, poslanici, kao predlagač ove tačke dnevnog reda, ja zaista ne mogu da sakrijem svoje ogorčenje navodnom informacijom koju smo ovdje imali i očitom logikom da se po sistemu slogana radi polako, o ovom pitanju danas na ovakav način razgovaramo, uz puno uvažavanje nesnalaženja, ja mislim da su bar neki od ovih ministara ili doministara morali biti na licu mesta, na najvećim žarištima povratka izbjeglih i prognanih. Smatram da je ovo prekonforan odnos, nedopustiv odnos i očito je da će se ova problematika, analogno onome što smo imali do sada, pomijerati iz sjednice za narednu sjednicu, a na svakoj narednoj sjednici, opet, kao posljednja tačka dnevnog reda. Ja ne mogu, kao čovjek i kao poslanik prihvati ovu informaciju, ja zaista moram, uz puno uvažavanje, hrabrosti da se izade za ovu govornicu, pod ovom tačkom dnevnog reda, sa ovom navodnom informacijom, ja u ime Kluba poslanika SDP-a, nedopustivo je da ovo imamo kao informaciju od ministra. Naravno, i drugi poslanici su to istakli, ali Malkiću i ostali, to su vaši ministri, vaše ministarstvo, neka mi izvine Hilmo, ali opet ću reći, ja nisam drugačije ni očekivao.

PERO SKOPLJAK

Molim vas, nemojte ulaziti u te izraze i duele. Gospodine Špiriću, replika ili?

Nema smisla, sad smo i umorni, a ovo je preozbiljna rasprava. Moramo napraviti proces u kojem ćemo stalno učestvovati.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, ja želim jasno neke stvari da kažem, da je vrijeme da se međusobno uvažavamo, jer i to spada u domen ljudskih prava. Ja moram gospodina Tokića sad da podsjetim, nevezano za ovu informaciju, mislim da je bilo, stvarno, onaj ko hoće da ozbiljno raspravlja, iluzorno na sjednici Predstavničkog vijeća Parlamentarne skupštine BiH tražiti pisanu informaciju, dakle, tražiti nekakvu pisanu informaciju, a kakvi bismo mi bili u Ministarskom vijeću BiH da na bazi proizvoljnih odluka, ličnih utisaka, pišemo informacije za najviše zakonodavno tijelo BiH. Ja moram da vas podsjetim da je Nikola Špirić, kao poslanik, pre godinu i po dana, pričao o Bočinji, sad je slučajno pominjem i sjetite se sad kako smo raspravljali o Bočinji, danas je svaki dan sve više neuralgičnih tačaka u BiH, zato što problemi godinama nisu rješavani. BiH nema ekonomске snage da ih rješava. Kad budemo gurali ekonomski reforme, bit ćemo u situaciji da brže rješavamo te probleme. Rekao sam da je zaključak ministarstva i Vijeća ministara BiH da ćemo po prvi put podnijeti informaciju Ministarskom savjetu BiH i ovom domu, vezano za realizaciju Aneksa 7. i Aneksa 6. Dejtonskog mirovnog sporazuma, za samo dva mjeseca postojanja tog ministarstva. Ako mislite da je ovo vrijeme predizbornih kampanja u kojem će neko

pričati čije je ovo Ministarsko vijeće ili čije nije, to možete slobodno raditi, a ja vas ubjeđujem da to neće riješiti probleme na terenu i da stepen kršenja ljudskih prava je toliki da će trebati dugo vremena da se svede u normalne okvire.

Mi smo to sagledali, jednostavno, kao ozbiljni ljudi zatražili informacije od onih koji su dužni da ih imaju da bismo mogli međusobno raspravljati. Ja vas molim, vi ste poslanici, ozbiljni ljudi. Pomozite svome ministarstvu i recite nam gdje je informacija, ako je ima. Ukoliko to nije politička priča. Ali ja, mi kao odgovorni ljudi, ne možemo na bazi neprovjerenih informacija, informacija koje ne stižu od meritornih institucija, da vas informišemo, bilo bi neozbiljno. Može biti zaključak što se nas tiče, da se kompletna informacija za realizaciju Aneksa 7. i Anekса 6. podnese, to je naš zaključak, dakle, tog ministarstva i mislim da je preuranjeno od novog ministarstva, koje se ekipira, tražiti, čak i od starih ministarstava, pisanu informaciju u trenutku kad je zakazan ovaj parlament. Usmeno sam vam obrazložio šta radimo, kao ministarstvo, šta znamo i kad možemo podnijeti informaciju za taj nivo kršenja ljudskih prava na nivou BiH, za koji sam rekao gdje je sve prisutan. Ja bih molio da se međusobno uvažavamo. Ne smeta meni uopšte. Gospodine Tokiću, meni ne smeta Vaš stil, i moram vam reći da mi stvarno ne smeta. Ako možete i ako imate hrabrosti, ne, hrabrosti, hajde sad da kažem, stvarno treba imati, ne znam šta sve treba imati, pa tražiti neke poene na tim ljudima, političke. Govorim ja i kao poslanik, gospodine Tokiću. Pa kad glasam za prijedlog vašeg zakona moguće je, a kad govorim ovako, nemoguće je. Molim vas lijepo, ja vas molim, vas kao odgovorne ljude i poslanike, dakle, da tražite nešto što je logično i nešto što je moguće. Svi vi znate koja su ograničenja.

PERO SKOPLJAK

Možemo li zaokružiti ovu raspravu ovakvim prijedlogom? Tražimo od resornog ministarstva da nam do iduće sjednice dostavi kvalitetne informacije, a ono neka te informacije traži od sljedećih ministarstava kakvih hoće. Ali nama da ovdje meritorne, opravdane i realne informacije dostavi do sledeće sjednice. Slažete li se sa ovakvim zaključkom?

Stavljam ovaj prijedlog na glasanje.

Ko je za?

Prijedlog je bio da resorno ministarstvo da kvalitetne informacije, jasno u pismenoj formi, do iduće sjednice, i da mi na osnovu tih kvalitetnih, realnih informacija, vodimo raspravu na sljedećoj...

Izvolite, gospodine Pamuk.

MUSTAFA PAMUK

/govori sa mjesta i ne čuje se dovoljno/

... Vijeće ministara BiH ovaj parlament izvještavati o situaciji vezano za ove ... i da ovaj parlament na svakoj sjednici raspravlja, i da zna dokle je došla ova problematika.

Ono što jeste, zaista, zabrinjavajuće i ljudski zabrinjavajuće da sa malo dostojanstva govorimo o ... Katastrofalno je da se mi ovdje naduravamo i da ovdje

jedni drugima lažemo ... i da jedni druge nadmudrujemo, a svi ljudi nam jedva preživljavaju, bez obzira odakle su, bez obzira iz kojeg su naroda, bez obzira gdje su, ti ljudi, kao ljudi, zaslužuju da se vrate svojim kućama i molim vas da se dogovorimo. Malo više dostojanstva i malo više mudrosti i pameti. Gospodo iz Ministarskog vijeća BiH ... da svake sjednice podnosite parlamentu i dajte da nema više odluka. Dajte malo ... jedan takav zaključak. Nemamo mi šta sada zaključivati.

PERO SKOPLJAK

Hvala lijepa, gospodine Pamuk, volio bih da ste to rekli u mikrofon, da imamo zbog stenograma, ali, evo, što se mene tiče, može li ovakav zaključak ići prema Vijeću ministara BiH, još jednom? Podsjetit ćemo Vijeće ministara BiH na obvezu koju smo im uputili već nekoliko puta.

Ko je za ovakav zaključak. Zahtijevati od njih.

Ko je protiv?

Ima li neko protiv ovakve formulacije? Gospodine Raščiću, mi smo ovdje decidirano rekli, a Vijeće ministara BiH može konsultirati sve ostale institucije za koje smatra da je potrebno kako bi došlo do kvalitetnih informacija.

Hvala vam lijepa. Prelazimo na sljedeću, 9. točku dnevnog reda.

Ad.9. Odgovori na zastupnička pitanja i pitanja zastupnika

Što imamo, dobili ste pismeno, izvolite, ima li još neko neko pitanje?

Nema.

Hvala vam lijepa, sjednica je završena.

Sjednica je završena u 19.35 sati.